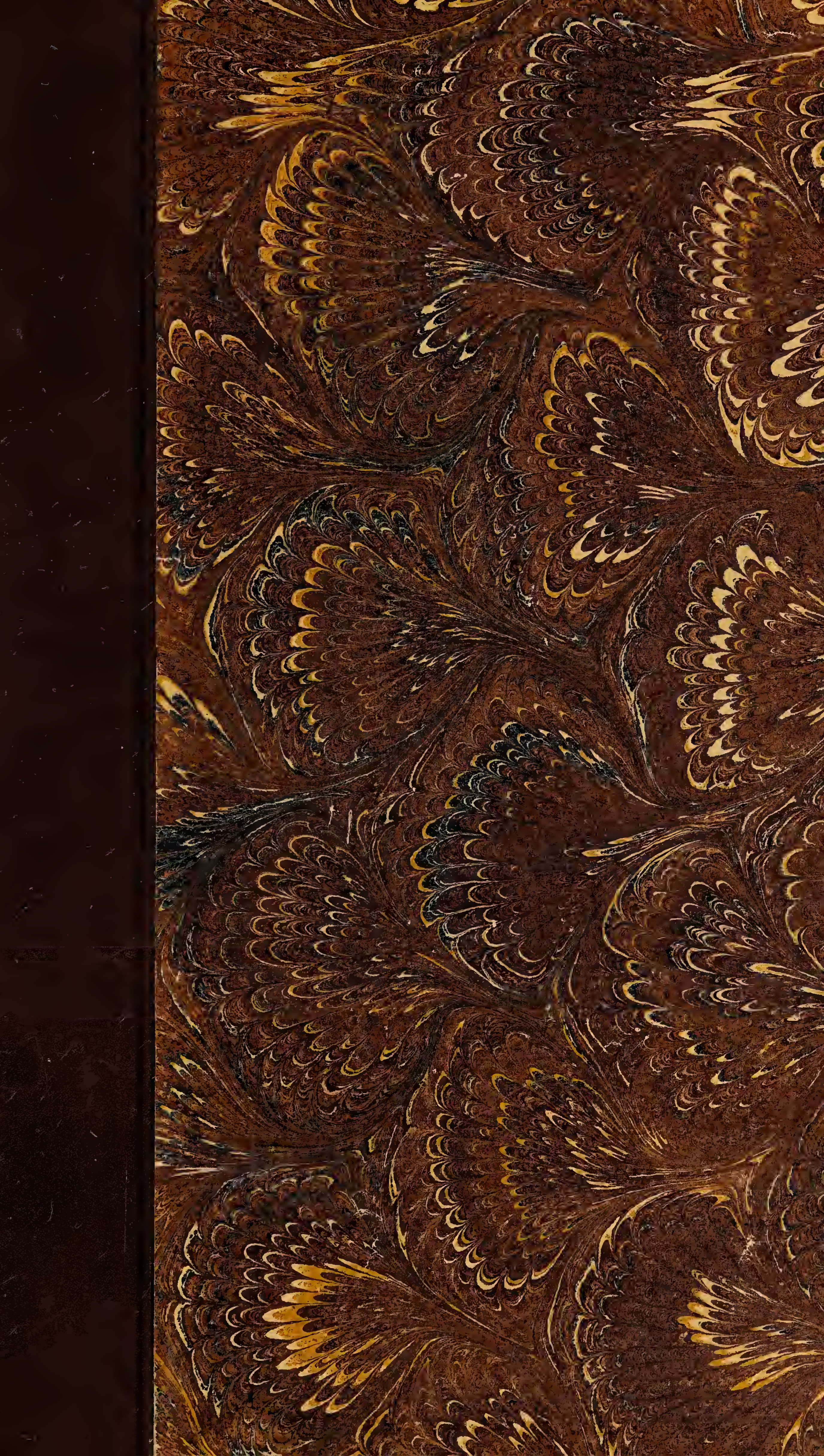

Standfast e Coll.
Univ. pret. 3 8 - 1 d

DE ARTHRITIDE SYMPTOMATICA DISSERTATIO.

AUCTORE
Guilhelmo Musgrave M. D.
Inclyti Medicorum Londinensium Collegii, & Regiæ Societatis Socio.

Αγαθοῖσι δὲ Ἰητροῖσιν, αἱ Ομοιότητες πλάνας καὶ ἀπορίας. Hippocr.

EXONIÆ:
Typis *Farleianis*. Sumptibus *Yeo* & *Bishop*, Sociorum. *Londini* quoque prostant Venales. M.DCC.III.

This Book belongs to the Library
in the Charity School Chambers
in Nottingham given by Dr.
Richard Standfast

Hic Liber, cui Titulus

De Arthritide Symptomatica Dissertatio,

IMPRIMATUR

THO. MILLINGTON, *Præses.*

GUALT. CHARLETON
ROB. PITT
SAM. GARTH
HUMPHREDUS BROOKE
} *Censores.*

Generosissimis, Spectatissimisq;

Guilh. Courtenay, Baronetto,

Joh. Pole, Baronetto,

Rob. Rolle, Armigero,

Ad PARLAMENTUM hoc Anno

MILITIBUS a *Devonia*

Delegatis,

Salutem.

PRÆTER *ista*, *quibus*, Viri Perillustres, *Me devinctissimum habet unusquisq;* Vestrum *Beneficiis*, *non alio modo* Gratiam *&* Favorem *illum qualemcunq;*, *in quo apud* Devonienses

nienſes *ſum, aut apertius* Agnoſcere, *aut decentius pleniuſve poſſum* Remunerare; *quam* Vobis, *bujuſce Populi* Legatis, *ſingularem Eum & Votis majorem, palam prædicando; itemq;* Vobis, *bujuſce Populi* Deliciis, *Obſervantiam & Honorem quantum maximum, officioſe tribuendo.*

VOBIS *igitur* Inſcribo, *& in perpetuam Cultus & Obſervantiæ Memoriam,* Clariſſimis Veſtris Nominibus Sacratas *eſſe jubeo,* Similitudines *haſce meas, has* Imagines Arthriticas; *e media* Experientia *ductas, &* Uſu *figuratas; Animi Noſtri,* Vobis *devoti,* Pignus *&* Teſtimonium.

ET quidem merito; Vos *enim eſtis, ut privata (in Alios* Veſtra, *&*

Ali-

Aliorum in Vos) Officia *prætermittam*; *Quorum* Fidei, *Speciatim*, Comitatus *hic amplissimus*, Artis *&* Naturæ *Muneribus beatissimus*, Fortunæ *Bonis refertissimus*, Agriculturæ, Lanificii, Mercaturæ *rem*; *ne plura*, Se Suaq; omnia *uno Ore commisit*; *&*, *quod majoris æstimandum*, *Qui* Vestræ *commissa* Fidei *sic* Curæ *habuistis*, *ut Eorum postulat* Momentum.

GRANDIORA *volo*: *Sub Auspiciis* Serenissimæ Augustissimæque *REGINÆ*, Vos ANGLIÆ Libertati; Vos Possessionibus *invigilatis*: Vos, Civiles *Ejus Ritus*; Vos Sacros *tuemini*: Vos *Antiquam Ejus* Πολιτείαν *vindicatis*; Vos, Avitas Aras. *Nec quidquam* Vobis *Studio est ac Cordi*, *nisi quod* Reipublicæ *conducat*.

QVO-

QVOTIES autem Libertatem *dico*, Religionemque; *duo maxima* Cæli *Munera* Me *dixiſſe videor*: *Cum* Homines *imprimis inter Se Diſtingui (quanta vero hæc* Diſtinctio!) *faciat* Religio; *&*, *quam ab* Illis Hos *diſcriminet* Religio; *tam*, *a Se invicem* Gentes, Libertas.

FAXIT Deus, *ſic*, *ut* Nobis, *& quidem fere* Solis, *non ſine peculiari* Providentia, *per eximiæ* Pietatis *&* Conſtantiæ Patronos; *hinc* COURTENÆOS; *illinc* POLOS; *iſthinc* ROLLOS; *Utramq; Harum integram*, *incorruptam*, *conſervavit & tutatus eſt*; *Idem* (Optimus, Maximus) *per* Ipſos *diu*; *per* Ipſorum *deniq*; Progeniem *perpetuo*, *ſervare perſtet*.

VOS

VOS *autem agite*, Viri Nobilissimi; *quæ* Personis, & Amplitudine Vestra; *quæ* Natalibus, & Familiis Vestris; *quæ* Patria, & *Ejus* Libertate; *quæ deniq;* Vobis *sunt digna & decora; Ea præstare pergite: &, e Re* Vestra *si esse censueritis, Favete*

Salutis & Existimationis

Vestræ *Studiosissimo*

Iscæ Damnoniorum
iv *Idus Decemb.*
M.DCC.II.

GUILH. MUSGRAVE.

Præfatio.

Quotcunq; inſpexi de *Arthritide* ſcribentes, in eo ſunt ad unum omnes, & quidem elaborant, ut tantummodo Morbi iſtius, qua *Exquiſiti*, *Genuini*, *Legitimi*, ſuoq; ordine *Primarii*, Doctrinam excolant, & Diſciplinam edant: Ea videlicet Illius Notitia, quæ ex Ipſa manat, vel elicitur, contenti: de *Larvata*, ſive *Symptomatica Arthritide*, num quæ ſit, aut

 qualis,

qualis, aut quanta, aut quota, aut quam a ſe diverſa, aut *Arthritida Primigeniam* quam Mimice & quantum imitetur, (etiamſi hæc ad Illam illuſtrandam exponendamque adprime conferunt,) parum, vel minime ſoliciti.

Quid ab His Hominibus ſtudeatur, & in iſto genere quouſque proficiatur, non eſt hujus Inſtituti exquirere. Impræſentiarum Nos, Experientia Duce & Præſide, proponimus, In iis Affectionibus, quæ *Podagræ* & *Arthritidos* Regularis Appellatione paſſim inſigniuntur, explicandis ſanandiſque, (ut, a Medico quod ſuſcipitur Negotii, luculenter id tractetur; &, ad Ægrotorum Commodum & Sanitatem, quod ampliſſimum fieri poſ-
ſit,

ſit, id demum agatur) primum, in *Arthritida Primigeniam* & *Symptomaticam* Earum Diviſionem; tum *Symptomaticæ* in ſuas Partes Diſtributionem, conſtantiſſime ante omnia religioſiſſimeque conſervari.

Quanto Ille, & quam digne, Riſu exciperetur; qui, dum Artem exercere profeſſus ſit Gemmariam, omnes illos, quotcunque circumferuntur (ita vulgo nominati) *Adamantes*, tanquam *legitimos* & *veros* æſtimaret; atque adeo acciperet? Annon *Artificem* potius deceret, quid *Adamanti legitimo* proprium ſit, inveſtigare; eoq; poſito, tanquam Regula & Norma, de *Pſeudo-Adamantibus*, & Eorum a *Vero* diſſimilitudine & diſcrepantia judicare?

re? Nonne etiam delectaret *Falsorum* Varietatem, magnam utiq; & multiplicem, ut a *legitimo* Alii quam longiſſime removentur, E-mentiti, factitii; ut ad eum Alii propius accedunt; Alii *Colore* tranſlucido æquiparant; Alii *Duritie* tantum vincuntur, a *Vero Adamante* non niſi ab *Artifice* peritiſſimo diſtinguendi, diligenter expiſcari?

Non minus fixum aut immobile Fundamentum in Experimentis habet *Arthritidos* illa in *Primigeniam* & *Symptomaticam*, & *Symptomaticæ* in ſuas *Species*; quam habet *Adamantis* hæc in *Legitimum* & *Falſum*, & *Falſi* in *Partes* ſuas, Diviſio Diſtributioq;

Quanti

Quanti vero interſit hæc notari, & in hiſce perquirendis quam egregie locetur Res & Salus *Arthriticorum*; ex eo conſtat; quod, iis prætermiſſis neglectiſve, jure merito verendum, Ne, dum uni eidemq; tantum Morbo, nempe *Arthritidi*, videamur; revera nos, quodq; eſt certiſſimum, multis, iiſq; longe inter ſe diverſis, & diverſa ratione impugnandis, obſiſtere contingat: Id eſt, ancipiti prorſus eventu, Prælium, ne in Tenebris committamus.

Eum recte curaturum credunt, qui Rationalem Medicinam profitentur, quem prima Origo Cauſæ non fefellerit: Neque Curari id, quod ægrum eſt, poſſe, ab Eo, qui quid ſit, ignoret: Sed *Cujus rei*

non eſt certa Notitia, quod *Ejus Opinio certum reperire remedium non poteſt.* *Celſus, Præf. L.* 1.

Hujus quidem modi Diſtinctionem, a Clariſſimo *Mortono,* in *Phthiſiologia*, fuſe jampridem docteque lucubratam eſſe video; &, iſtius opera, Morbum omnino difficillimum explicari, graviſſimum curari. Sed, in Chronicis pleriſque aliis, ab *Auctoribus* celeberrimis, aut penitus omiſſam, aut aride nimis & jejune proditam: Quam tamen, & in aliis perutilem, & quidem neceſſariam fore, ideoque multum deſiderari, diu ſum arbitratus; in *Arthritide* vero quam plurimum; eo certe plus in *Arthritide*, quo diutius Illa cæteris Affectionibus, quo crudelius Humanum Genus acerbiuſque infeſta-

festavit; &, in illa, quo frequentius *Symptomatica* reperitur.

Quid, quod Insignissimus *Baglivius*, Magnum *Italiæ* Decus & Ornamentum, hac in parte Ὁμόψηφος, graviter errare Medicos existimat; qui putant nonnullos Morbos esse *Primarios*; ab iisdem Causis productos; eandemq; etiam Medendi Methodum exposcentes: cum, per repetitas gravissimorum Medicorum Observationes, certo constiterit, Eos esse *Secundarios*; a diversis Causis pendere; *Specie* differre; propria habereSymptomata; propriasq; Methodos exposcere. Et inter præcipua Artis Nostræ Desiderata illud merito reponit, *Ut scilicet singuli quique Morbi in tot* Species *subdistinguantur, quot sunt* Morbi Primarii *a quibus foventur, aut Causæ vehementes constantesque quibus producuntur.* Praxeos Medicæ *Lib.*2, *Cap.* IX.

Posita

Poſita ergo hac *Arthritidos* Diviſione, & in præſenti miſſo, tanquam *Poſtulato*, Diviſorum Membro Priori, ſcilicet *Arthritide Primigenia* ; Poſterius aggredior, nempe *Symptomaticam* ; hoc Conſilio & Spe fretus, ſi prius Copiæ debellentur hæ *Auxiliares*, Hoſtem poſtea facilius depelli & evinci poſſe *Principalem*.

Dicam itaq; *Arthritidem Symptomaticam*, & in ea *Species*, quotquot uſquam mihi innotuere, comprehenſas: Ut Illius *Ratio generalis*, & Harum *Deſcriptiones* & *Diſtinctiones* ; ut, a Morbis ſuis *Primariis*, Earum *Ortus & Emerſiones* ; ut, in *Arthritida Primigeniam*, Earum *Migrationes* & *Itinera* ; in Statu maxime degeneri & peregrino, ut Earum *Facies* & *Proprietates*, (variæ, Jupiter!

Jupiter! & diſſimiles) Ut Ὁμοιότητες *Arthriticæ* uſquequaq; aperiantur: *Curationes*, et *Medendi Intentiones* Earum ſingulis accommodatæ, & (quoad potero) congruentes, ut eliciantur: Poſtremo, totum id quod dicimus, ut *Hiſtoriis*, optima fide traditis, tanquam tot *Teſtibus*, ſtabiliatur, confirmetur. Hoc *Libelli* hujus *Opus* & *Argumentum* eſt.

Lectorem autem illud admoneri decet; quoniam ea, quæ a *Nobis*, nullius *Sectæ* Aſſeclis, imo *Sectam* omnem fugientibus, & *Hiſtoricam* (ea quidem una exercenda, vindicanda) *Medicinam* colentibus, ſiſtuntur & in medium proferuntur; aut Eventa habent, aut ex iis ultro nata, vel facillime ducta; iſta vero Eventa colligenti, maximam partem præbuit *Damnonium* hocce

Orientale; quod idcirco *Medicina* hæc (ea vero ejus Pars præcipue, quæ de *Scorbutica* eſt *Arthritide*) quodammodo *Provincialis*, & *hujus Populi Propria* eſſe videatur. Utinam ſane Tanto & tam Nobili Populo par inveniatur!

ELEN-

ELENCHUS.

CAP

CAP. X.

De Arthritide ex *Colica.*

CAP. XI.

De Arthritide *Morbis* quibuſdam *Cuticularibus* ſubjecta.

CAP. XII.

Corollaria & *Spicilegia* quædam habet, cum *Epilogo.*

DE ARTHRITIDE SYMPTOMATICA GENERATIM.

CAP. I.

ARTICULUS I.

UT Morbi rectè dignoſcantur, videndæ ſunt, quod docet * *Hippocrates*, ὅσαι ἐκ οἵων εἰς οἷα διαδοχαὶ νοσημάτων. h. e. *Quæcunq; fiunt Morborum viciſſitudines, & ex quibus*

B *in*

* Ἐπιδημιῶν ά, τμῆμα τρίτον.

in quos succedant. Vertente Clarissimo *Mediomatrico,* pariterq; Textum in hunc modum Interpretante: *Morborum Successiones, vicissitudines, & exceptiones, esse inspiciendas; ut facilius de toto eorum exitu existimes.* Et, *Hæc oportere omnia ad eam Morborum Transmutationem transferri, quæ solutionem quandam præ se fert, & Naturæ Benignitate aliò Morbum ablegat.* Quibus Præfatis, ex Divini Senis Oraculis, ad Gratiam, & Fidem, Operi Nostro conciliandam; (quod, ad Ea se conformari, frustrà quidem, & ambitiosè nimis, exoptavit,) ipsam rem aggredior; ex illoq; sancto quasi Fonte, nostra omnis manabit Oratio.

II.

Præter istam *Arthritida*, quæ Caussam habet Continentem Propriam, & Peculiarem, quæ suis viribus pollet, & est ex Se sufficiens; ideòq; *Exquisita* audit: nec, ab Affectu quovis alio, perfectò, mutuatur, sivè ducit, originem; unde *Primigenia*; (quæ quidem, in præsentiâ, Postulati loco ponenda:) Alia est *Arthritis,* quæ à Morbo aliquo Antecedente profluit; quæ alteri Morbo debet ipsum id,

id, quòd Naſcitur; &, quòd exiſtit: & (à *Primario* illo) *Derivata*, *Secundaria*, *Symptomatica*; uti, (præ *Arthritide Exquiſita*,) *Mendax*, *Simulata*, *Falſa*, jure merito Nominetur.

III.

Fuſiùs dicam: *Arthritidi Symptomaticæ* cum *Primigeniâ*, ſi primas earum Facies conferamus,& illa quæ ſunt Exteriora ſpectemus, in pleriſq; convenit: (Par etenim Ratio Paroxyſmorum; iidem utrinque Typi; ſimiles Cauſæ, & Principia; necnon Effectus, ſeu Reliquiæ; ſivè fructuoſæ, ſivè contrariæ:) Proindeq; generali Nomine *Podagræ*, & *Arthritidos*, utriuſq; communi, comprehenſæ, magnam partem ἀδιακρίτως ſub eo delituere; Morbus idem eſſe, judicatæ. At, à vero quantum id abhorret, iis facilè innoteſcet, qui Earum εἶδος καὶ ἦθος, penitiùs ſcrutabuntur. *Arthritis* enim *Primigenia*, Morbus exquiſitus, , γνήσιος, ſui Ordinis Princeps, peculiarem & ſui generis Conjunctam habet Cauſam; proprio utiq; Marte agentem; per ſe,vel Procatarcticarum Stimulo, Paroxyſmos facientem; à nullo verò Affectu alio,aut primitùs acceptam,aut in

operibus dependentem. E diverso, *Symptomatica* Morbo alteri succrescens, vel Materiam,(id est,Causam Continentem,) vel minimùm Materiæ in hujusce generis *Arthritida* μετεωρισμὸν, illi *Primario*, quo (directè vel obliquè) Ortus ejus promovetur, refert acceptum: Itàq; tum Morbi, unde fluxit, Primarii; tum *Arthritidos*, quam æmulatur, exquisitæ, de Naturâ, tanquam Hybrida, participat.

IV.

Symptomaticæ, quas hoc Terrarum Tractu vigere comperimus, sunt ex Rheumatismo *Arthritis*, ex Chlorosi, & Mensibus suppressis, ex Hydrope, Melancholiâ, Scorbuto, Lue Venereâ, Asthmate, Febre, Dolore Colico, Affectibus Cutaneis: Perplures sanè, dignæq; omnes quæ in *Luciani* Drama prodeant Τραγοποδαγρικὸν: quarum tamen Catalogum haud dubiè augebit Industria Posterorum.

His affecti, eos qui in *Arthritide* sunt *Exquisitâ*, Numero videntur, (si rectè calculum ponas,) exæquare; imò quidem, (mea sic est Ratio,) vincere: Ut *Damnonio* Nostro *Arthritidos* Pars Dimidia, sine ullâ dubitatione, sit hodiè *Falsa*.

V.

V.

Symptomaticarum Ratio generalis in eo locari reperitur, quòd, cùm Morbi ſunt ab *Arthritide Primigeniâ* diverſi, & intervallo quodam diſtantes, *S*tationes ſuas *Primarias* linquunt, & erga *Arthritidem* moventes, ei ſenſim appropinquant: Simili ferè modo, ac, in Hypotheſi *Copernicanâ*, Planetæ Apogæum (ſivè Punctum illud Ellipſeos, quod eſt à Sole remotiſſimum) deſerentes, verſus Solem inclinant; donec Hypogæum (ſive Punctum Ejus quàm proximè Solem) pertigerint.

De Appropinquandi Modo ut ritè cogitemus, non ſolùm ex Arthritidos *Primigeniæ* Symptomatis aut pluribus acceptis, aut diutiùs ſervatis, is exiſtimandus: Næ hoc, utrumq;, Judicium fallax, & incertum: Imò potiùs à Primario plùs minùſvè exuto, (ut in ſequentibus patebit) addiſcendus. Verùm enimverò *Primarii* Exuviæ ſimul cum uſurpato *Arthritidis Primigeniæ* vultu, *Symptomaticas* omnium certiſſimè commonſtrant.

Specialis Harum eſt Conditio, quòd à Stationibus *Primariis* quò celeriùs, & quò longinquiùs, ejuſdem Claſſis *Symptomaticæ* deflectunt, eò rariùs ad Eas revertuntur: hoc

hoc eſt, quò plura Morbi *Primarii* Symptomata depoſuerunt, eò inſolentiùs reſumunt; eò celeriùs *Arthritidis* Puræ Symptomata uſurpant; eò conſtantiùs retinent.

VI.

Secum Diſſentiunt *Symptomaticæ*, ſi Earum Externa reſpicimus; quòd Aliæ, εὐτοκίᾳ; aliæ Partu difficili, eduntur: Aliæ, à *Primigenio* ægriùs; aliæ libentiùs, decedunt: Aliæ ad Parentem citò regrediuntur; aliæ vix unquam, aut nè vix quidem: Aliæ ſæpius; aliæ rariùs, παροξυσμόν).

Harum autem *Paroxyſmos* ſi attenderimus, ſunt illi profectò longi, breves; acerbi, mites; abnormes, idonei; continui, vel interciſi; eâdem planè varietate inconſtantiâq;, quâ ſunt *Arthritidos* exquiſitæ Paroxyſmi: Et Reliquias, ſivè Fructus, habent (ſicut Illi) ſuæ cujuſq; Ferocitati & Magnitudini, plerumq; reſpondentes.

Partûs iſtam Diverſitatem facit diverſa *Primariorum* Indoles, & in *Arthritidem* Propenſio: Nam, quò cujuſq; *Primarii* Materia virus *Arthriticum* magis refert; &, Materiæ *Arthritidem* facienti, quò plus favetur;

favetur; eò certè vividum magis *Arthritidos* Simulachrum, eò magis ſolidum emergit Εκμαγεῖον. Et è contrario.

VII.

Sed, (quæ cum primis ad exponendas haſce *Symptomaticas*, conducit Differentia;) Alia *impropriè*, & ex Vulgi tantùm Opinione, ſic appellatur: Quippe quoniam Paroxyſmos, ad Normam *Arthriticam* formatos, & compoſitos, habet omninò nullos; nec Materiam, ei quæ eſt *Arthritica*, (quantum ex utriuſq; ſignis judicare licet) ullâ ex parte comparem. Hujuſmodi Una eſt; quæ Rheumatiſmo ſuperat; quæq; *Symptomaticarum* Nomine, quoties de iis verba fecerimus, à Nobis eâ re excluditur. Alia *magis propriè* dicta; quæ Morbo alicui *Primario* manifeſtè & palam ἐπιγινομένη, *Primigeniæ* ritu, per ſe vel alicundè ſtimulata, & adjuta, Paroxyſmos celebrat.

VIII.

Illa etiam duplex eſt; Altera Generatione, quæ dicitur *Æquivoca*, procreatur. Gravi quodam Morbo laborat Æger;

eoq; partim, vel penitus ſubacto, Natura, ſui demum juris & vegetior facta, Miaſma *Arthriticum* in ſanguine occultum, ſanguinem & quicquid intus virium eſt depaſcens, (maximè verò ſi Pharmacis ea proritetur) ad τὰ ἔξωθεν appellit; itàq; (præter ſpem & expectationem omnem ſæpè) gignit *Arthritidem.* Huc pertinet *Arthritis* ex Chloroſi, & ex Hydrope: quæ quidem, accuratè ſi dixerimus, *Secundariæ* potiùs quàm *Symptomaticæ*, cenſeantur: uti infrà oſtendetur.

Altera, quæ κυρίως *Symptomatica*, eandem cum *Primario* (contrà quàm modò dicta,) ſed mutuam, & ab eo derivatam, habet Materiam; vel Ipſam, vel aliquâ ex parte alteratam; vel integram, vel cum alio quodam miſtam; ſed in aliam Corporis Regionem, quæ tranſvehitur; aliâq; ratione (id eſt *Arthriticâ,*) quæ operatur. Nam, ei quod ineptum eſt eliminando, per Morbos hunc vel illum, pro inepti ratione & corporis Conſtitutione, varios, dum incumbit Natura; (unde horum Morborum φύσιες ab *Hippocrate* dicuntur ἰητρόι,) ſæpe quidem fit, vel propter Eos nimis remiſſos, & inſtituto impares, vel ob materiam parum tractabilem, & δύσλυτον, quòd illius Pars in Corpore,

pore,necdum iſtis molitionibus exturbata, reſtet. Hanc Natura, prælium redintegrans, ſecundò, aggreditur; &, quoniam auſis prioribus exciderat, aliâ jam methodo conficere; alio morbo, ſcil. *Articulari* proſcribere, contendit. Atq; hunc in modum oritur *Arthritis Symptomatica*; cujus Species ſunt *Arthritis* Melancholica, Scorbutica, quæ Lui Venereæ, quæ Aſthmati, quæ Febri, quæ Dolori Colico, quæ Morbis Cutaneis, ſuccedit.

IX.

Hoc autem minimè celandum, Quòd rarò Illa, quæ *maximè propria Symptomatica* eſt, *Primarium* ſequitur, niſi multorum dierum, veterem, &, ab Ætate quaſi venerabilem, Chronicum: Et, quòd Illa, ſeriùs quàm *Primigenia*, nec niſi Grandiores, invadit; Eos ſcilicet, qui, cum Affectu *Primario* diu conflictati, cum eodem ſimul inveteraſcunt. Id quod de alterâ iſtâ *magis propriâ* Parte, confirmari vetant experimenta; quippe quæ, Robuſtioribus, quæ Junioribus, congruere Hanc, evincunt.

X. Ve-

X.

Verùm, ut ultrà diſtinguam *Symptomaticas*, Earum quæ ſunt ἰδιωτάται Morbi Primarii, (à quibus Derivatâ ſui generis Materiâ, quæ in *Arthriticæ* modum agere conatur, Hæ ſingulæ potiuntur,) quum valdè inter ſe diſcordant; *Symptomaticas* itèm haſce, utcunq; primâ facie conſimiles habeantur, ſpecie tamen, pro ipſorum Materiâ, pro illâ Primariorum diverſitate, inter ſe differre, non eſt improbabile. Peculiarem habent ſigillatim omnes Naturam; Proprium ἦθος; & Curationes exigunt Proprietatibus ſuis accommodatas. Nam,

XI.

In exercendâ Medicinâ, quoties occurrit *Arthritis Symptomatica*, Morbi *Primarii* Ratio, & Modus omninò inveſtigandus; Therapia probatiſſima diligenter expiſcanda; & ex iis, unà cum *Arthritidis Primigeniæ* Doctrinâ, ſtudiosè conſideratèq; penſitatis, eliciatur, & in quadrum redigatur, optima medendi perfectiſſimaq; Indicatio.

Neq;

* *Neq; enim credunt, [qui Rationalem Medicinam profitentur,] posse eum scire, quomodo Morbos curare conveniat, qui, unde Hi sint, ignoret:* Neq; esse dubium, quin aliâ Curatione opus sit, si à Lue Intereâ; aliâ, si à Melancholiâ; aliâ, si à Scorbuto; aliâ, si ab Hydrope; aliâ, si à Chlorosi, (& sic de cæteris Affectibus, toto, quod dicitur, Cælo distantibus, & secundum illam Differentiam diverse medicandis) *Arthritis* oriatur.

XII.

Etsi verò *Symptomaticæ* Ratio Composita, ab Utroq; Parente, (tam eo qui genuit, quàm eo qui adoptavit,) Ætiologiam, Therapiam, ex parte accipit; tamen non id indiscriminatim, & æquali factum est mensurâ; sed modo, & proportione, prorsus singulari. Nam, in Paroxysmo ab *Arthritide*, Therapia maximopere; extra verò Paroxysmum, in ejus vacatione, Prophylactica quæ colatur, à Morbo præcipuè *Primario*, haurienda.

XIII. Quæ

* *Celsi* Lib. I. Præf.

XIII.

Quæ quidem Prophylaxis, & in eâ quæ est Medicina vel latè sumpta, cùm, ad Morbos, veteribus Chronicis, iisq; gravioribus, secundarios, & Malum δυσαλθὲς (*Arthritidem*) æmulantes, evertendos, excolatur; diutiùs quidem, & contentiùs, ad Menses aliquot ducenda; sæpè etiam per Annos, statis temporibus, repetenda est: Ut nempe Morbis ità pertinacibus, inveteratis, sanatu difficillimis, Curatio par & æqualis adhibeatur. Ista verò Prophylaxeos Diuturnitas aliàs longior, aliàs brevior, ordinanda, pro singulâ Curationum singularum Difficultate: quod in sequentibus speciatim, & pressiùs, exponetur.

XIV.

Arthritidis Symptomaticæ à *Primigeniâ* Diversitas, inq; Membra Partitio, ab Artis Professoribus non satis observata, id effecit, ut Ætiologia *Arthritica* hodièq; trunca, debilis, imperfecta, perturbata, minimè constet; nec cum Ægrorum Symptomatis concordet. Neq; enim aliter

aliter fieri poteſt, cùm, quæ Una, & Simplex, æſtimata fuit Affectio, Varia prorſus eſſe deprehenditur, & multifariàm Compoſita.

XV.

At, quod magis dolendum, & in Humani Generis incommodum (ut nequid gravius dicam) ceſſit immane quantum; id etiam fecit hoc παρέργημα; ut, quæ non uno eodemq; modo conſtrui, quin potiùs variari, & pro Morborum Differentiis, Diſcrepantiâ, Diverſitate, aliis aliiſq; Indicationibus paſſim muniri, debuerat Therapia; anguſta nimium, manca, & delumbis, eſſe reperiatur; utpote *Arthritidis* unius *Primigeniæ* Baſi, & Fundamento, (nimis arcto) ſuperpoſita; cùm Medici, tùm Ægroti, ſpem, & vota, decipiens. Infelices *Arthriticos!* & eo quoq; nomine miſerandos, quòd, dum adversùs Morbos Convulſivos; adversùs Phthiſin; adversùs Febres Intermittentes; aliaſq; quàm plurimas; dum, adversùs graves & Herculeos Affectus, Medendi Intentiones aptas, ſolertes, commodas, excogitavit Ætas; in *Arthritide* ſanandâ, pellendâq; tam parum profecit.

XVI. Præ-

XVI.

Prædictas *Symptomaticas* hâc Methodo discutiam: Primùm nempe Remotissimam, & ab *Arthritide Primigeniâ*, quàm longissimè disjunctam: Deinde reliquas, eo ordine, quo sunt, in suâ cujusq; Ellipsi, minùs remotæ: dum ad illam deniq; pervenero, quæ, ab *Arthritide Primigeniâ*, vel abest quàm proximè, vel Ipsa est: Per totum hunc Decursum, & universum percurrendo *Systema Symptomaticum*, habito respectu, (quoad ejus fieri potest) ad Accessum, & Proximitatem: quæ quidem hoc tempore potissimùm advertenda.

En! Opusculi Partitionem:

Arthritis
- Primigenia.
- Symptomatica
  - *Falsò* sic Appellata, quæ Rheumatismo,
  - *Minus Proprie* dicta, quæ { Chlorosi, Hydropi,
  - *Magis Proprie* dicta, quæ
    - Melancholiæ,
    - Scorbuto,
    - Lui Venereæ,
    - Asthmati,
    - Febri,
    - Colicæ,
    - Morbis quibusdam Cutaneis,

Supervenit.

In ipsis Partibus tradendis; Primùm, Morbi cujusq; *Primarii* Stationem dicam: Tum, Ejus in *Arthritidem* Progressum: Deinde *Secundarii*, jam facti, & in Aditu maximè propinquo sistentis, Diagnosin qualemcunq;: Pòst, à Cognatis *Secundariis*, & *Arthritide* exquisitâ, Illius Differentiam: Tum, Morbi, ejusq; Symptomatum, imprimis Urgentium, Curationem: Deinde, isthæc illustrandi ergô, Historias: Hæc autem, non eâdem ubiq; ἀκριβείᾳ, quantâ tamen opus est, Scripturâ persequar.

CAP.

CAP. II.

De Arthritide Rheumatiſmo Supervenienti, Symptomatica falsò appellata.

ARTIC. I.

PRiuſquàm ad *Veras* aggrediamur *Symptomaticas*, omninò neceſſarium eſt, *Arthritidem* ex *Rheumatiſmo* ortam, ità *falſò* Nominatam, propter ejus cum *Veris* Similitudinem, & nè Iſtam in Illarum numero ponentibus, Operi noſtro deeſſe, videar, expediri; eâq; re, de ipſo *Rheumatiſmo*, mendoſæ hujus *Symptomaticæ*

Affectu *primario*, paucula quædam præmitti.

De *Arthritide Vagâ*, quatenus *Rheumatismum* referat, & illius Appellatione se occultet, alîus loci est differere: De *Rheumatismo*, quàm ille *Arthritidem* imitetur, ac quasi vices rependat, hujus & temporis, & loci est.

II.

Rheumatismus ille, cui quidem uni, quantum Ego rescivi, succrescit hæc *Symptomatica*, (nam à *Scorbutico* minimè unquàm, nedum alio quovis *Rheumatismo*, prognatam memini) semper incipit à Frigore, Causâ hujus Affectionis Evidenti fidelissimâ: Ex quâ celerrimè sanguini, præcipuè verò ab exercitiis incalescenti, *Lentor* inducitur; qui, in Musculis & Membranis, infarciens Capillaria, circuituri Fluminis Meatus obstruit; Dolores, & interdum Tumores affert. Quæ inest Sanguini, Pituitæ, sivè seri crassioris Massa, horæ paucarum aliquando *Sexagesimarum* Spatio, Momento temporis, ferè tota *Lentescit*, & (uti Cera per Syringem injecta,) Ductus implens exiguos, Impedimenta, Moras,

Oppilationes

Oppilationes creat, pro Ipsius crassitie plùs minusvè pertinaces.

III.

Quî fiat tanta, tamq; subita γλισχρότης, [haud explicatu facile Problema] Professores Medicos, optima quidem Ingenia fatigavit. Sunt, qui Lac acescens, si admoveatur Igni Coagulum citò contrahere perpendentes, & Lac immissum venis statim Coagulari confirmantes, binis hisce positis, sibi videntur rei summam explicâsse, Dubiiq; vim in totum diluisse; at quo jure, quâ ἀπέλεγξι, (præfato virorum de Republicâ benè meritorum Honore,) paucis expendam.

Primùm, Experimentis *Boylianis* manifestò constat, Acidi, præter Salis Marini, vel ejus æmuli, quantitatem perexiguam, atq; huic Coagulationi producendæ minimè sufficientem, nihil Naturâ sanguini inesse: Neq; horum Experimentorum fide, per *Vieussenian*a, dicam? an *Chiracciana*? quicquam * derogatur.

* Hâc de re, Qui plura voluerit, adeat Clarissimi *Pitcarnii* Dissertationum Medd. ultimam: Ut & Almi Coll. *Romanorum* Archiatrorum ad Cl: *Vieussenium*, Responsionem.

De altero Argumenti Membro, etſi, apud Magni Nominis † Anatomicum, tanquam Experientiâ proditum, Lac immiſſum venis illicò denſari, perſcribatur; tamen, quòd vacillet hâc in parte, non tam Auctoris, quàm (ex eâ, quâ verſamur, Rerum Caligine) eventi Fides & Teſtimonium, ideòq; dubium æſtimetur, habeo dicendum. Cùm enim, varias olim, *Oxonii*, Injectiones, & quidem Hanc ipſam Lactis vaccini, quantitate ſatis locupleti, exercendo, ſanguinem indè nè vel minimùm Coagulari, ſivè Concreſcere, tametſi hàc illàc agitatum accuratèq; ſpectatum, deprehenderim; Virum Clariſſimum, Proſectorem eximium, aut Animali minùs ſano, aut Aceſcenti Lacte, fuiſſe uſum, haud injuriâ ſuſpicatus ſum.

IV.

Deinde, non ſolùm ab Acido fieri in Sero Animali Coagula, teſtatur id * *Boylèi*, per *Oleum Tart. per Deliquium* illi adjunctum, perq; *Spiritum vini* probè recti-

† Vide Cl. *Lowerum* de Corde, Cap. 2.
* Vide *Humani Sanguinis Hiſtoriam*, Partem 3.

rectificatum, Coagulari Serum asserentis. Quinetiam, ut Symbolum meum conferam, *Rheumatismo* laborantis serum, per Calorem, & exinde quàm citissimum Frigus, (utrumq; scilicet impensum,) in Gelatinam admodum lentam, viscidam, firmam conciliari & cogi Nobis Experimento patuit. Hoc enim brevi evenit, quando, hujusce rei tentandæ gratiâ, istiusmodi serum, cochleari contentum, & subjectâ lucernâ calefactum, Aquâ frigidissimâ ad cochlearis marginem immergeretur.

Ab Acri verò Sale Alcalico, quàm ab Acido, *Lentorem* fieri, longè probabilius: Sagacissimi enim † *Baynardi*, Collegæ Nobilissimi, Experimento liquet, *Rheumaticorum* Urinâ, Salis Alcalici ejus, quem habent Sani bonâq; utentes valitudine, partem quasi Trigesimam, nec quidem suprà, Destillando elici. Unde conjicitur, Salem istum acrem, pungentem, asperum, acutum, in sanguine retentum, Pituitâ (forsan adjuvante Oleo, veluti in Sapæ Compositione,) irretiri involviq; &, ad viscidum in *Rheumatismo* faciendum, ad Dolores, & Tumores inferendos, opere quidem maximo contribuere.

† Acta Phil. Lond. N. 215.

At, quod rem abſolvere videatur, *Rheumatici* cujuſdam Ægri venâ pertuſâ, ſero *Syrupum Violaceum* inſtillavi, unde Mixturæ, brevi temporis ſpatio, *Color viridis*: Et ejuſmodi ſero, *Sublimati ſolutione*, parcè quidem et tantillulâ quantitate, additâ, quàm citiſſimè ad fundum ſe demiſit Concretum *Albiſſimum*.

Ipſi porrò Pelliculæ, ſanguini *Rheumatico* innatanti (ut videlicet, in eâ Salis quid dominetur, anquirerem) *Solutionis* dictæ guttis aliquot affuſis, ejus Superficiem ex hinc *Albere*, cum pleriſq; Aliis aſtantibus hujus experimenti Teſtibus, denotavi.

Siqua igitur hiſce Probationibus Fides, vel à Calore Frigoreq; vehementibus & continuis, vel ab Sale Alcalico intus retento, vel ab utroq; Lentorem hunc oriri, veriſimile eſt.

V.

Quoties à viſcido redemptus, priſcâ gaudet εὐροίᾳ, & more Naturali circumagitur, ſanguis; evaneſcit Tumor, quieſcit Dolor, convaleſcit Æger: Contrà verò, Affectu malè tractato, id eſt perſeverante Viſcido, nondum victo correctoque, nonnunquam oritur *Arthritis* iſta,

quam

quam dico, *Symptomatica.* Nempe, cùm abundat τὸ γλισχρὸν, quà viſciditate, quà acredine, vehementiores, pariter ut *Arthritis* ipſa, profert Diſtenſiones, Dolores, Tumores, alioſq; non paucos effectus utriq; huic vitio communes.

Frigidam verò *Arthritidem* æmulari geſtit hic Affectus, Illiuſq; Partes ſuſtentare: Nam, neq; Dolor æquè acerbus; nec Inflammatio perinde contumax; neq; Declinatio tam propera, ut in illâ *Arthritide*, quam appellamus *Calidam.* Nihilominus fatendum eſt, quòd, ſi *Rheumatiſmo Scorbutico*, aut *Venereo*, *Arthritis* iſta ſuperveniat, (poſſe verò ſupervenire, nullam recipit Controverſiam) ob Aſperum aliquid, ac ſtimulans, interfuſum, & Dolorem magis acutum, & Inflammationem magis infenſam eſſe.

VI.

Autumno maximè intenduntur hi Dolores; eo videlicet tempore, quod Fluxionibus favet, (quanquàm & alias Anni Tempeſtates iis prorſus immunes eſſe, nequaquàm affirmandum,) & diu, nonnunquam ad totum Hyemale Spatium, ubi Morbus inveteravit, excurrunt; ſæpe

quidem interciſi, at à leviſſimo Frigore recidivi; quod diuturno familiare *Rheumatiſmo.* Turgent Articuli, Farcturâ extante, &, in Tumorem albidum, & tanquam Ὀιδηματώδη, cutim elevante. Unde Digitorum Motus ſemper impeditus, interdum abolitus: Huc illuc Digiti torquentur: Manus nonnunquam retroagitur; ſicq; Cubitus, ut pars ejus interior jam Emineat.

Cùm *Arthritidis* Perſonam qualemcunq; capeſſivit *Rheumatiſmus*, raro quidem exuit; ad vitæ uſq; terminum plerumq; perſerens. Si modò Sanum id, quod intus, & incolume totum eſt, extremam aliquándo ſenectutem, ſed Digitis, ſed Artubus multatus, Æger adipiſcitur; *Podagram* intereà, tanquam Humani Generis Peſtem & Perniciem, tanquam Malum, vel Ipſo Teſte experto, acerbiſſimum, (quâ tamen Genuinâ fortaſſe nunquam eſt affectus) increpans acerrimè.

Quamvis

VII.

Quamvis enim nonnulla *Frigidæ Arthritidos* Symptomata gloriatur hic Affectus; tamen, ſi rem attentiùs perſpexerimus, cum eâ parum convenit. Cutis ſanguini (ſic, ut in *Rheumatiſmo* ſolet eſſe) denſa, & quàm in *Arthritide* multò denſior, poſt quietem ſupernatans, hoc abundè arguit: Confirmat id, quòd Gelatina, quamdiucunq; Commiſſuris immorata eſt, nunquam in Tofos indureſcit; quòdq; Commiſſuris minimè contenta, cum Internodiis eas pari ferè proportione premit: tum verò omnium maximè, quòd nullo Cardiacorum, utut *Actu* vel *Potentiâ* Calidorum, abuſu, vel quâvis aliâ de Cauſâ (contrà quàm *Arthritis* omnis, ſive *Primigenia*, ſive *Symptomatica*; ſive *Calida*, ſive *Frigida*) in Paroxyſmum, qualis eſt *Arthritidis*, vel leviſſimum, evehatur unquam *Species* hæc *Adulterina*.

Ad

VIII.

Ad hasce *Rheumatismi* Reliquias, duras equidem & pertinaces, prævertendas, valet ea, quæ Morbi istius Curationem habet, quæ sanguinem attenuat, Medicina; ab Auctoribus, illam ex instituto tradentibus, haurienda. Cui tamen unum, ut mea memoria est, ab iis prætermissum, adjiciam; nempe, quòd, ad Dolores *Rheumatismi* minuendos, ad sanguinem alterandum, & τὴν γλισχρότητα devincendam, conducit, suprà quàm quis expectaret, Vomitio; sed vehemens, sed iterata. Quod unde efficitur, sanguinem exagitando, concretiones inhibendo, Motumq; illi novum expeditioremq; tum intestinum, tum periodicum, imprimendo; an quovis alio modo fiat, in mediis relinquam.

Hoc autem gratis dictum, nè quis existimet; fidenter Affirmare possum, solâ *Infusione Croci Metallorum* ad quatuor vices, quantitate benè magnâ, tot diebus continuis, ab Athletico quodam & multarum virium Ægro, contra *Rheumatismum* haustâ, unde cum εὐφορίᾳ toties evomuit; *Rheumatismum* gravem, & permolestum, Me novisse penitus & radicitus extirpari.

Cu-

Cujus quidem Hiſtoriæ mentionem non ideò feci, quòd triſtem & ſeveram, nè dicam periculoſam, hanc Curationem, vix Centeſimo cuiq; tolerabilem, in communem indiſtinctè uſum, inducere conarer, aut in animo haberem; (quæ enim hæc Temeritas!) ſed tantùm, ut Emeticum ab hoc Affectu per ſe conſiderato, non ex omni parte reſpui, ſeu vetari, ſubmonerem; imò quadantenus Indicari; &, quoties vires, & quæ ſunt Ægri cætera conſentiunt, poſſe miniſtrari.

IX.

Ad eaſdem Reliquias præſentes extirpandas, requirit Indicatio, quæ quidem unicè attendenda; ut tollatur iſte Lentor, ut craſſa pertinax & viſcida Materia, quæ Juncturas obſtruit, & in Tumores Cutim earum effert, Cauſa videlicet Conjuncta, corrigatur emendeturq; Cujus gratiâ, è *Regno Vegetabili* depromantur *Antiſcorbutica* quæ dicuntur, ſale volatili referta; qualia ſunt *Radices Armoraciæ, Cepæ, Ari, Allii &c. Folia Cochleariæ, Naſturtii Hortenſis Indiciq; &c. Semina Sinapios, Cochleariæ &c.* Quæ quidem omnia, rectè & artificioſè comparata, debitoq; more

data, viſcidum incidant, tenuent, reſolvant, perq; Renes demùm expellant illius quicquid alienum eſt, & inidoneum.

Huc, eodem ferè nomine, reſpiciunt *Spiritus C. C. Urinæ, Fuliginis, Salis Armoniaci, & id genus alii Volatiles, ſivè ſimplices, ſivè oleoſi.*

Quid per *Oleum Terebinthinæ*, Medicamentum mirè penetrans, & *deobſtruens*, (Pulmonis Illud ſolvit Pituitam, in Catarrhis pertinacibus Farcturam ejus allevat: In tingendo Marmore, Colorum Illud optimum laudatiſſimumq; vehiculum eſt :) Quid, inquam, in Lentore *Rheumaticorum* reducendo per illud præſtetur, quando hoc hortatur Analogia, fiat Periculum. Proſit autem tum internè ſumptum, tum externè applicatum, e. g.

℞ *Ol Tereb: gtt* iiij, *ad* vj, *vel, ſi Febris Suſpicio nulla vetuerit, plures. Conſ. Authûs* ℥i. *Syr. de Rubo Idæo qs. f. Bolus, horâ ſomni deglutiendus, cum Julapii Hauſtu.*

℞ *Aq: fol: Ari, Angelicæ, Ulmariæ aā* ℥v *ſp: Croci* ℨij *Sambuci qs. cum Marg: ptt. & ſacch: f. Julapium.*

Balſamo

Balſamo Sulf: Terebinthinato Artus motu privati, cum Frictione, bis dic, ſuperillinantur; vel etiam *Vernice Terebinthinata.*

Camphoræ Sapor acris & pungens, Odor Aromaticus penetrantiſſimus, Ignis comprehendendi facilitas eximia, ſed præ cæteris quibuſcunq; in Auras Abitio celerrima, partes ejus ſubtiliſſimas tenuiſſimaſq; oſtendunt. Ideòq; nunquid Ægrotantibus hiſce noſtris, ad incidendum & tenuandum in eorum Capillariis Lentum illud Viſcidumque, & quantum ab Illius Auxilio ſperari poſſit Adjumenti, meritò exquiratur. Dari poſſunt *ejus Grana* v, *vel* vi, *Oleo Amygd. dul. ſoluta, cum Conſ: flor. Borag:* ℨi *Syr. Cort: Citreor: qs.* (*ut f. Bolus*) *cum Jul: Hauſtu, hora ſomni.* Quod quidem tempus exhibendi præfero, quoniam per noctem inſequentem (noctu verò, quàm interdiu, ad ſuperficiem corporis ſanguinem magis efferri conſtat) unà cum ſanguine ad τὸ γλιχεὸν appulſum majori cum impetu, favente flumine rapidiori, in id Arietet. Quinetiam *Epithemata Camphorata* poſſunt externè Partibus affectis admoveri.

X.

Sin hæc è *Regno Vegetabili* frustrà esse reperiantur, & operi imparia, è *Regno Minerali* conducat optimè *Mercurius*; illo nempe pacto sanguini commistus, & Obstructionibus advectus, ut incidendo dividendoq; viscidum illud attenuet, solvat, colliquet. Quare Ptyalismum hoc in Casu levem instituì, diuq; proferri, (modò per Ægri vires, & alias res licuerit) è re futurum arbitror. Nec non ad eum finem *Mercurium* Partibus iisdem læsis, per Unguenta, per Emplastra, posse cum fructu superponi.

At si ista non sentiat, quæ Juncturis inest, Gelatina; *Suctu* frequenti validissimoque, per Fistulam ad eam rem fabricatam & orificio priùs facto immissam, evocetur. Hoc in *Arthritide* verâ Laborantibus fieri, Vulgare jam & pervagatum est: Multò verò tutiùs in Rheumaticis posse credibile est. Hæc autem operatio non nisi recens Affectis, & dum liquida est Materia, promittit sanitatem. Articulos Gelatinâ per Suctionem inanitos, *Vino Ustulato* sæpius fovere, & *Emplastro* quodam (*Stomachico* putà *Magistrali*) à Gangrænâ

Gangrænâ defendere tutariq; oportebit.

Iſtam Medendi Legem, ſecundum Morbi indolem & Genium delineatam, ut in ejus initio probabilem, adduco; ſed nullo quidem experimento (fatebor enim) confirmatam. De Morbi Hiſtoriâ plus ſatis conſtat, & etiam nunc in vivis ſunt, qui hujus veritati Fidem faciunt, & aſtipulantur; de Medicinæ verò hujus Uſu, & Victoriâ, nihil habeo, quod dicam. In Affectu inveterato, cum viſcidum id induruit, quod tenuetur, minùs veriſimile eſt.

Omittendum verò non eſt, quòd, τὴν γλισχρότητα Rheumaticorum Sanguini accedentem Putrefactione ſolâ tenuari diſſolviq; poſſe opinatus, Medicus perilluſtris, Clariſſimus * *Floyerus*, (cujus hoc eſt argumentum, quòd Ovorum Albumina, quæ quidem Gelatinam hanc noſtram cumprimis referunt, putrefactione liqueſiunt) ad eam, his in corporibus non minùs quàm in Tuſſi laborantibus, promovendam, Emollientia, Maturantia, Colliquantia, (qualia ſunt *è Rad: Glycyrrhizæ, Sarſæ, Chinæ, Ireos*, &c. ex *Hordeo, Paſſulis, & ejuſmodi aliis comparata)* non ſine mul-

* Vide *Humorum Animalium ſtatum præter Naturam*. Cap. xi.

multâ probabilitate præcepit. Utrum hæc, quæ in liquando ſolvendoq; Pulmonis phlegmate, tot ab annis, tantarum virium & ἐνεργέιας eſſe meritò prædicantur, in Artuum illo Rheumaticorum valeant, operæ petium eſſet experiri.

De *Symptomaticâ* falſò, & ex Vulgi tantùm more, ſic appellatâ, quæ habebam, effunduntur: Itàq; iis, quæ ad *Veras Symptomaticas* Aditum præcludere viderentur, de viâ dimotis expeditiſq; *Veras* jam attento.

CAP.

CAP. III.

De Arthritide, ex Chlorosi, Albâ; &, ex Mensium Suppressione.

ARTIC. I.

EX *Symptomaticis* ità κυρίως appellatis, illæ primùm expromendæ veniunt, quæ Ortu, quod dicitur, *Æquivoco* generantur: quarum è numero Principatum postulat *Arthritis* à *Chlorosi* nata. Quòd autem uspiam ità nascatur; quòd Adolescentulæ, Virgineo dudum Morbo Languentes, necdum illo prorsus liberatæ restitutæq; doleant *Arthritide*, à nonnullis idem habeatur, ac si *Lucam Bovem* (ut in Proverbio est) *Locusta* pariat; id est, Αδυνάτων ἕν. Sic à morbo, hisce Puellulis parum congruenti, immunes eas

reddere, incolumes præstare, videatur, tum Ætas præmatura, tum Affectio dissimilis. Ità verò sentientibus, ut nè Calculum adjiciam, indubitatæ Fidei cogit Experientia; nec istam Ætatem, nec hanc Affectionem, illas ab *Arthritide* penitus tueri comprobans.

II.

Ut autem dicam, quî fieri potest, quòd, ex morbo sic dispari, Morbus sic dispar oriatur, advertendum est; quòd *Arthritis* eas tantummodò Pallidas (quantum mihi Observare licuit) aggreditur, quæ Miasmate Hæreditario supra modum vitiatæ & imbutæ, ad istud Mali Naturæ Inclinatione pervicaci, Momento maximo, pronæ sunt, & diriguntur.

De cujus rei veritate, satis, ut opinor, eò liquet, tum quòd illa, quæ ad *Arthritidem* inducendam more agunt usitatè Procatarctico, (qualia sunt Crapula, Satietas, Venus immoderata, Lues Venerea &c.) Virginibus hisce imputari minimè posse cogitandum est: tum etiam, quòd *Arthriticæ* hujus Classis stirpe sunt cumprimis *Arthriticâ*.

Exinde

III.

Exinde patet, quòd *Arthritidos* ex *Chlorosi* Procreatio, non eo sensu capienda, quasi Hanc quæ fecit, Illam etiam faceret, *eadem Numero, vel Specie*, Materia; sed novâ ratione agens, nova perpetrans φαινόμενα; (quod tamen in plerisq; *Symptomaticis* usu venire palam est.) Nostra quidem alia res est. *Chlorosi*, sive Sanguinis Μόλωσι, abituræ supervenit, & simul cum vultu Colorato, cum Robore, cum Mensibus, nè multa, cum Sanguinis Μετεωρισμῷ, horum Societati se immiscens, ex accidenti prosilit *Arthritis*; peculiarem habens Materiam, Causam Propriam Continentem, à *Chloroseos* illâ, multùm abludentem.

IV.

Symptomatica hæc *Arthritis* interdum *Vaga* est: Artus hinc inde subsultando peragrans; Dolore pungenti, & rodente gravans; aliquando *Rheumatismi* Nomine delitescit: Aliàs, Articulis inhæret, & *Affixa* est.

Vagæ Diagnosis incerta, & tenebricosa; uti *Arthritidis Vagæ primigeniæ.* Lucem tamen afferat, De Parentum Morbis, Numnam Illi Pedibus Doluêre: Et, An Ægra *Rheumatismi* Causis evidentibus, præsertim Frigori, paulò antè subjecta fuit, Quæstio. *Fixa* verò, Teneritudine Juncturarum, Dolore, Rubore, primùm Molli, deinde successu temporis Lapidescenti, & Tofaceo, se ostendit.

V.

Hæc cùm Morbi Ratio sit, in eo ponenda Indicatio, singularis, & præcipua videtur; ut, à peccante Materiâ, jam nunc *Arthritidem* moliente, per Muliebria, primo quoq; tempore, sanguis expurgetur; & sic *Chlorosi*, sic *Arthritidi*, simul semelque occurratur. Omnium maximè conducet, (dummodò Res annuerit Familiaris, & iniri Nuptias permiserit,) ἐν τῷ γαςρὶ ἔχειν. Quum, Partu Naturali, (quo, in Uterum, tanquam in sentinam, universi Corporis Inquinamenta secluduntur) ad inanienda, & vacuanda, Fæminarum Corpora, nihil efficacius valentiusvè. Certè Hippiatris illud notissimum, & multiplici comprobatum usu:

usu : nec, cur Hominibus denegetur hoc Consilii, video. Proculdubiò Laborantes isti Medicinæ generi minimè refragabuntur ; quin Medico, Naturæ tam Ministro, facilè obtemperabunt. Medicinæ Vires, & mirificos effectus, confirmabunt, Suarum gratiâ, Matronæ.

VI.

Sin nulla fuerit Nuptiarum opportunitas, ad Menses (qui hâc in parte, secundas vendicant) omni auxilio, omni ope, & industriâ promovendos adnitendum est ; eâ Spe & Fiduciâ fretis, *Arthritidos* materiam, & Causam Continentem, per Eos facilè commodèq; posse proturbari. Atq; hunc in finem *Martiata*, sed, (ut Illorum vires, & potestates, ad uterum rectà collineentur,) aptissimè cum *Emmenagogis* copulata, vel artificiose interposita, Fructum ingentem, Messem amplissimam, pollicentur.

Si Menses omninò nulli sunt, ex Iis concreta, & Composita, ad tempus diutinum & continens, cum exercitio & purgatione debitis, adhibeantur. Si fluunt, sed diminutè, Illi ; Interlunii tempore, bis die, *Martem* usurpari proderit ; sed illo, quàm

C 3 primùm

primùm Menses institerint, neglecto, ea dari, quæ Hos ciendo Naturæ Rem, (quâ nihil efficacius, conducibiliusvè) suo ipsius more, promovebunt. *Marti* nullum aptius Vehiculum, quàm *Aquæ Martiatæ*, per Urinam exeuntes; nec, uno tantùm nomine, *Pallidis* his *Arthriticis* conveniunt: Coctionem integrant; Sanguinem exaltant; æstuq; exundanti, virus *Arthriticum* abluunt abripiuntq;; tum *Arthritidi*, tum *Chlorosi*, simul adversantes.

Horum autem usui, & præmitti Catharsin expediet, & septimo quoque die circiter interponi; nè ab Aquâ in Corpore alicubi restante; aut ab Alvi tarditate; aut, à sanguine roborato, nimis evecto, exaltatoq; (quod sæpissimè solet accidere) sit periculum. Cujus quidem modi Catharseos Intercalationem, ab Antiquis summo consilio præceptam, & diligenter institutam, non sine Ægrorum incommodo, & discrimine, dudum ab aliquibus omitti video.

Quæ verò reliqua generalem Morbi hujus Curationem respiciunt, & Materiam νοσερὴν, per Renes expellentia, sive Ortum ejus & Incrementum inhibentia, complectuntur, ex *Arthritidis Primigeniæ* Prophylaxi non inutiliter ducantur. Atq; hæc

hæc de *Arthritide*, quam, quòd *Albarum* esse reperiatur, appellamus *Albam*.

VII.

Alia est *Arthritis Symptomatica*, priori propter Affinitatem adjungenda, quæ Adultas, (ut jam dicta Juniores,) quæ steriles affligit, & Catameniis, aut omninò nullis, aut aliquantò parcioribus, donatas. Hâc Affectæ crassiori plerumq; Habitu sunt, Viragines, sedentariæ voce gravi, neq; semper Imberbes. Morbus, *Arthritidi Frigidæ* appropinquans, negligenter, & languidè παροξωύει; Juncturas deniq; Recrementis explet; motu privat.

Occlusâ nempe, quam caram, quam utilem, quam amicam habuit Natura, per Catamenia sanguinem expurgandi, viâ, Materiæ vis in eo constructa & coacervata est; quæ, graves & periculosos inferendo morbos, Oeconomiæ crebrò miscet, turbat, evertit omnia. Sin Materiam Natura vincit, Portâ hâc vel illâ, eam expellit, nec raro in Articulos trudit, Dædala Rerum Conservatrix.

VIII.

Iſta verò, non niſi Corporibus *Arthritidi* perſerendæ (malitiâ vel acquiſitâ, vel Hæreditariâ,) præparatis, obtingunt; & illâ potiſſimum ætate, quæ provectior, & ingraveſcens, per Methodos ſuccedaneas Naturæ Defectus ambit quodammodò resarcire.

Et quoties à laudabili deſideratiſſimoq; κατορθώματι deſciſcens, natura *Arthritidem* molita eſt, rarò utiq; Greſſus retrò agit, rarò Catamenia renovat; quin *Arthritidi* impoſterum inſiſtens, Illius Beneficio vitam quàm poteſt longiſſimè, quàmq; beatiſſimè, producit.

IX.

Cùm Mali hujus, Partu allevandi ſpes omnis fruſtrata, & à Catameniis obſcura eſt, & tenuis; eam medendi Legem optimè poſſe fructuoſiſſimeq; ſervari judico; quæ, per *Cathartica*, materiam peccantem, in ſanguine congeſtam, & res novas affectantem, expellit. Ut autem illa Ægrarum Conditioni quadantenus accommodentur; primùm eligantur ea, quæ,

quæ, Sanguinem fundendo, & à sese illius partes separando, Mensium movendorum expectatione Medicum accendant; (hoc autem modicâ Dosi, potiùs quàm magnâ, fieri certissimum est.) Tum, ad eundem finem, *Emmenagogis* implicentur, & fiant *Purgationes*, quæ dicuntur *Hystericæ*. Postremò, omni tantummodò mense alterno, (nec quidem ampliùs; nè, Purgatione nimis liberâ & frequenti, materiâ aliò ablegatâ, Mensium spes interrumpatur) eâq; Lunæ quadrante, quâ præcipuè sanguis ζυμᾶται, & se attollere cæpit, vere & autumno, iterum sæpiusq; repetantur: nec, quæ earum vires infringendo retundant, aut motum sanguinis intestinum sufflaminent, admittantur, horâ somni, post purgationem, Paregorica. e. g.

℞ *Calom: quinquies sub: gr:* xv *specier: Conf: de Hyac: Conf: Ros: rubr: aã* ℈i *syr: de symph: qs f Bolus, serâ nocte deglutiendus.*

℞ *Pil: de succino* ℈i, *Aloes Rosat:* ℈ſs, *Assæ fætid: Pul: Castor: scammon: aã gr* v, *Bals: Per: qs f Pil:*

Si

Si iſto ritu Purgatio, in hujuſmodi *Arthriticis* celebretur, de Catameniis poſtliminiò reſtituendis ſpes affulgebit aliqua, (modò ætas, & Naturæ ordo conſentiat) aut, ſi votis & expectationi non reſpondeant iſta, Capiti tamen, & Partibus internis, per Catharſin certiſſimè cavebitur, nè à Plenitudine lædantur; quod quidem minimè ſpernendum, atq; adeò ſtudioſè laborandum.

X.

Si Menſium ſpes fefellit omnis, neq; reſtat ulla illius Anchoræ Fiducia, majori quantitate Catharticum (*Aloeticum* autem eſto, vel *Decoctum amarum purgans*) illoq; menſis tempore, quod ſolebat eſſe eruptionis, εὐκαίρως adhibendum: Tum, Ano materiam quod evacuet, itàq; Menſium vices ſuppleat; tum etiam *Arthritidis* (quæ Hominibus hiſce Auro contrà, & cum vitâ æquè, pretioſa,) ſpei quod indulgeat. Quæ quidem Regula, tam Illis commoda, tantiq; (ſi appoſitè exerceatur,) eſt momenti; ut nihil ſuprà.

Hiſce

Hisce porrò ex usu erit Fonticulum aperire; aut, nè vetus exsiccetur, inspicere: Et, siquod per Fluorem Album, vel aliud quodvis, παρὰ λόγον, erat excrementum; ut permaneat, perduretq; vel etiam in Ægrarum commodum augeatur, eniti.

XI.

Corollarii vice, memoriâ tenendum, in isto Pari *Symptomaticarum* impugnando (Dii Deæq;!) quantum intersit. Altera Purgationem non nisi levem, & raram eligit; altera, tum fortiorem, tum frequentiorem. Altera eam, non nisi Alterantibus, (id est, Principali Auxilio) viam præparantem; altera, tanquam Ipsum Principale. Altera Chalybem desiderat, & in eo ferè spem ponit omnem; altera eundem metuit, fugit, ut fatalem abhorret. Brevi dicam, Altera Sanguinem augeri καὶ μετεωρίζεσθαι; altera minui, & deduci, postulat. Adeò nempe contraria *Symptomaticis* hisce Therapia; imò, ut fieri potest, in eodem Corpore.

Historia

Historia Arthritidis Vagæ, Fixæ, ex Chlorosi, fugatæ.

VEteris *Arthritici* Filia, duodeviginti annorum, ventriculi Dolore quasi Colico,cumFastidio,Nauseâ,VultuPallido, Respiratione molestâ, Mensium Defectu, aliisq; symptomatis *Chlorosin* ostendentibus, afflicta est. Post annum, materia quædam Artuum Commissuras, earum autem Intervalla magis, occupavit; diu, miserèq;cruciavit: Teneritudinem, Torporem inibi, Doloremq; peperit, acerbum ; aliud exalio. Cessavit intereà ventriculi Dolor: Perduravit Ἀνορεξία, Δυσπεψία.

Dum ita se res habet,primò Emeticum, tum Catharticum, meo Consilio, datum est ; & deinceps iteratum. Ob atroces, & ferè continuos, Artuum Dolores, sanguis detrahitur. Post quas Evacuationes, ad Appetitum acuendum, ad Sanguinem evehendum, & Menses ciendos, (quem mihi scopum hâc in re palmarium proposui,) *Martis Nutriti*, ℈ss, cum vehiculo convenienti, bis die, Deglutiit : Et omni mane Aquarum Ferratarum, *Totonesti*

in

in Suburbiis, ℔ij exhausit; cum Sp: vol: Oleos: (ad Διούρησιν,& Calorem augendum,) guttis circiter triginta. Hâc Methodo menses perplurimos, interposito subinde lenienti, observatâ; Dolor iste Rheumaticus, (sic habebatur,) & Teneritudo primùm mitigantur; demum in totum ferè devincuntur. Viget Appetitus, & Digestio. Aliqua sunt Catamenia. Facies Colorata fit, & vivida. Scintillant Oculi. Salus ex omni parte perfectior & integrior; nisi quòd Tumoribus albis, mollibus, teneris, & (ab iis) Δυσκινησίᾳ Juncturæ Artuum infestentur. Quæ quidem Accidentia tempestate pluviâ plus solito sæviêre.

A *Rheumatismi* (sic perperam dicti) exitu, Triennio vix elapso, Tumores indurescunt, & Nodi fiunt Tofacei, tum numero plures, tum magnitudine conspicuâ; sed, & diversâ, & longè dissimili: Alii namq; Granum Triticeum; alii Pisum; alii Nucem æquantes Avellanam, Digitorum Articulos, eorumq; Regiones tumefaciunt; in Articulis, permanentes; sed in eorum Interstitiis, evanidi, inconstantes. Erat Dextri summitatis Cubiti cæteris major; Nuci Juglandi par; initiò mollis; sensim exinde Lapidescens.

Juxta Cubitum ſiniſtrum, Tumor albus eo tempore Digito cedens, in Tofum abiturus. Adhæc Pruriunt Artus, & quidem moleſtiſſimè; & emittunt Puſtulas. Per biennium iſta *Podagræ* tulit Symptomata, ſed lenis, ſed benignæ; neq; toto hoc tempore, vel ſemel unquam, in Paroxyſmum evectæ. Ab ejus ortu, Ventriculo, & iis quæ ſunt intus, benè; ob Illam Artus aggredientem, proculdubiò melius. Menſes, per univerſum hoc biennium, mediocres.

Anno incipiente 1700, præter iſta, quæ memoravi, *Arthritidos* Symptomata, de ventriculi (præſertim à Paſtu) Dolore, Inflatione, aliiſq; Δυσπεψίας indiciis, porrò quiritatur. Ut Therapiam, tum ad iſta præſentem, tum prophylacticam, inſtituerem; Auctor eram (ἄνω καὶ κάτω ſæpius præmiſſâ Catharſi, & Primis viis uti par erat exoneratis,) ut, per quatuor menſes, omni mane, ſextam inter & octavam, Aquarum Ferrat: ℔ij (quarum ℔ſſ Foliis *Teæ* alteranda) ebibat. Decimâ ſequenti, Hauſtum Infuſi,

℞ *Summit: Trifol: palud: Pug:* ii *Aq: Pluviæ bullientis* ℔ſſ *Infunde ad Amaritiem ſufficientem: Colaturæ Coch:* v, *adde ſp: Junip:* ʒi *Tinct: Aurant: gtt* X *f Hauſtus.*

Quartâ

Quartâ pomerid: Bolum, è Conf. Trifol: palud: Flaved: Aurant: aã ℈i Millep: pp. ℈ſſ Chal: Nutriti gr. v, Syr: Garyoph: qs; cum leni Catharico ſubinde repetendo.

Interdictâ, per totum hunc Decurſum, Cereviſiâ, Potui dabatur Ordinario Decoctum. ℞ Rad: Chinæ, Sarſæ aã ℥iſſ, coq: in Aq: font: Ferratæ ℔iiij ad ij, Colaturæ adde ſpiritûs Juniperi, cum ſacchari Cryſtallini, qs; f Decoctum.

Veſcebatur ἀπέπτοις, ἀχύμοις, *& Sanguinem temperantibus, ſummitatibus ſcil: Beccabungæ, Naſturtii Aquatici, & Hortenſis, Urticæ; Rapo, Battatâ, Piſo, Paſtinacâ, unà cum Agninâ, Pullinâ, Vitulinâ, & iſtiuſmodi aliis.*

Harum rerum Obſervantiâ diligenti, ſedulâq; Corpus Ægræ νεωτερίζεται. Nodorum partim minuuntur, partim evaneſcunt. Pruritus ceſſat: Tolluntur Puſtulæ: Augetur Appetitus; Coctio perficitur: Sanguis, expulſo per Renes Uterumque inimico, Fermentationem, & Πνευμάτωσιν acquirit Naturalem; quam monſtravit ἀχροία, ἀσαρκία. Quod auſpicatiſſimum judicavi, rectè poſtea Fluxêre Catamenia; & quò rectiu, eò certiùs fugatur, cum ſatellitio ſuo, *Arthritis.* Ut, neq; Puſtulæ; neq; Pruritus; neq; Tumor;

Tumor; neq; Dolor; jam, per annos perplures, ex eo tempore, reverterentur. Quod quidem indubitandum, optimæq; fidei, Argumentum; *Per Emmenagoga &c. posse hujusmodi Arthritidem, etiamsi Nodosam, & Hæreditariam, auferri depellique.*

CAP.

CAP. IV.

De Arthritide Hydropi Superveniente.

ARTIC. I.

AD alteram illam è *Symptomaticis minùs propriis*, ex Recensione principiò dictâ, properamus; nempe, ad *Hydropis* ἐπιγέννημα: eò q; libentiùs, quia crebrò hoc occurrit, &, uti spero, in hujusce Populi Commodum & Tutelam explicetur.

Quòd *Arthritidi* succrescat *Hydrops*, & facilè perceptu, & Ordini, quem in Hominibus è medio tollendis, servare solet Natura, maximè consentaneum est: At, è contrario, quòd *Hydropi Arthritis*, etiamsi aliquando accidit; tamen, Naturæ

Methodo quaſi inverſâ factum, inter ejus Δυςνόητα non iniquè cenſeatur.

II.

Ut de re tam utili, tam jucundâ, tam explicatu dignâ, pro ejus Dignitate, quantum potero, dicam luculenter; advertere oportebit, Quòd ab Hepate, aut Viſcerum aliquo nobiliori, ſive Schirro, ſive aliâ quâvis indomitâ Labe, vitiato, quicunq; fit *Hydropicus*, raò is Ποδαγριᾷ: &, quò Nobiliori, eò rariùs. Hoc enim in Caſu, ſic in pejus ire ſolent omnia; ſic Corruere; ut, ſi qua olim Emicuit *Arthritis*, à Morbo graviori, & magis imperioſo, (totas Ægri vires, totum Hominem exercente & fatigante,) ei plerumq; officiatur, tanquam majoris Morbi Auctoritate victæ, & Paroxyſmum raò unquam rectè facere contingat: Verùm, in Corpore taliter affecto corruptoq; rariſſimè omnium Exoritur, & Naſcitur *Arthritis*.

Sin ea fuerit *Hydropis* Ratio, quòd, ſalvis Viſceribus, aut parum læſis, ab unâ Partium Sanguinis ἀμετρίᾳ, & malo ejus Habitu, (ad viſcera contaminanda, quantumvis apto, & proclivi) ducat originem; ex eo, præſertim Medicato, exoriri poſſe *Arthri-*

Arthritidem, iterum & sæpius observavi.

III.

In eo sanando, sive *Anasarca*, sive *Ascites* sit, cùm Aquæ quod abundat jam priùs emissum est, Amaris & Chalybeatis, tum ad corrigendum Sanguinem eumq; roborandum, tùm Mehercule imprimis ad eximendam Ἀνορεξίαν, *Hydropi* familiarem, ex usu Medico, insistimus. Quæ quidem Medicamenta in exaltando Sanguine tanti sunt momenti, tantarum virium; ut, si Æger nec ætate neq; morbis fuerit debilitatus, idemq; seminium habeat in Sanguine *Arthriticum*, exulante eo & in Articulamenta misso, ex *Hydrope* in *Arthritidem* persæpe rectà progrediatur.

Imò quidem ita fieri potest, & aliquoties evenisse novi, ut, ubi consistant Vires, & *Arthriticum* Miasma in Sanguine copiosum, efficax, & jam ad ἀκμὴν evectum, insit, absolutis quæ ad *Hydropa* exsiccandum opus erant, Evacuationibus, & salvis Naturæ viribus, sine dictorum, vel istiusmodi, Alterantium usurpatione, *Podagrâ* quidam afficiantur.

IV.

Utcunq; fuerit, Natura (five per fe, five Medicamentis adjuta,) novos init operandi modos; novam Ambitionem. Spiritus, qui in Oeconomiâ Animali tuendâ fuftinendâq; indefinenter occupati, omnem abfolvunt operam, totum opus perficiunt, malâ vitæ ratione dudum oppreffi, & Sero ferè fubmerfi, *Chalybis*, cæterâq; *Alterantium* vi fuo tempore (hoc eft, remotis impedimentis) exhibitâ, tandem incitati, emergunt deniq; Αἱμάτωσιν promovent genuinam; Appetitum, & Coctionem emendant; Materiam è Sanguine pellunt alienam; itàq; Eum inftaurant, depurgant, & longè reddunt Vegetiorem.

V.

Dum in his verfantur, fi feminium intus latuerit *Arthriticum*, (diu verò, & filentio, latuiffe, fæpenumerò comperimus, nec in paroxyfmum evehi,) ad illud amoliendum, expellendumq; iifdem Hi urgentur Medicamentis. Hinc in fanguine primùm Difcordia; tum, eâ paulatim glifcente, (ut in Veneno, fi quod demiffum

ſum fuerit, eliminando,) Orgaſmus, ſupra Naturæ Modum, (qui lenis uſq; & placidus, eſſe ſolet) ſupra Tenorem ordinarium, vehemens, & cum Impetu. Ad exturbandum inimicum, ſummis undiq; viribus & copiis, omni induſtriâ, contenditur. Hic Labor, hoc Opus. Poſt aliquot dierum Luctam (eſt ubi citius) Iſte fugatus, & loco cedens, quà data Porta viam capeſſit; Articulum aliquem externum petit; Dolorem, aliaq; profert, *Arthritici* quæ ſunt Paroxyſmi ſigna παθογνωμονικά.

VI.

Bono quidem Omine, in conſpectum venit hujuſmodi *Arthritis*. Eſt, quod Ovans Exclames, *Arthritice!*

Χαίρεις, Μακάρων πολυπραοτάτη.

Morbum enim vix auſim appellare. Deſcendens Cælo, Te Salutat, *Diva Arthritis*: (Feret hæc *Latinitas*:) Tum Annos elargitur, tum valitudinem; ſi non integram, & omnibus numeris beatam, certe deſiderabilem; & Medentium, & Dolentium Encomiis celebratam: Divi-

nam Hoſpitem, ſac, gratè accipias; ſac, Colas.

Ità Natura, priori Sanguinis δυσκρασία ſermè obruta, *Hydropis* edit Symptomata; at Brachia ſecundò agitans, & ſeſe colligens, aliam rerum Faciem, aliam inducit Symptomatum Catervam, atq; adeò *Arthritidem*.

VII.

Ex prædictis ſequitur, quàm nulla hic loci neceſſaria, quæ adverſus hanc *Arthritidem* (ſpecioſè, ſcilicet!) cudatur, Therapia. Quorſum enim ad tollendum Morbum Medicina, cùm Ipſe Morbus Sanat; Utriuſq; Pharmaciæ Armamentario præferendus; *Chymicorum*, & *Galenicorum*, Copiis; Univerſæ Gentis Medicæ Conſilio major; Viribus potentior.

Si rectè rem putemus, in eo potiùs ſudandum eſt, ut *Arthritis* iſta non tam obtundi poſſit, quàm ordinari & augeri; utq; Æger, Morbo Primario fæliciter & proſperè commutato, Nutriat *Arthritidem*, foveat, tueatur, ſervet.

VIII.

In hunc finem è *Regno Vegetabili seligantur Amara, & Antiscorbutica acriora, Radices scil: Gentianæ, Zedoariæ, Serpentariæ Virg: Contrayervæ, Ari, Armoraciæ &c. Summitates Agrimoniæ, Centaurii min: Trifolii fibrini, Cardui ben: Apsynthii utriusq; Salviæ tenuifol: Verbenæ, Chamædryos, Scordii, Marrhubii albi, Matricariæ, Cochleariæ &c. Flores Salviæ, Chamæmeli, &c. Semina Cochleariæ, Cardui, Sinapios &c. E Regno Minerali, (quod instar omnium erit) Ferri Præparata; præcipuè Mars cum Sulfure præp: Martis Alcohol, sive Pulvis subtilissimus; ejusq; Tinctura.* Quæ quidem *Singularia*, cum eorum similibus, sunt in hisce Auxiliis; et Formâ convenienti Composita, & quantitate & Methodo rectis exhibita, summo erunt Præsidio, Tutelæ optimæ. En! brevem Curationis Scenographiam.

IX.

Sumat Æger, (Hydrope, Medicinâ propriâ, & peculiari, priùs sublato,) omni mane, Canarini Simplicis, vel Rhenano, si

usus fuerit, diluti, Rad: Gentianæ, summit: Agrimoniæ, Centaurii min: Cort: ext: Aurant: alterati, coch: vi, *cum Tinct: Martis gtt.* xx, *&* (*si videbitur*) *sp: vol: oleos: gtt.* xx. *Quartâ pom:* Bolum, *è Pul: Rad: Ari C: Cons: Fol: Abs: R:* (*vel Flor: Salviæ*) *aã* ʒi *Alcohol Martis* ℈ß, *cum Syr: Garyoph: qs: Horâ Decumbendi, Pul: Serp: V: & Zedoariæ,* (*vel Contrayervæ*) *aã* ℈ss, *cum Syr: Abs: Simp: qs ut f: Pilulæ. Bolo, & Pilulis, superbibat Julapii Coch: quatuor, vel quinq;*

℞ *Aq: Cardui, Gent: Comp: Cin: hordeat: aã* ℥v *Abs: Comp:* ℥i *Marg: pp.* ℈ss, *sacch: qs f: Julapium.*

Quibus insistat, menses binos, vel etiam ternos; cum Purgatione, Septimo, vel Decimo, quoq; Die, intercalandâ: Eaq; prout opus fuerit, exinde repetat.

Ad Nauseas, & Ægritudines subitas, quibus Ventriculi Vitiis, istiusmodi Homines, præcipuè Poculis si indulgent, non minus quam à Conceptione Mulieres, affliguntur; quoties pernecessum erit, *Canarini Zedoariâ medicati Momentum: quod nempe Viribus suis reficiat Ventriculum, & focillet; quantitate verò nimiâ non exurat.*

Cerevisia

Cerevisia Rad: Armoraciæ ; Summit : Trifolii fibrini, Marrhubii albi, vel Salviæ tenuifol: siccat: Seminibus Cochleariæ, vel Sinapios, Infusis, alterata, in Potum ordinarium ministretur.

X.

Quinetiam, licet Abdominis Lacus, Tibiarum Tumor exstiterit omninò nullus ; ad *Hydropa*, quasi Furcâ, propellendum, Artis erit, in Corporibus ei recipiendo pronis, Vere & Autumno præcipuè, bis tervè, Alvo, debitis ex intervallis, Aquam detrahere ; itaq; nè recrudescat *Hydrops*, efficere.

Porrò, ad eundem Scopum oculum manumq; dirigens, in eligendis, tum ad *Hydropa* propulsandum, tum ad Intercalarium, Medicamentis ; quum, *Arthritidem* inferri, Spes & Consilium est ; è re futurum arbitror, Drasticum & Stimulans (quo in Paroxysmum Sanguis citetur) Leniori cuivis & mitiori, utut iterato, longè præponere. Quocircà *Tincturæ Sacræ* ℥ij, *ad* iij ; *aut Pil: è Duobus* ℈i, *ad* ℈iss ; *aut Aloes rosat :* ℈iss, *Res: jal: gr:* v, *ad hoc Negotii præferre soleo.*

Sed

Sed & de Liquidis Ægrum quàm maximè sollicitum esse conducet; abdicatâq; si quam anteà complexus est, inutili Libertate; neq; plus, nec aliud bibat, quàm Coctioni, & Nutritioni, quod sufficiat. Quantitatem Potûs diminutam compenset Generositate.

XI.

Adhæc, in Ruinis sarciendis quoniam occupati sumus, nec ad propositum faciens vel minutulum quodvis, ex Prudentiâ Medicâ, præteriri decet, E Lecto mane, pro anni tempestate, quàm primo exurgat Æger; ut Motûs, ut Aprici, Fructus, & Utilitates, decerpat; & Prandium magis esuriat. Vesperi, maturè cubet; ut Spiritibus somno alendis reparandisq; sit Tempus opportunum.

Quinimò, dicta Medicamenta quò prosint magis, tum etiam alias ob Causas, apprimè confert, ut Æger, bis die, sub Jove, Corpus exerceat, ad Calorem usq; vel certè, quàm enixè vires ferent. Unde Motus Sanguinis tum Intestinus, tum Periodicus, intendatur; Humores effæti, & emeriti, amandentur; Spiritus Animales recreentur; Appetitus, ad Vigorem pri-

priſtinum, & Latratum naturalem, reducatur; & Oeconomiæ Ratio uſquequaq; renovetur.

Quæ quidem Res, à nobis eò lubentiùs in Præceptis ponitur; quòd, ab *Hydrope*, ſeu potiùs ipſâ Morte, beneficio *Podagræ*, quos Ego Novi redemptos; Horum Pars major, laborioſis illud exercitationibus aliquatenus acceptum retulêre.

XII.

Ab *Hydrope*, *Arthriticorum* quotquot dictam Methodum meo hortatu ire, rectèq; percurrere commemini, Nemo unquàm miſerè; nemo, (quantum intelligere poſſum,) calamitoſè Doluit. Deinde, quàmvis Alius Liquidis, neq; paucis, neq; probatis indulgeret: Alius ad *Hydropa* maximè proclivis cerneretur; Nemo tamen Horum, eo, jam per annos complures urgetur Recidivo: Non pauci integrè ſatis, & alacriter egêre: Aliqui verò ſic, *Arthritida* ſi demas, ut raro unquam meliùs. Quod quidem, Notatu digniſſimum, *Arthritidi* potiſſimâ ex parte deberi, agnoſcendum eſt.

Has

Has ob Causas, nullis certè Elogiis Hanc *Arthritidem*, ejusq; in Accessu, opportunitatem; in Paroxysmis, Clementiam; in *Hydropicis* sublevandis, Perpetuitatem; in defendendis, Constantiam, optima promerentem Encomia, dignè me, & uti par est, prosequi posse existimavero: Multiplici usu, variisq; doctus Experimentis, Eam *Hydropicis*, præsertim Senioribus, esse summam, & securissimam Spem, Columen, & Tutelam.

Quanta verò adversus *Hydropem*, *Arthritidis* est Potentia; tantæ profectò Medicinæ, quæ *Arthritidem* primò Novam introducit; quæ posteà Tardam accessit; quæ deniq; segnem & languentem excitat (pace Vestrâ liceat dixisse) Vires & Utilitates.

Si *Arthritidos* hujus Symptomata, perpessu graviora, Medicinam postulaverint, *Primigeniæ* Doctrinâ depromi potest.

Hist.

Hist. 1. *De Arthritide, Hydropi probè curato, feliciter accedente.*

NObilis quidam apud *Damnonios*, à Nativitate Obesus, nondum Annos assecutus viginti quinq; primùm Quieti plùs solito indulsit (quod à Corpulentiâ fuisse credebatur :) Deinde sensim, levi quâvis de Causâ, Frigus contraxit ; Tussi creberrimè gravatus est; Catarrhis subinde pæne obruitur. Sub idem tempus Somnolentiâ, tristi & periculosâ, paulatim obrepente, tenebatur ; ut Mensæ accumbens, vel Cibi capiendi, vel Ludi, gratiâ; aut rebus quoquomodò arduis implicatus, brevi temporis Spatio, nec absq; Casûs Periculo, Nutaret. Hisce circiter diebus, Pedes latè accepti, & deinde venter, retento intus sero, gradatim extumebat. Pedes impressionem Digiti facillimè accepêre: Venter (quod Ipse non sine quâdam admiratione sum expertus) Pugnum ferè dimidiatum. Hypogastrium occupavit externum Aliena quædam Materia, Partes Cuticulares Tumore duro & inæquali, variato, plus minùs purpùreo, et postea Nigricante sic obducens, ut Gangrænam præ se ferre judi-

judicaretur: Porrò Sitis, et Respirandi Difficultas (ob ventris ὄγκον, et Diaphragma in Thoracem elatum,) impensissimè urgebat. Urina interim exigua, subrubra, turbida; Vultus Ægri demissus, pallidus; Vox humilis, tremula, languens. Ægrè tulerunt Familiares, Virum, Ortu præclarum, Gentilitii Nominis Principem; Patriæ Decus, & Ornamentum, ipso Ætatis Flore, Morte tam inexpugnabili, tam immaturâ, surripi: Quod tamen in Fatis esse putabatur, & percrebuit.

Quum Pectore laboravit, & difficili Spiritu, *Tinct. Sulf. gtt.* xii, *ex Syr. Bals. Coch.* i, *deglutiit, simul Julapii cum Perlati Haustu.* Quo præsentissimo Remedio, Spirandi spatium & Anacatharsis multùm & æqualiter augebantur. Contra Vitium Abdominis, atrox certè, & terribile, *Decocto sequenti* Lanea, per Expertissimum Dominum *Jac. Jenkinson*, Chirurgum hujus Civitatis Ordinarium, immerguntur; &, liquore expresso, calidissimè creberrimèq; imponuntur.

℞ *Summit. Abs. Rom. Menthæ, Cardui ben. Abrotani aā Mii Bacc. Lauri vulg. sem. Fænic. dul. Carui aā* ℥i, *Coque in Cerevisiæ fort.* ℔vi *ad* iii; *adde posteà sp. vini vulg.*

vulg. ℔i. Fotu iſto tempeſtivè adhibito, venter reſtituitur.

Ad *Hydropa* tum me, aliquantò pòſt, accingo. Huic ut occurratur, quàm primùm tutò fieri potuit, *Pil. Rudii* ʒſs *Reſ. jal. gr.* v *cum Balſ. Per. qs mane deglutiit*; et ex voto quoniam Pilulæ operabantur, ad vices octo vel decem, à bidui vel tridui Intervallo, illas repetiit; eò nempe uſq; dum Seri, quod erat nimium, omne deturbatum eſt. Eundem etiam in finem *Tinct. Diureticæ gtt.* xxxx cum *Vini albi* Hauſtu, bis die, Purgatione liber, aſſumpſit.

℞ *Millep. ſiccat. & Pul.* ʒij, *Coccinellæ Pul. & N. M. aã* ʒi *ſß. Juniperi, & Vol. Oleoſi aã* ℥i *Miſce, & Vitro arctiſſimè clauſo, Igne Arenæ, per noctem, Digere; Mane per Emporeticam filtra Tincturam Diureticam.*

Cerevifiam dedimus bibere Medicatam;

℞ *Summit. Cochlear. Mß Raſ. Radiculæ, ſem. Sinapios aã* ʒij *Coccin. N. M. aã* ℈i *miſce & Infunde in Allæ mediocris* ℔ij, *pro Potu ordinario, usûs tempore colandæ, & cum ſimplici Albâ temperandæ.*

Abſolutâ hoc modo *Hydropis* Curatione, ad ejus Prophylaxin animum applicui, ea præcipiendo quæ ſequuntur.

℞ *Conf. Flor. Salviæ, Flaved. Aurant. aā* ʒvi, *Pul. Rad. Ari Comp.* ℥ß *Salis Martis Riveriani* ʒii, *Syr. Garyoph. qs. f. Elect. Dosis* ʒi, *bis die, cum Haustu Julapii. Nonnunquam, ejus Vice, Tinct. Martis gtt.* xx, *cum eodem vehiculo. Singulis autem diebus quartis quintisvè, ad sex vel octo vices, nè abundet Serum, Syrupo sequenti Catharsis iterata est.*

℞ *Diagrid.* ʒvi, *Pul. Cinam.* ʒij, *Sp. Vini* ℔ij, *Ustulando coque ad dimidium; Colaturæ adde Sacchari Crystallini* ℔ß *f. Syrupus. Dosis* ℥i.

Hisce diligenter usurpatis, non ità diu pòst Dolore primùm Convexi Pedis; tum vicini Calcis; postremò, Digiti majoris Articulum majorem mordente, afficitur. De Contusione, & ad Limen nescio quod Illisione, (qui istiusmodi Affectorum Mos est) initiò questus, de *Podagrâ* tandem minimè dubitavit. Partim Evacuantibus, partim Cardiacis, ad Paroxysmum effertur Miasma *Arthriticum*, quod ad eum usq; diem in obscuro positum, nè hilum quidem micuit. Paucos aliquot dies duravit Paroxysmus; (ideò forsan pauciores, quòd Humorum Ano tanta vis ejiceretur;) omni Hyeme, & Autumno, jam per quadriennium elapsum

ſum ; ad unam circiter Hebdomada, conſtantiſſimè Redux. Ad tollendam Αγρυπνίαν, & Dolorem minuendum, *Frictione* utitur ; manu molli, teneirimè peractâ ; quâ Solâ Quies, & Somnus, illi conciliatur.

Ab iſtâ Medicinâ, vix concipi poteſt, quantum Ægro eſt emolumenti : Primùm, à *Catarrho* planè liberatur ; tum à *Gangrænâ* (medius fidius) imminente ; tum, ab *Hydrope*, & dirâ ejus Symptomatum Cohorte ; tum, à *Somnolentiâ* pertinaci graviſſimâq; : Tum deniq; ad ea profliganda omninò omnia, inducitur *Arthritis* ; felici quidem Omine, Auſpicio ſaluberrimo. Nam, à primâ ejus Acceſſione, *Catarrhus*, & *Somnolentia*, prorſus evanuêre ; *Hydrops* effugit.

Verè & Autumno, in majorem cautelam, ſeptimo quoq; die, ad tres vel quatuor Vices, *Mannæ* ℥iii, *Aq: Alfordenſis (ſummit: Abſ: Rom: parum alteratæ)* ℔ii *ſolutas, hoſce per dies, ingerit*. Medicinæ verò præterea nihil.

Corpus hodiè Præcraſſum, expeditè movet : Equo identidem exercet. Ab hoc Affectu, Uxorem iterum tertiòq; Gravidam fecit *Arthriticus*, & quidem nunc primùm, etſi jam pridem Maritus. Unâ

Arthritide, ſed nec eâ gravi, affectus, vitæ ſpem præbet tum multæ, tum incolumis: *Damnonium* vovet.

Hiſt. 2. *De Arthritide, Aſciti, ejuſq; Remediis auſpicatò agnatâ.*

VIR quidam ætate conſtanti, cùm, ex malâ vitæ ratione, Ventriculus læderetur, Coctio depravaretur, ſiti permoleſtâ inexplebiliq; urinâ paucâ, & lixivâ, corripitur. Quibus ſupervenit Tumor primùm Pedis infimi, & Cruris; deinde Femoris, & demum Abdominis; Seroſus, & digito cedens; *Aſcites* ſcil: exquiſitus, omnibus numeris perfectus.

Ad Affectum ancipitem, &, ubi primùm me arceſſivit, inveteraſcentem, quin & jam diu Rationalem Medicinam eludentem, extirpandum; quum imprimis neceſſarium erat, ut Humores, in Lacum confluentes, vel Catharſi, vel Diureſi, amandarentur; tum ut, Appetitum quæ exacuant, Coctionem inſtaurent, Sanguinem corroborent, ea exhibendo, *Tumores* arcerentur; *per Vini ſcillit:* ℥iſs: *Per Extracti Euſtach:* ʒſs: *Reſ:*

Ref: jal: gr. v (*Calom: gr.* xvi, *ad xx, alternis vicibus adjectis*) *cum Syr. Domestici qs. ut f. Pil:* utriusq; generis facta est *Purgatio*; & Vespere, post utriusq; Vices singulas, Paregorici beneficio, *Quies.* Posteà, quoniam Vires ex ἐυφορίᾳ consensêre, Pil: vice, *Bolum ex Elaterii gr.* iii *Diacrid:* ℈ß *Conf: Viol.* ʒß *Syr. Ros. solut. qs. deglutiit. Diuretica* Chartulis seponuntur, & Allæ Mediocris, in Potum ordinarium modicâ quantitate detrahendæ, totidem Ampullis infunduntur.

℞ *Baccar: Junip: Milleped: siccat. & Pul: Sem: Dauci, Pul: N. M. aã* ʒß *summit: Abs: R.* ʒi *misce.*

Catharsi crebrò, & donec Aqua omnis educta est, diebus primùm alternis, deinde tertiis, quartisvè, repetitâ; ad alteram Indicationem, ea quæ sequuntur, adhibeo.

℞ *Tinct. Myrrhæ* (*Liquore Nitri fixi priùs solutæ; tum spiritu Vini rectificato extractæ,*) ℥ii, *Pul. Gent.* ʒii, *Macera per noctem; mane f. expressio Tinct. Stomachicæ. Dosis gtt. xx, cum Tinct. Martis totidem, & Vini Haustu, horis duabus medicinalibus Catharsi interpositis. Post Catharsin ut Digestivis sedulò insistamus, mane Tinct. Martis; Horâ ante prandium, Canarini*

et Rhenani, paribus mensuris, Gentianâ alterat: Haustus. Quartâ pom: Bolus Chalybeatus, cum Jul. Haustu.

Quibus continenter ad menses aliquot usurpatis, & ex Intermissione quâdam sæpius repetitis; *Eccoprotico* nonnunquam intercalato; quinimò crebris sub Jove exercitationibus; Liquidorum item imminutâ quantitate, debitoq; *Sex Non-naturalium* usu, Æger Appetitu, & Coctione rectâ de novo potitur. Vires redintegrantur, cum bono Corporis Habitu, cum ἐυχροίᾳ ᾗ ἐυσαρκίᾳ.

Post *Hydropa* fugatum, en brevi *Arthritidem*; Dolore, Tumore, Pedum Articulos occupante, conspicuam. Ægrum Illa jam primùm adoritur: Posthæc sæpissimè. Ructus sub Accessum Acidus, fidum usq; Symptoma, præcurrit, & de Receptione monet.

Profectò minimè dubitandum, quin *Arthriticum* in hujus Ægri sanguine Seminium, ante Paroxysmum, ad tempus aliquod, delituisset; forsan etiam *Hydropi*, licet occultè, symbolum contulisset: Neq; veri minùs simile, quòd à dictis Alterantibus *Arthritis* excitetur; quòdq; ex eâ rectè se habente, Anni posthæc Ægro quàm plurimi, per eosq; sanitas obveniat.

Hoc

Hoc etiam addam, (rei tam lætæ infaustum absit Omen) quòd ex Frigido Viri hujus Temperamento, & in Serum abituro, sequitur; cùm demum Eum vires deficient, & ingruet senectus (οὐ γὰρ ἔρχεται μόνον) quamvis *Hydrope* jam per annos plures sit immunis, nè deniq; succumbat illi, Cavendum est. Sed, ut quàm potest diutissimè se defendat, *Hydragogum* sæpius sumat, vitam agat temperatam, Coctionem, ipsam utiq; salutis summam, tueatur religiosè, moneo & exhortor.

Demonstrat Historia (cum præcedenti) posse *Arthritidem Hydropi* supervenire, posse Istius Remediis suscitari.

Hist. 3. Podagra Asciti, per Naturæ Vires, Suborta.

DOminus *D.* vivido & alacri Vir Ingenio, summæ Spirituum ὁρμῆς, neq; *Venerem*, neq; *Bacchum* nimio plus abhorrens, ætate mediâ, siti immodicâ, urinæ exiguo, Crurum & Abdominis Tumore, signis *Asciten* ostendentibus, afficitur. Ut Affectu tam ancipiti se liberet quàm celerrimè, *Cathartica* & *Diuretica* præscribuntur: Donec Humor nimius

pertinaci illorum usu, exulat: Itàq; faustè primis diebus Ægro succurritur.

Natura onere sublevata, suiq; iterum arbitrii facta, Aere aprico, Equitatione crebrâ perniciq; adjuta, rebus suis seriò incumbit, & quidem bonis avibus. Brevi enim *Arthritis*, & tum primùm eluxit: Quæ semel bis statis anni temporibus recurrens, sanguine quod alienum erat expellens, eundem purum & inquinamento liberum præstabat.

Huic ego (Naturæ ut succurram, & opituler) commendavi *Chalybis* & *Amarorum Compositiones*. Utramq; *Xerano* mistam, menses quotannis plurimos, sed interpolatos, & secundum varias Anni τροπὰς idoneos, usurpavit. Hinc avidiùs Appetiit; perfectiùs Coxit; rectiùs & commodiùs Doluit.

Multos Ille annos, Gaudio & Dolore variatos, ad usq; senium, ætatem prolongavit; optimo sanè cum eventu *Arthriticus*; *Hydrope* per *Arthritidem*, adeò posthæc immunis, ut tametsi Liquidis tenuioribus plus æquo indulserat, nihil hinc Tumoris, nihil *Hydropici*, suboreretur.

Convincit Hiſtoria, (ſublatis Impedimentis,) vel ipſius Naturæ Viribus, *Arthritidem Hydropi* poſſe ſuperaddi.

Hiſt. 4. *De Hydrope, per Diureſin & Abſtinentiam victo; cum Arthritide, per Amara, & Chalybeata famulante.*

QUidam, è Regione Sancti *M.* poculis & otio nimiùm indulgendo, vitiatâ Coctione, congeſto Κακοχυμίας gurgite degenerumq; ſuccorum Plenitudine, cùm vix ætatis medium exceſſerat, *Hydrope* corripitur. Facies Illi pallida, Spiritus difficilis, Sitis importuna, Urina parca & Lixivia, venter intentus. Ut Malo occurrat Medicus (certè Ingenioſiſſimus) & Laborantem ſublevet; primùm, ab inutili Libertate (nè quid gravius dicam) Abſtinere ſuadet, utpote morbi Fontem quod exſiccet; neq; Potionem ultrà vult, quàm ut vitæ ſatisfaciat, neq; aliam quàm Diureticam. *Cinerem ideò Geniſtæ dedit, Potui cum Abſ. Rom. ſummit. admiſcendum.* Obtemperavit Æger, neq; plus librâ, nec quidem interdum plus ſelibrâ, Nyεthemeri Spatio, ſorbillavit, per om-

nem Abstinentiam, quàm cum Congium quotidiè exhausit, nihilo magis sitienter. Urinam hinc ubertim excrevit, aliquantò forsan uberius quòd indies equitavit: quod quidem exercitandi genus haud parum ad Διούρησιν conferre, pervulgatum est. Seri factâ supervacui expulsione, Digestivorum ope cæpit de novo esurire, concoquere, nutriri. Cibus, ità modicâ potione solutus, ζύμωσιν κὴ μετεωρισμὸν acquirit longè perfectiorem, quàm immodicâ cùm immergeretur. Brevi pòst Dolore Pedis afficitur, & genuino more ποδαγριᾷ, deindeq; sæpissimè. Natura, (quæ semper τὰ δέοντα ποιεῖ) *Hydrope* liberata, & suarum rerum potita, *Arthriticum* Miasma, clam in sanguine detentum, amolitur; idq; quoties se contumaciùs extollere, aut Cristam illud erigere conatur.

Quando mecum, de Salutis statu servando, sermonem habuit, Temperantiam ejus Laudavi, Morborum Victricem, Expultricem optimam, Sanitatis Obsidem fidelissimam; & illius usum, Laudando, commendavi. Quò ventriculi servem εὐπραγίαν, necnon, in Senium vergente ægro, labascentem sustineam; Auctor sum, *à Prandio Camarini Haustum, omniq; mane Infusi amari alterantis Coch. sex cum Tinct. M. gtt. xx, bibat.*

bibat. Hâc & hujuſmodi Methodo, multos Ille annos vitam protraxit, *Aſcitico* omni Tumore vacuam. Qui pedum erat exinde Tumor, brevi, ſemper *Arthriticus*, Evanuit. Uni Ille *Arthritidi* & Abſtinentiæ debuit, quòd ſenuerat; &, præter ſpem humanam, quòd valuerat.

CAP.

CAP. V.

De *Arthritide Melancholica.*

ARTIC. I.

EXpeditis *Æquivoci Ortûs Symptomaticis* ad eas Species, quæ ſunt *Univocæ*, quæq; Materiam cum Affectu Primario eandem, ſed alio ritu operantem, alia φαινόμενα edentem, præ ſe ferunt; id eſt, ipſam Operis partem potiſſimam, accedo.

Harum è numero, primas obtinet *Melancholica*; quippe quæ, tametſi *Puram Arthritidem* eò uſq; æmuletur, quò ad *Symptomaticæ*, (Κυριωτάτως ſic dictæ,) rationem & partes ſuſtinendas opus ſit; tamen ei diſſimillima eſt, & in Ellipſi ſuâ diſtat *Univocarum* omnium longiſſimè.

Ut

Ut verò rem occipiam, præter iſtam Animi Depreſſionem, quæ, genuinæ *Arthritidos* Symptoma, Paroxyſmos ejus pænè omnes, & quò majores eò major, antecedit, (alibi explicanda;) alia eſt, *Melancholiæ* Nomine inſignita, quæ ad Menſes, ad Annos, ſæpe perducta, Arthritidem, Inſultus rectè & creberrimè facientem, introducit.

II.

Melancholia, quæ *Arthritidem* progignit, (de latiùs ſumptâ dicere, in præſenti ἀπροσδιόνυσον) duobus pendet: Quorum Prius Spirituum Animalium à Naturâ Debilitas & Teneritudo. Reverà, Conſtitutio Illorum delicata, ut Perceptione Homines & Acumine, ut Ingenio & Conſilio præclaros reddit; ſic Ærumnis, ſic etiam Morbis ſubjicit. Ex eoq; factum eſt, quòd aliàs levi de Cauſâ in ἀταξίας Illi graviſſimas adigantur; quòd aliàs Humilitates, & Depreſſiones patiantur effictiſſimas; quòd diutiùs inordinati *Melancholiam* oſtendant non raro immedicabilem.

Iſta verò Illorum à Naturâ Debilitas, ſæpè Studiis impenſioribus, Otioſo vitæ genere,

genere, & nimis ſedentario, nonnunquam Morbis, Inediâ, Vigiliâ, & aliis ejuſmodi ſexcentis, augetur & intenditur. Atq; hæc Spirituum Debilitas, *Melancholiæ* non ineptè προηγουμένη audit.

Poſterius, quicquid Spiritus per ſe infirmos (ſive extrà, ſive iis intermiſtum) afficiendo, *Melancholiam* parit προκαταρκτικῶς. Hujus autem ordinis ſunt Humores pravi & vitioſi; Vermes; aliæq; res permultæ, Primis Viis, Utero, hâc vel illâc Corporis Cavitate, collectæ, Animi Perturbationes, & in *ſex non Naturalibus* Errata quàm plurima.

III.

Hiſce natus originibus, Affectus iſte (ſive *Melancholia* dicatur, ſive *Morbus Hypochondriacus*, ſive *Hyſtericus*) aliquando *Arthritidem* imitari, & ejus ritu Pedibus, Manibus, Ægrum privare nititur. Hoc eſt, inimicum id, ac alienum, quod antè, (in Fiſtulâ plerumq; Alimentariâ Spiritus urgendo) *Melancholiam* peperit; Naturâ, novas agendi Methodos, nova ineunte Conſilia, in Articulos truditur, & *Arthritida* producit *Symptomaticam*.

Eſſe

Esse verò hanc *Arthritida* puram putam *Symptomaticam*, ipsâ *Melancholiæ* Causâ Continente & Proximâ, generatam, satis (ut opinor,) eò constat, quòd illa quoties exoritur, & ad gradum elevatur quantumcunq;:ratâ hæc & perpetuâ proportione deducitur. Quâ quidem re,ad exponendam istius *Arthritidis* Naturam,Eamq; in *Symptomaticarum* Numero collocandam, nihil poterit persuadere magis, vel evincere luculentiùs.

IV.

Intereà verò temporis, non est reticendum, quòd hæc *Arthritis*, præ aliis suæ Tribûs *Symptomaticis*, ferè clementer se gerit, & junctam habet cum severitate lenitatem. Quòd *Melancholicorum* Sanguini, suprà quàm Aliorum δυσμεταβλήτῳ; an Eorum Spiritibus segniter, & in materiâ separandâ dimittendâq; otiosè se gerentibus ; cuicunq; demum Causæ debeatur ; de re sic in Operto actâ, Tenebris sic obscuratâ, nullus ausim disceptare.

Sin *Melancholicos* indulgere Baccho aut Veneri (quorum alterum usitatissimum, alterum minimè novum) aut etiam ad *Arthritidem* Hæreditariò propendere,contigerit ;

tigerit; itàq; habitos eâ multùm infestari, crudeliùs extorqueri: Nihil inde Propositioni nostræ derogabitur, neq; ex eo vacillabit illius Veritas. Cùm ista Morbi Acrimonia Causis peregrinis adventitiisq; oriatur, nec sit hujus quà *Melancholici*.

V.

Ex miti hujus *Symptomaticæ*, & (uti solet esse) nimis leni Ingenio, factum esse Censeo, quòd Eâ qui tenentur, in antiquum statum redeuntes, *Melancholiâ* cùm citò recidivâ, tum magnopere sævienti, creberrimè conflictantur. In eâ videlicet delendâ perimendâq;, non multum facit *Arthritis* tam ignava, tam languens, tam socors, vix sublevando Affectui primario, nedum auferendo, par.

Ut *Symptomaticæ* hujus Diagnosis apertiùs intellecta planiùs exponatur, de conditione pristinâ, de Morbis Ægri veteribus exquirendum. Quæ per se difficulter, ex hâc indagine palam & facillimè dignoscatur: e. g. si Æger diu Melancholiâ, demum Arthritide, laboraverit; & hâc quò magis, eò remissius Illâ; maximè, si hoc iterum sæpiusq; comparuerit; quin

Arthritis

Arthritis iſta ſit *Melancholica*, nihil (ut exiſtimo) dubitandum.

VI.

Melancholiæ Eſſentialis, ſive Delirii cum Triſtitiâ, Metu, *&c.* in *Arthritidem* migrantis, Therapia, nondum uſu confirmata, (unicum enim Morbi iſtius Exemplum adhuc notavi, idq; imperfectum, & omne genus Medicinam reſpuens) nobis hoc tempore prætermittenda eſt. *Arthritide*, Morbi *Hypochondriaci* ſivè *Hyſterici* ſubole, cùm Affectorum vis abundat, ejus Curatio paucis explicanda.

In hujus *Symptomaticæ* Prophylaxi (nam in Paroxyſmo ejus, ultrà quàm veræ & genuinæ ſanando, nihil habeo quod dicam) maximè juvabit alienum id ac inimicum, quod, in Primis viis, (antequàm Sanguinem ingreditur,) Morbi Cauſa exſtat *Hypochondriaci*; ſed è Sanguine expulſum, & Articulis ſuffuſum, Paroxyſmum facit *Arthriticum*, amandare, dimovere, amoliri; Tum, ejus Incremento, & Regerminationi, obſtare; poſteàque, depreſſos Spiritus, Medicamentis ex propoſito datis, directè allevare; languentes ſuſcitare, & erigere; itàq; Morbo huic univerſo,

universo, (quà Primario, quà Secundariò) simul semelq; occurrere :

Atq; hunc in finem Impedimenta, siqua fuerint in Coctionis Εργαςηείῳ (nulla verò non esse maximè probabile est,) primo quoq; tempore, per Catharsin, (alteram, vel utramq;) tollere ; ad τὰ ἔντερα depurganda, aliquid *Stomachicum* (*Pil. putà Stomach. cum G. Dec. Amarum Purgans, vel Aquas Purgantes)* seligere ; ad inimicum, in sanguine contentum, foras eliminandum, Aquas haurire Diureticas; cum Iis, *Alcohol Martis*, semel bis die, deglutire ; omni Hebdomadâ, Ventrem movere ; menses binos, his insistere ; ad annos aliquot, repetere ; cavendo Alvi tarditatem, ex *Marte* ; Febrim, & *Arthritidis* Paroxysmum.

VII.

Ut horum nonnulla fusiùs edisseram ; profectò tanti est, in hoc Affectu, Ventrem (uti dixi) crebrò movere, & ab Απεπσίας Reliquiis immunem præstare ; ut, vel eo Solo, (*Aquis præcipuè Purgantibus, Tartaro Laxanti, & Mannâ* peracto,) *Arthriticum* ex *Melancholiâ* non unum, egregiè saluti prospexisse, noverim.

rim. Tempori proturbatur id, quod illicò ſpiritus, (Ventriculi & Inteſtinorum Fibras incolentes,) adoriendo, Mærorem affert *Hypochondriacum*; vel, in Articulos effuſum, *Podagræ* Paroxyſmum.

Cum primis autem prodeſt hujuſmodi Affectis antedicta *Solutio*, quòd blandè Alvum, quòd leniter, quòdq; certiſſimè, ſubducat; Iis, quà *Melancholicis*, quà *Arthriticis*, (neutro enim nomine, Fortiora, & δραστικώτερα convenient) aptiſſimè.

Sed nec *Aquarum Diureticarum* vim (quales ſunt *Bathonienſes*, *Aſtropenſes*, *Bamptonenſes*, aliæq; permultæ) adverſus hunc Affectum, Satis prædicare valeo; vel, uti decet, laudem illis deferre. Coctionem Illæ conciliant, Digeſtionem: Illæ confirmant: Illæ Sanguinem expurgant: Illæ Spiritus permulcent: Illæ *Melancholicis*, & *Hyſtericis*, ſolatio: Illæ *Arthriticis* Incolumitati.

Quibus nulla ſuppetit *Diureticarum* Copia, uſui ſit *Infuſum Teæ*, Aquâ Pluviâ comparatum à, ℔ß ad j, bis die, potum Nam per Renes ſanguinem, modò diu ſatis uſurpetur, eluit; &, ad *Vapores* (qui dicuntur) relevandos, ad *Hypochondriacos* Flatus ſopiendos, confert mirificè.

Quæ per tot ſecula *Melancholicorum* Medicina fuit, è *chalybe præparata*, ea

F qui-

quidem, ex *Melancholiâ* ſive *Hypochondriacâ* ſive *Hyſtericâ* ποδαγειῶσι, potiori jure convenit: modò, præmiſſâ Catharſi, artificiosè ſelecta, & Doſi & Methodo rectis, adhibeatur. Spiritus enim Animales incitat, exaltatq; ; in Radios vibrat acutiſſimos, ἐνεργητικοὺς ; tum etiam, Miaſma *Arthriticum*, (modò exiguâ Doſi fuerit exhibitum) blandè ad τὰ ἔξωθεν emittit ; &, in Partes internas neu relabatur ; ſpiritus Animales neu obſcuret ; tenebraſq; Iis offundat, efficaciſſimè operatur.

Quibus autem nec *Aquæ*, nec in Formâ ſiccâ *Ferrum*, mederi poterit, Eos interdum adjuvat *Decoctum Corticis*, ſimplex, vel (pro re natâ) *Chalybeatum*. Roborat Ventriculum ; εὐπεψίαν infert ; &, ad Spiritus ſtabiliendos (quod *Hypochondriacis*, & *Hyſtericis*, lucrum pergrande,) ſummarum virium & momenti eſt. Multum valet, hâc in parte, Simplex ; propter id, quod habet Cardiaci & Nervis propitii : multò verò magis armatum ; medicamentum, ſi quod unquam, πολύχρηστον.

Sed nec omittendum, quòd aliquando Cerevisia, utut Defæcata, tantas ventriculo parit Cruditates, in *Arthritidis* materiam poſtmodum abeuntes ; ut, unâ hâc

hâc abjectâ, &, *Aquâ fontanâ* cum Vini pauxillo; vel, *è Sarsâ, Chinâ, &c. Decocto*; vel *Infuso Teæ*, cum Lacte vaccino; in Ejus locum suffecto; Ægris exinde meliùs successerit.

Hist. 1: *De Arthritide, Melancholiæ diuturnæ succrescenti.*

CLarissimus *T.* erectiori Vir Ingenio, in Medicis Ævi Celeberrimis, (Antecessorem, hâc in Urbe, Compotem, & Sanum, utinam æquis passibus sequi daretur;) *Melancholiâ* sensim obrepente, ætatis Flore, exiit de Potestate. In hujus morbi Genium, & Morem, ut diligenter anquirerem, & de eo Curiæ Renuntiarem, Prænobilis *Eveshamii* summi *Angliæ* Cancellarii (cui apud Nos, hujusmodi Affectorum, à *Rege* Cura est commissa) per Literas Mandato, *Dec.* 18. 1697, laborantem Visitavi.

Fuit Ille (liceat tanti Viri Memoriæ, tamq; Literati Infortunio, paulisper immorari,) tum temporis Septuagenarius; Vultu constanti, & augusto; Capite orbiculato, neq;, si Corpus spectemus, aut Ingenium, magno: Voce suavi, & canorâ; Gestu Corporis decoro. Ve-

Veterum Doctrinam, ut erat παλαιόφιλος excusserat; ad Medicinam conversus, Eam de proprio ditaverat. Primus enim *Respirationis Usum Primarium* detexit; detectum, contrà præclarum impugnantem, pertinacissimè defendit; acutissimè Vindicavit. Nemò unquam Medicus Illustrior, neu qui Arti plus Tribuerat.

Nonnullorum Vitia, Me audiente, leviter & quidem argutè perstrinxit; at Viros Sapientiâ, Nobilitate, Virtute præcellentes dignè prosecutus est. Clarissimi *Bigodi* Sagacitatem, & in Diagnosticis Peritiam; *Davèi* lene, at solers Ingenium; *Dikèi* Literas, & Acumen admirabile; Singularem *Entii*, nuper Adversarii, semper Amici, Humanitatem & Doctrinam, elegantem, variam, paratam; Nobilissimi *Courtenæi* (quanti verò, & quàm Magnifici Viri!) celsum & sublimem Animum, Stemmati suo, quod est Regale, parem, multis laudibus efferebat. Sed omnium maximè *Cantabrigiam*, Almam Matrem, *Athenas* hujus Regni Alteras, piè gratèq;, λόγοις ὑψίστοις, prædicavit. Quin &, agnovit Filium, Mater.

Hæc cùm, à quoquam proferri, aliquis audiverit; Annon, Eum, Animi summâ Rectitudine, Judicio acri, & perfecto, ali-

aliisq; plurimis virtutibus, planè invidendis, insignitum existimaverit. Ità professò fuit; jam alia Res est. Quæ protulimus, ea præbuerunt *Lucida* (sic appellantur) Intervalla; tum rara, tum brevia; densissimis Nubibus, & interdum Animi Concitationibus (tanquam Fulgure, & Tonitru) discreta. Audivimus Ἀκροάματα, summo dignissima Philosopho, & quæ sunt iis maximè contraria, simul & semel coràm dicentem. Piguit, Doluit Eruditionis optimæ reconditissimæq; Fragmenta, (tanquam *Sibyllæ* Folia, vento agitata,) cum astrictis, numero soluta; cum Latinis, Græca; cum Physicis, Ethica; cum Veteribus Nova; cum Profanis, Sacra; misceri, perturbari, confundi. Nullibi Gentium tot tantarumq; Disciplinarum Chaos. Dii vestram Fidem! Quàm pusilla res Homo, vel Literatus. Dudum Ille Noster Temporis Volumina præsentis præteritiq;,&,in eo quæ sunt omnia; dudum Ille Terram, Cælum, Sidera, Vasta Universi Systemata, Spatia pæne Infinita, animo est complexus; hodiè, nè Sui quidem Compos.

In Causis hujus Affectionis, primùm ponenda est, tanquam προηγουμένη, ad Eam à Naturâ Diathesis, (quam utiq; perspi-

ceret Physiognomon) & animus commoveri aptus. His adjici oportebit Cælibatum, sive nimiam Castitatem. Tum, in Procatarcticis, Casu è Plaustro, Cranium, annis olim Puerilibus, læsum: (nudato Capite Cicatricem aperuit.) Deinde, studia nimiùm flagrantia. Pòst, *Decoctum Coffea*, plus satis potum. Ad extremum, Animi Perturbationem, Spei Frustrationem.

Causæ tantarum virium Evidentes, Antecedentem à Naturâ cæptam, malisq; moribus adauctam irritantes, morbum peperêre, per se Magnum, sed tempore qui roboratus, medicinam respuere, Curationis Spem excludere, cerneretur.

Quod verò ad Rem nostram maximè pertinet, Digitorum Articulos ostentavit, tumefactos, inflammatos, *Chiragrâ*, multos annos, per intervalla, sed languenti, neq; satis importunâ, tactos. Procul omni dubio, si plùs *Articulis*, Capite minùs ægrotasset. Fuit tamen, gravi & diuturnæ *Melancholiæ*, *Arthritidem* suboriri posse, quod abundè comprobaret.

Hist.

Hiſt. 2. *De Morione, Melancholiâ Hypochondriacâ, & Arthritide interempto.*

SUNT qui Morbum *Hypochondriacum*, uti etiam *Arthritida*, Sapientiæ ſolùm Profeſſores, Ingenii Dotibus præcellentes, infeſtare, Iiſq;, tanquam ad tanti muneris Temperamentum, ſortitò dari confirmarunt. Eorum Opinionem, ἐπὶ τὸ πολὺ probabilem, à perpetuâ veritate longè abhorrere, conſtat. Habet *Damnonia*, quod perpetuitatem perimit. Novi egomet haud ita pridem (attendite, Philoſophi!) *Morionem*, multos annos Flatu, βορϐορυγμοῖς, aliiſq; *Melancholiæ* ſexcentis *Hypochondriacæ* Symptomatis, demum etiam (Ætate propemodum affectâ,) *Arthritide* conflictatum; adeòq; graviter (nè de acrimoniâ Queſtio ſit,) ut ætate conſtanti diem obiret ſupremum, his Affectionibus interemptus.

Hist. 3. De Arthritide Hypochondriacâ, Purgantibus præoccupatâ.

VEteri quidam Amicitiâ Mihi conjunctissimus, post homines natos maximè *Melancholicus*; Mali accessiones alias ab Animi Pathematis; alias à Cibo crassiori, & δυσπέπτῳ, vel Potu immoderato; Hasce Carnis Æstu notabili, Illas Algore; Hasce Pulsu tum majori tum crebriori; Illas raro & humili: Utrasq; Spirituum mirâ Dejectione, Μικροψυχίᾳ non vulgari, Ejulatu miserabili signatas, habuit. Sub ingressum senectutis, *Arthritide* tentabatur; eâ, quæ *Melancholiam* Perturbationibus procreatam, nè semel quidem unquam excepit; alteram autem (id est, Intemperantiæ Subolem) frequenter. Rarò cuivis unquam Mortalium Fortunatiùs cessit Dolere. Nubes illa supercilii dissipatur; Spiritus se expandunt; ut Materiam, in Primis viis congestam, (*Hypochondriaci* Causam Mali Continentem,) in Artus ejici liqueret. Ad eam initiò præcidendam, & utrumq; morbum antevertendum, *Âquis Purgantibus*, *Sale Cathartico*, *&* *Tartaro Laxanti* additis, Interanea purgavit,

gavit. Usum Purgationis creberrimum Suadebat Utilitas.

Quum, *Arthritidos* Cippo fortè detentum, ad diem statum iter conficere, voluit Professio, Partibus tumefactis, & dolentibus, Hirudines admoveri, sicq; Causam Mali Conjunctam evocari, jubeo. In re arctissimâ, summæq; necessitatis, hoc Artificii valuisse, certò certius est compertum.

Hist. 4. *De Morbo Hypochondriaco, cum Arthritide agnatâ, Aquis Astropensibus subacto.*

NObilis quidam apud *Dobunos*, Affectione *Hypochondriacâ*, Ventriculi inflatione permolestâ, Cogitatione inquietâ, Spirituum Tremore, Confusione crebrâ, & ex illâ Sudore, cùm repentino, tum verò abundanti & profuso, diu afflictatus, ætate provectior, *Arthritide* correptus est, quàm in *Melancholicis* observari solet, sæviori, longèq; immaniori; quippe Paroxysmos Puræ & Genuinæ κατὰ λόγον, quæ profuderit.

Cùm eos secuta erat singulos, primis statim diebus, Animi protenus sudum

&

& serenum, *Hypochondriaci* Affectûs Intervallum; Materiam ejus productricem, & Primis Viis inhærere solitam extrorsum pelli, omninò cogitandum erat.

Contra Par Malorum δύσφορον, καὶ δύσκολον, ut duos simul liniam parietes, nihil antiquius judicavi, quàm Dyspepsian, quæ utriusq; Fundamentum erat, pro meâ parte, corrigere; tum simul, alienum & factiosum id, quod *Arthritidis* Causa est Conjuncta, foras eliminare. Quocirca Alvo, (*Pil. de succino Crat.* ℈i, *Tart. Qu.* ℈ß, *Res. scam. gr.* iv. *&* *Aq. Astrop.* ℔ii *horâ pòst ingestis*,) priùs subductâ, iterumq; septimo quoq; die solutâ, Aquas haurit *Astropenses*, diebus otiosis, ad ℔iv. ad dies sexaginta.

Ut Πέψις emendetur; dum *Martiati* aliquid præcipio, (quod Ægri Res Volebat, non Nolebant Aquæ parum *Ferratæ*) Spe decipior. Tanta Ægro sive ἰδιοσυγκρασία, sive Spirituum Teneritudo, adq; Minerale istud digerendum nescio quæ impotentia; ut ex eo, tametsi modicâ quantitate sumpto, statim inciderit in Diarrhæam, animi depessione, spirituum dejectione mirâ, stipatam.

Aquas autem *Astropenses*, blandas, præcellentes, benignas, tum *Hypochondriacis*,

çis, tum *Arthriticis*, & Tenerrimis plerisq; omnibus convenientes, omni æstate, (magnum ad beatam vitam Præsidium nactus,) per annos quàm plurimos repetit; Earumq; beneficio & tutelâ, senectutem (uti audio) lætam, & desiderabilem, adipiscitur.

Hist. 5. *De Gonagrâ miti, Hystericâ, Chalybe &c. concitatâ.*

PLacet, *Arthritidem* minutulam, & (uti videtur) Artificiosam, Memoriæ committere. Mulier lectissima, cum primis delicata, fragili constitutione, patre orta *Arthritico*, nondum ætate mediâ, ἐν τοῖς γυναικείοις benè habens, ἀνορεξίᾳ καὶ δυσπεψίᾳ, gravi diùtinâq; *Melancholiâ*, spirituum insolitâ *Depressione* affligitur. Horum omnium Causa esse videbatur Materia quædam mali moris, Ventriculum aggravans, & per Oesophagum Linguam omni mane feriens. His ut occurratur, purgato primùm hac illac Corpore, *Amara Chalybeata* cum levi subinde Eccoprotico, per menses aliquot usurpavit. Ex horum usu Symptomata profliguntur ad unum omnia. Esurire, Cibare, Lætari, missis Tristitiâ,

ſtitiâ & Metu in Mare *Creticum*. Genu tantummodò alterum, Debilitate, & Dolore acri pungente, ſed tolerabili, continenter impeditum; ut è ſellâ aſſurgendo, gradus ſcalares, vel acclive quodvis, aſcendendo, vix ſit. Erecta firmo ſtetit Talo. Mitiſſimus hic Affectus erat, neq; Rubore, neq; Tumore inſignitus, qui tamen ἦθος *Arthriticum* præ ſe tulit: Laneis Partem affectam involvi jubeo; calidè veſtiri: &, *Melancholia* ſi recruduerit, cum *Amaris* iterari *Chalybeata*. Morbi iſtius haſce Reliquias percepit, hoſce Fructus, quòd (*Arthriticorum* more) ex Paroxyſmo vegetior, quòd alácrior, evaſit, & diu perſeveravit.

Hist. 6. *De Arthritide Hystericâ.*

NObilis Matrona, molli & præter cæteras delicato Habitu, *Hysterica*, blandè nimiùm Misericors (ut omnia ferè omnium Infortunia deplorans, & alieno Mærore mærens,) decies enixa, annis procedens, sine Causâ ullâ evidenti, cæpit Macrescere, & Languere, potiùs quàm Ægrotare. Hoc à Familiaribus in Malis positum, in Lethalis alicujus Chronici Prognosticis: At in Bonum, omni Spe Votoq; majus, aliquantò pòst mutatur. Dolet, Tumet, Rubet Pedis Articulus ex *Podagrâ*. Corpus ortu persanum, ab omni Labe Hæreditariâ, quantum inaudiverim, immune, tot partubus, aliàsq; τοῖς Γυναικείοις expurgatum, taliter occupari, profectò demiratus sum. Mali verò Causa tanto sufflamine major. *Arthritidem* boni esse ominis, & in Ægræ commodum cessuram, existimavi. Hospitem gratè, & benignè, (suo more) accipiat, hortor: Calefaciat, Vestiat, &c. ut in *Arthritide Primigeniâ.*

Paroxysmi re absolutâ, ad ea, quæ tum Morbum *Hystericum*, tum *Arthritida* prævertant

prævertant, ſpeciatim ad *Digeſtiva*, propero: *Præmiſſo* (*è Pil. Stomach. cum G.* ℥ß, *Scam. pul. gr.* viii, *Ol. Cin. ch. gtt.* i, *El. Propr. q.ſ.*) *Lenienti*; cui veſpere, loco *Narcotici*, Ægræ admodum inimici (quippe Spiritus deprimere, & nimio plus peſſundare, ſolebat,) *Bolus*, *è Pul. Cantian.* ℥ ß, *Conſ. Anthûs* ℈i, *Syr. Meliſſoph. q.ſ. ſufficitur*, *cum Jul. Hauſtu Hyſterici deglutiendus*. Tum, ad roborandos alendoſq; Spiritus, *Decocti Corticis Martiati* Hauſtum, horis duabus medicinalibus, in menſem uſurpandum, & *Teæ Infuſum* (quod, ad Eos permulcendos, & Vapores ſopiendos, ex uſu diuturno, commodiſſimum experta eſt; quodq; ſanguinem per Renes expurgare aptum,) in dies ſingulos, præcepi. Partim Medicamentis, partim *Arthritide*, blandâ & perbeatâ, fideliter recurrente factum eſt; quòd, per hoſce dies ſexagenaria, ἄχροος, καὶ ἄσαρκος conſpiciatur; ex *Arthritide*, jam Vetuſtâ, melior. Unos enim Pedum Tumores (an Arthriticos, an Hydropicos?) hodiè moleſtè fert, cæterà benè habens.

Hiſt

Hist. 7. *De Arthritide Melancholicâ, cum Ventriculi, &c. Affectione, per Arthritidem levatâ.*

QUidam mediæ Ætatis, ad *Iscæ* Ostium, *Melancholicus*, Ventriculi Distentione, βορβορυγμοῖς aggravatus, Flatu emisso sublevatus, Appetitum pronuper intercidi, Ventriculum mane moveri, & Biliosum ejicere, Respirationem impediri, Carnem absumi, conqueritur. Hisce posteà supervenit dextri Coxendicis Dolor, qui ad Genu brevi se transfert, ibiq; Tumori locum facit, pallido, frigido, seroso. Ab hoc tempore Ventriculo, & iis quæ intus sunt, meliùs. Imò μικροψυχία, quam miserabilem, & degenerem, Æger subierat, ab *Arthritidis* Conspectu, minuitur. Eatenus *Melancholiæ* Sanatio *Arthritis*; eòq; magis, quòd suprà quàm in *Arthritide* frigidâ; suprà quàm in *Melancholicis*, solet fieri, extumescit.

Ego, Naturæ famulari contentus, & rerum ejus promovendarum satagens, in *Arthritide* firmandâ, Medicos adhibeo Conatus, quantos possum, maximos. Primas ergo Vias Leniente subtraho; vesperi,

peri, poſt purgationem (quò Humor extrà propellatur) *Bolum, è pul. Cant. Ther. Androm.& Syr.Pap. Errat. cum Hauſtu parum Diacodiato, ſumi præcipio.* Dein, eòdem, *Pul. Rad. Ari C.* ʒß, *Alcohol Martis* ℈ß, *cum Jul. Hauſtu, bis die per menſem, cavendo alvum obduratam. Panno Wallico, Aquâ Reg. Hung. & Sp. Lavendulæ conſperſo, veſtiatur Pars affecta. Cane pejùs & angue, vitentur Repellentia.* Horum ope Remediorum, Æger auſpicatò ποδαγειᾷ; Animo nempe alacri; ſanis Viſceribus, & ob *Podagram* tutioribus.

CAP. VI.

De Arthritide Fixa Scorbutica.

ARTIC. I.

MElancholicæ proxima eſt *Arthritis* ea, quæ *Scorbutum* excipit, ſed longo proxima intervallo; quippe *Primigeniæ* Similitudinem quæ multò plenius apertiuſq; referat, ad eamq; multò propiùs accedat: Morbus certè, apud Nos, Ingenio & Naturâ valdè peculiari; quiq; evolvatur, & diligenter explicetur, aptiſſimus. Ut de illo dicam enucleatè, & dilucidè, de ipſo *Scorbuto*, ex quo emanat, priùs dicendum eſt.

De *Scorbuto* ea, quæ ab *Eugaleno*, Aliiſq; Ejus ferè Aſſeclis, deditâ operâ produntur Literis, vel omninò prætermittam, vel leviter tangam: & illa potius (ex

Scripti hujus instituto) quæ Nostræ Ditionis sunt, & in hâc Regione Mali istius in *Arthritida* Metamorphosin patefaciunt, studiosè persequar.

II.

Anni sunt haud ita multi, cùm apud *Damnonios* (quod, à senioribus Indigenis, iisq; fide dignissimis, & in Medicinâ diu multumq; exercitatis, accepi,) *Scorbutus* sic grassabatur, ut per illos Artem qui *Exoniæ* (Nobiles sanè) Medici factitarunt, in hujus unius Morbi Curatione, quod Præscriptis passim agitatis testatum fecerunt, non parum occuparentur; & Grandiores hodiè nihil æquè ut *Scorbutum* crepent: At diebus hisce Nostris rariùs obversatur hic Affectus, & tantummodò σποράδην. Cujus quidem Mutationis Ratio, suo statim loco, declarabitur.

Sed nec qui nunc dierum est *Scorbutus*, illi qui vicinos *Belgas*, (Populares meos,) imbuit, id est, Genuino & Vulgari, per omnia consimilis invenitur. Cùm Agri *Somersetensis*, uliginosi magnam partem, & depressi, Aerem crassum & humidum trahentes Incolæ, (Maculis subnigris, Ulceribus malignis, Crurum Dolore, Respiratione

ſpiratione difficili, Laſſitudine ſpontaneâ, Nervorum Debilitate, Hydrope, Gangrænâ, & iſtiuſmodi aliis) *Scorbuti* exquiſiti Signis, creberrimè divexantur: Quæ apud *Damnonium*, Tractum inæqualem, ſiccum, optimè ventilatum, Aere ſubtiliori purioriq; gaudentem, neq; Stagnis inquinatum, rarò viſuntur.

III.

Qui verò *Damnoniorum* eſt *Scorbutus*, in imo Ventre Βραδυπεψίαν habet, Præcordiorum Inflationes, Ructus: Oris vitia quamplurima, Gingivarum ſcil. Tumores ſpongioſos, Sanguinem vel levi ſuctione, vel aliâ quâvis facili de Cauſâ emittentes; interdum etiam Επέλιδα; Dentes ſæpenumero laxos, vacillantes, carioſos; & Primores, ipſâ nonnunquam Adoleſcentiâ ſeu deciduos, ſeu exeſos; Salivam acrem, ſalſam, pariterq; copioſam; Anhelitûs Fætorem, (Putredinis indicium) ut rectiſſimè Morbus iſte Στομακάκη audiat: In Cute Maculas, ſæpe rubicundas, interdum flammeas; parvas identidem, & rotundas, aliquando majores; Papulas item denſas, ſcabras, aſperas, irritabiles, cum margine purpureo, catervatim, in Cubito præſer-

tim orientes; quæ ad Eminentiam & Confractum quandoq; notabilem elatæ, & demum exiccatæ, Squammulas emittunt, tenues, subalbicantes, furfuraceas; quibus decidentibus Locus apparet ruber & Inflammatus. His adde Pruritum, isti fidum Eruptioni Comitem, & Partium Affectarum Æstum, ab Unguium vulnusculis impensissimè urgentem: Volas porrò aridas, æstuantes, duras, sæpe etiam Callosas, contra Diapnoen occlusas, nec ullâ eam Labore admittentes. Quibus adjici oportebit Crurum Tumorem admodum insignem, maximâ ex parte calidum,& acri Sero exsudante prurientem.

Ista præcipuæ notæ sunt Indicia *Scorbuti* per hosce Tractus hodiè serpentis, & *Arthritidi* alludentis: Neq; *Scorbuticum*, nisi tali ferè modo affectum, Pedibus unquam hic loci dolere recolo: Ut Calido unicè *Scorbuto* (cujus ista signa sunt Δηλωτικά) hâc in Regione Suppullulet *Arthritis*.

IV.

Utrùm hujus *Scorbuti*, scil. *Calidi*, sit ubiq; sui generis Materia, sive innata, sive adventitia; quæ Causæ Continentis obeat Negotium, & dicta pariat Symptomata;

mata; ſic, ut ex eâ ſolâ pendeat Morbi hujus Ratio & Αἰτιολογία: An interdum modò hoc fiat, & in hâc Affectione præcipuè Malo alicui Contagioſo ſecundariâ: ſed aliàs ea vitioſæ Sanguinis ζύμωσι (quod Doctiſſimis quibuſdam placere conſtat) aſcribenda: Tametſi præſtò ſunt, momenti ponderiſq; haud exigui, quæ prius ſuadent Argumenta; cùm in utramq; partem diſputari poſſit, nec id agatur hoc tempore; in medio relinquam.

Audacter autem, (ut opinor,) affirmare poſſum, Non ab Cæli Soliq; ſive Siccitate, ſive Humiditate, ſive aliâ qualicunq; Facultate, nec ab ullo in *Sex Non-naturalibus* Errore, ſuos Ignes, ſuas Flammas, *Scorbutum* hunc Noſtrum, proximè, & omninò omnes recipere; Verùm ab aliâ potius Cauſâ, in obſcuro poſitâ, paucis obſervatâ, & ab alio Fonte, derivare.

V.

Hoc ut innoteſcat, advertendum eſt, quòd, ante Centenos hoſce Annos, (ex Eſu Piſcium, uti veriſimile, nimio inſulſarum,) *Damnonio* Lepra quàm atrociſſimè graſſaretur, & in Populum ſæviret, forſan non minùs, quàm in *Judæâ* olim, Endemia.

Utrùm ob Eam Templum illud exstrueretur, quod, è Veterum Monumentis, optimâ Fide Auctor, Nobilissimus *Caræus*, in *Cornubiâ perlustratâ*, tradidit, Anno Mundi 3172, à *Cunedago* ibi fuisse positum, & Apollini (Medicinæ Inventori & Præsidi) sacratum; etsi ita esse non improbabile videatur; Res est Antiquitate nimio plùs obscurata, quàm de quâ decernam, aut disceptem absolutè.

Certò verò certius est, quòd ante Seculum Nosocomia, quibus ab integris secluderentur corrupti, tam hâc Nostrâ *Exoniâ*, quàm alibi per universam usquequaq; *Damnoniam*, Incolarum Pietate condita, exstiterant quàm plurima: Quæ quidem Eorum Frequentia tum Morbi Crebritatem, tum item Acrimoniam, abundè monstrat.

VI.

Lepra ista, quæ, ut Clariss. denuntiat *Caræus*, circa Seculi novissimè lapsi initia Populum miserrimè lacessivit; dum ætas labitur, & dies diem docet; partim ex Salis communis usu, partim etiam Tabaci (quorum Ille optimum, medicâ quantitate, receptissimumq; Condimentum,

San-

Sanguinem tuetur, Putredinem arcet: Hoc autem, Vulgi Delicium, sive Ore masticatum, sive Tubâ haustum, Salivam movet, putres evocat Humores,) cicurata, pertinax illud τὸ Ἄγειον adeò deposuit; ut Seculo superiori circiter medio, in *Scorbutum* degenerasse, comperiretur; Antecessoribus Nostris facessentem Negotium.

Verùm, ex quo *Damnonii* Remediis prædictis *Pomaceum* addiderunt, & usitatè potarunt; Morbi istius Vis & Ferocia tam magnopere subigitur; ut hodiè, quàm olim, multò rarior, sicut etiam multò mitior, observetur: Ita nempe, contra *Scorbutum* mali Moris, contra inveteratum, *ferinum*, & in plerisq; Hæreditarium; id est, crudelem, magnum, & difficilem, egregiè valuit Pomorum Succus.

Atq; hujus ferè Generis & Prosapiæ est, qui his temporibus in *Damnonio Scorbutus* se exercet. Hinc Illæ frequentes Papulæ; Cutis ille Pruritus intolerabilis; Color ille Flammeus; Fervor importunus; Exanthemata; Lichenes; Squammulæ; Veteris scilicet Lepræ Reliquiæ; Ignis nondum penitus extincti Scintillulæ.

VII.

Prius verò, quàm de *Scorbuti* hujus in *Arthritida* Migratione & Excursione verba facere occepero; de ipsâ *Arthritide* pauca proponere, &, à Se ut discedat Illa, notare, necessum habeo: Priùs, illa *Arthritidos* in Vagam & Fixam Distinctio recolenda, & Morbo præsenti accommodanda.

Arthritis Vaga Scorbutica, *Westphalorum* & *Gelrorum* Morbus Endemius, qui tum Adolescentum, tum Adultorum Lumbos, Dorsum, Artus, vicissim occupare & multùm infestare solita est; uti locum hoc in Tractu talis, qualis passim ab Auctoribus depingitur, quod unquam sciam, nullum acquisivit; ita nec hoc in Scripto requirit ullum.

Et quamvis aliquando *Scorbutus* iste Noster, *Vagam* eam *Arthritidem*, quæ Nobis obversetur, æmulari videatur; tamen frequentiùs, & quidem præcipuè, *Fixam Arthritidem* imitari gestit; & quoties Corpus (vel à Naturâ, vel malis Moribus, & Vitæ ratione perperam ordinatâ) appositum, ad tempus aliquod afflixit, nono vel decimo plerumq; Lu-

stro,

ſtro, Pedum (maximè) Articulos invadit; Dolorem infert; Tumorem, cum Ardore, aliiſq; *Podagræ* Calidioris Symptomatis. Ex intervallis Paroxyſmos iterat, Genuinæ inſtar; ſiq; una demas *Scorbuti* indicia, *Genuina* exiſtimetur.

VIII.

Nec cui mirum illud exiſtimandum, quando in utroq; patet Affectu (tam nempe *Scorbuto*, quàm *Arthritide*,) partes, primùm eaſdem obtinere Cauſas remotiores, (Victum, utputa, Salſum, & Craſſum;) tum etiam Δυσπεψίαν; dein acre aliquid, aut ſaltem alienum in ſanguine, eumq; valdè inquinans, & corrumpens, tum habere *Scorbutum*, tum *Arthritida*. Poſtremò, Naturam utrobiq; grave aliquid eliminare & expellere conari; hic, per Glandulas extremitatum Articulares, unde Paroxyſmus *Arthriticus*; illic, per Salivarias, & Cutis *Miliares*: Unde prædicta, & Cutis, & Oris Symptomata.

Scorbutum autem adeò (ſive Cauſas, ſive Materiam, ſive ipſam Morbi Rationem, & Symptomata maximè fida & conſtantia, Spectemus,) *Arthritidi* perſimilem, eam etiam ἐν τῷ Παροξύνειν æmulari

&

& referre, ut obſervatu facile, ſic neq; intellectu difficile.

IX.

Mitiores autem Paroxyſmos habet hæc *Arthritis*, (ut illius aliquam Diagnoſin expromam,) quàm vel Exquiſita & Calida, vel Lui Secundaria, neq; Dolore tam acerbo conjunctos: Lenitatem explet Diuturnitas.

Ut verò preſſiùs dicam, hujus *Arthritidis* omnium maximè proprium eſt, quòd Affectûs Primigenii non pauca Symptomata conſtanter retineat; ita, ut ex *Scorbuto Arthriticos*, Scabie, Maculis, Gingivarum Vitiis, renitente licet Medicinâ, & exeunte Paroxyſmo, adhuc infici, (tametſi minùs fortè, quàm ante natam *Arthritidem*,) aſpiciamus.

Hoc autem in iis potiſſimùm teneri arbitror, qui ex *Scorbuto* veteri, confirmatoq; Ποδαγεῶσι; nam, à recenti & evidenti Cauſâ ſuſcitato, & ad dicta uſq; Symptomata evecto, qui laborant, (uti ſtatim exemplo patefiet) iis nonnunquam aliter obtingat; &, durante *Arthritidis* paroxyſmo, *Scorbuti* lateant iſtius Symptomata.

X.

X.

Quomodo verò *Calidus* unicè *Scorbutus* (quod ſuprà comprehenſum eſt) *Arthritidi* gignendæ ſufficere videatur; nec à Frigido vel ſemel ortam Memoriâ tenuerim; huic reſpondet, quòd ea, Calido quæ ſuboritur, *Arthritis* ſemper reperitur *Calida*; τȣ͂ Πα]ρός τό Παιδίον.

Sed nec omittendum eſt, quòd, uti *Scorbutus* huic *Arthritidi* Primarius, in eo potiſſimè verſatur, ut inepti aliquid per Glandulas exterminet Cuticulares; & *Arthritis* ei Secundaria, per Articulares; ita, tam huic, quàm illi, obſunt Repellentia; quippe quoniam Humoris ad τὰ ἔξωθεν amandationem relegationemq; à Naturâ deſignatam, utilem profectò, caram, & Vitæ cum primis neceſſariam, derepente interrumpunt & internarum Partium mala graviſſima, ſæpe ipſam Mortem inducunt.

XI.

In Paroxyſmo, (quæ Medendi optima *Intentio*) Materia Articulis impacta, blandè foras elicienda; quem in finem extrin-

ſecus

ſecus imponatur Tumori lene quoddam Attrahens; quale videlicet *Ceratum illud viride* ex quo fiunt Petaſothecæ; vel *Braſſicæ Folium*, fibris craſſioribus purgatum, & ad mollitiem contuſum. Tumori poſt noctem, (modò calidè, quod juvat, Artus involvantur laqueis) adhærere ſolet Vapor, per inviſibilia Foramina emiſſus, & in Rorem condenſatus. Ab ejus uſu dies aliquot producto, Doloris Sedatio tum fida, tum etiam tuta, ſubſequitur. Quæ quidem Artificioſa Διαπνοὴ, eâ forſan de cauſâ magis liberalis, quòd Materia per Habitum Corporis ſuâ naturâ pronior, & aptior ſit, quæ expellatur.

Quinimò, per totum Paroxyſmum magnopere caveant Ægroti, nè Materia, protenus eliminanda, retrò agatur; quòd ob eorum Sanguinem (quod veriſimile,) vitioſum, & Contagio *Scorbutico* corruptum, raró (uti liquet) his Hominibus, *Arthritide* detentis, impunis Error; ſæpe etiam Lethalis.

Sin pravo Externorum Uſu, aliâvè quâvis de Cauſâ, Materiam jam fugientem, quaſi clauſis foribus repelli, vel ſiſti obtigerit; Ad fores quàm primùm aperiendas, Eam & extrà evocandam, aut in Balneum Pedes calidiſſimum immergantur, aut Fotu,

Fotu imbuantur, aut Articulo dudum affecto, vel proximè illum, applicetur Epispasticum, vel Cucurbitula: Et, intereà temporis, ut ab Interioribus extrudatur Humor *Arthriticus*, Cardiacum aliquid *è Pul. Cantian: Lapide Goano, Theriacâ Androm: Elect: ex Ovo, vel Sp. C. C. Succinat: gtt. aliquot cum idoneo vehiculo*, Ægro stragulis cooperto detur, &, prout opus fuerit, repetatur.

XII.

Extra Paroxysmum, Evacuantibus Materia peccans è Corpore κατ'Επίκρασιν amandetur; Alterantibus corrigatur; Digestivis illius Augmentum, & Regerminatio, inhibeatur. Hæc è diversis Classibus selecta, in Ordines, sive Series, ut Artis est, pro Ægri constitutione, Maliq; more, formari, pro Anniq; tempestate variari, oportebit.

Ad domandam Morbi hujus malitiam, maximopere valet *Mercurius*; cujus Præparata mitiora (id est, *Calomelas*, & *Mercurius Præcipitatus albus*) Causam ejus Continentem impetendo aggrediuntur, & per aliud aliudvè Excerniculum, pro Ipsius quantitate, & Ægri Corpore vel

ad

ad Purgationem, vel Ptyalismum, ad Διούρησιν, vel Διαφόρησιν proclivi, eliminant exterminantq;. Et tametsi hujus ea Materiæ Ferocia, quæ vel Ptyalismo laudabili diutinoq; non ex toto ubiq; cedat, & se submittat; (nam post diutinum, & ex omni parte laudabilem, nonnunquam recrudescere hunc Affectum in propatulo est) ex hoc Remedio, alienum illud Acre, Morbi MateriamContinentem, quam maximè obtundi; Sanguinem eximiè purgari; *Morbum* quam plurimum mitigari, constat. Quare si Ætas, Vires, cæteraq; quæ sunt Ægri, annuerint, nihilq; repugnaverit, Ptyalismum lenem, sed prolixum, (ut Tempore Lenitudo expleatur) fieri suaderem.

Ubi Ptyalismo, vel ex Ægri Moribus, vel Animo, vel τοῖς οὐκ ἐφ' ἡμῖν, nihil loci superfuerit, sequentem Methodum ingredior. Vere & Autumno, (factâ priùs in Plethoricis Venæsectione) proderit, *Per Calomel: serâ nocte, Pil. Eustach: & Res: Jal: mane seq: quinto, vel sexto quoq; die, ad tres vel quatuor vices*: Vel, *per Salem Catharticum, Manna, & Tartarum lax: Aq: hordeat: solutum, diebus alternis tertiisvè, ad sex vel octo vices, Purgare: Neq; Medicinam interturbet Articularis, si oriatur, Dolor; quin pertinaci potiùs Purgatione sæpiusq; iteratâ, vincatur.* Deinde

Deinde *Antiscorbutica*, quæ dicuntur, cum *Antiarthriticis* maritata, usûs erunt eximii: Sumat Æger, omni mane, post dictam Purgationem, *Infusi* seq: Haustum.

℞ *Summit: Trifol: fibrini siccat: pug: ij, Anthûs p. i. infunde in Aquæ font: fervefactæ qs. ad Alterationem modicam, Colaturæ* ℥iij *adde Salis Martis gr.* iii, *Tinct: Aurant: gtt. xx, Sp. Menthæ* ʒi *f. Haustus.*

Quartâ pom: Pulverem, Bolum, vel Pilulas deglutiat.

℞ *Pul: Fol: Teæ siccat:* ℈ß, *Salis M. gr.* iij, *Pul. N. M. gr.* v. *Sacch. albiss. gr.* xv, *f. Pul. vel cum Syr. Melissoph. Bolus*: vel,

℞ *Cons. Flor. Salviæ, Æthiopis Min. aā* ℈i, *Syr. Garyoph. qs. f. Bolus.*

℞ *Cerussæ Antim.* ℈i, *cum Extr. Gent. f. Pil. vel,*

℞ *Pul: Zedoar.* ℈ß, *Alcohol Martis gr.* viii, *vel* x, *cum Extr. Gent. f. Pil.*

Hisce singulis Vehiculum sit Julapii, vel Infusi, Haustus.

℞ *Aq. Ulmariæ, Fol. Ari, è Succis aā* ℥v, *Sp. Juniperi* ℥ii, *Marg. pp.* ʒß, *sacch. qs f. Jul. vel ex Summit. Salviæ tenuifol. et Aq: font. comparetur Infusum, Sacch. Dulcandum.*

Quibus

Quibus *Alterantia* prædicta minùs arrident, placeat profitq; *Succos Herbarum Martiatos*, femel bis quotidie potare. Quod fequitur magnarum Virium eft, & fæpe à Nobis ufu probatarum.

℞ *Succi Cochleariæ Partem unam, duas vel tres (pro Ægri Conftitutione plùs minùs Calidâ.) Succi Limon. p.* i. *Mifce, per Digeftionem Clarifica: Dofis Coch.* i. *cum Salis M. gr.* iij, *Sacch. qs, ex idoneo Vehiculo, per Menfem, poft debitam Evacuationem.*

Horum Ufui interponatur, feptimo quoq; die, vel Solutio Cathartica; vel Pil. Tart. Bontii, vel Stom. cum G. ℈i, *ad* ℥*ß. cum Scam. gr. aliquot &c.*

Erit autem perutile, fi, initio Æftatis, locum habeant *Aq. Ferratæ Diureticæ*; quibus, ad ℔ij, omni mane, inter fextam & oct. hauftis, circa decimam *Vinum* aliquod *Stomachicum*, *Amaris* (fi placet) *Alteratum*, fupponatur: Perfiftatq; Æger ad Hebdomadas fex, octo, vel x.

Vel, ad Urinam Domi movendam, itàq; Sanguinem à Spurcitie vindicandum, valet *Infufum Teæ ad* ℔i omni mane, potum; unde leniter, idoneo liquore, per Renes, id quod alienum abluatur.

Pomaceum his Hominibus Sanguinem contemperat; ſed periculum eſt, nè ab Eo *Arthritis* augeatur. Si ſecus fuerit, (tutò enim Nonnullos eo poculenti genere gaudere certiſſimum eſt) in Potum ordinarium, præſertim Æſtate, miniſtretur. Hyeme *Cereviſia* ſi extrudi reſpuerit, *Rad. Oxylap. Milleped. Summit. Hed. ter. medicata eſto.*

XIII.

Ut ad *Symptomata* tranſeam, obiter hic Notandum, quòd *Crepitus Oſſium*, qui (ut alibi dicetur) *Arthritidis* hâc in Regione Symptoma pervulgatum eſt, neq; *Scorbuto*, (forſan ob Originem & Genium ejus peculiarem) neq; *Arthritidi* Regionis hujus *Scorbuticæ*, quoad obſervavi, unquam acceſſit.

Quæ ad Oris Vitia, cæteraq; *Scorbuti*, quo tempore *Arthritidem* mentitur, Accidentia ſpectant, cùm non huc propriè referuntur, ex Auctoribus de *Scorbuto* paſſim in uſum depromantur.

De uno *Pedum Tumore*, eo ſcil. qui *Symptomaticæ* huic *Arthritidi* quodammodo proprius eſſe videatur, verbum ſuperaddam.

Cùm *Pedum Tumor*, tum *Scorbuto*, tum *Arthritidi* familiaris ſit; quòd *Arthritidi Scorbuticæ* ſuccedat, minimè mirandum: Certè Senioribus, craſſis, & obeſis, *Scorbuto* Veteri in falſam *Arthritidem* mutato laborantibus, ſæpe licet notare Pedes & Crura, non ſolùm tumefieri; verùm etiam Cutis Rubore, Pruritu *ferino*, poſt Digitorum Vulnera quantumvis levia Colore planè flammeo, nunc item Fluxu dierum aliquot Ichoroſo, immane quantum affici. A Scalpendo manus ſi ad tempus aliquod Æger abſtinuerit, (abſtinère verò perdifficile eſt) Cuticula ſuboritur paulo albidior, ardens, tenuis, in Ulcuſcula rurſus ex Unguium Sulcis confeſtim abitura. Qui hoc modo affliguntur, etſi Paroxyſmos graves, duros, immites *Arthriticos* olim perpeſſi ſunt, Articulis his diebus & minus & rarius dolent; Materiâ ſcil. *Arthriticâ* partim in Cruribus depoſitâ, & Seri ſtagno dilutâ, partim per Glandulas Cutis Miliares ἀδήλως exſudante. Eò ſæpe uſq; ingraveſcit hoc Symptoma, ut aliquando rationem τοῦ ἐπείγοντος ſuſtineat; ut Dolorem, Pruritum, Ἀγρυπνίαν creando, Turbas Ægris & Negotium quàm moleſtiſſimum faceſſat; ideòq; medicum enixè poſtulet auxilium.

XIV.

XIV.

Requirit Indicatio, ut, intolerabilis illa Humorum Acrimonia citiſſimè tutiſſimèq; mitigetur. Hoc autem optimè fit Evacuationibus per Anum & Renes factis, tùm etiam per Humorum Alterationem; Externè verò Balneo, Fotu, illorum ferociam temperanti. Quorum omnium, ut & reliquorum huc pertinentium, unà connexorum, quando Exemplum ſtatim ſubjungam, Lectorem illuc (brevitatis ſtudio) remittam. Hoc autem addo, quòd in celebrandâ Catharſi ſummâ utiq; Cautione, ſummo opus erit Conſilio; nè forte, ἀτέχνως inſtitutâ, Humoris ille Fluxus, & ad Articulamenta ῥοπὴ, quæ ad iſtorum Hominum Vitam & Tutelam, omninò neceſſaria eſt, in Eorum Incommodum, Ærumnam, Perniciem interpellatur.

Hist. 1. *Ab Arthritide Scorbuticâ Ulcus malè tractatum; undè Visûs Abolitio, deinde Abscessus, & demum Mors.*

AGricola *Devoniensis*, sexaginta circiter annorum, crassus, obesus, *Scorbuto* Papulis in Capite & Manibus insignito, plus quinquennium inquinatus, contra Affectum pertinacem, & Medici, (quem Consultorem habuit,) Doctissimi Præscripta eludentem, *Evacuantibus*, *Alterantibus*; *Mercurialibus*, *Antimoniatis*; è Regno *Minerali*, tum è *Vegetabili* quàm plumis, à Nobis instruitur. Cùm circa utrumq; Æquinoctium, eandem Medendi Viam, usu diutino comprobatam, iterum ac sæpius esset emensus; & jam, more usitato, Bolum *Mercurialem*, detracto priùs Sanguine, demisisset; multus inde sanguinis Orgasmus: Dejectiones haud paucæ, atq; adeo copiosæ; Tumor, haud ita diu post utroq; Malleolo magnus, submollis cum Dolore, Rubore, Lævore, diu persistens, planè *Arthriticus*.

Ut Ægro prospiciam, Quieti illum indulgere; Materiæ, quam *Mediam* vocant, Diætâ uti; & ut, à Farcturâ & Recre-

crementis, Ossium Juncturas vindicem, & defendam, Tumoribus *Epispastica* admoveri; Laqueis eos involvi; calidè Vestiri jubeo. *Epispasticis* succedit *Ulcus* hic illic Superficiarium, ex Ichoris Acrimoniâ molestum, sed benè coloratum, expletu facile neq; periculosum. Æquo ferat illud animo exhortor, quippe quod è re futurum, & lucro Ægrum majori, si non interturbet Ipse, renumeraturum.

Contrà Ille Stomachari; de neglectis Rebus suis deplorare; & citissimæ Curationis Spe allectus, Agyrtæ nescio cui auscultare. Hic autem, protinus, Medendi quâ pollebat Arte, omissis Universalibus, Carne Ulcus obduxit, Cicatrice texit. Hinc Æger Capite, factâ Materiæ in illud Translatione, subitò perculsus; Visûs hinc Imminutio, & brevi Abolitio. Congestis aliquanto pòst Humoribus, in Regione Lumbari fit Abscessus, ex quo imperitè tractato, ulcerato, & Partes vicinas (ut accepi) corrodente, Diem supremum obiit Misellus.

Hist. 2. Scorbuti Calidioris Suboles Arthritis.

QUidam è *T.* Vir blandus, comis, Generoſus, à Victu lauto dapſiliq;, dum eſſet Juvenis, *Scorbuto* afficitur; Cui, ætate progrediente, accedit *Podagra.* Numeravit Annos quinquaginta, cùm utroq; gravatus Me primùm conſuluit. *Hujus* Paroxyſmum habuit plerumq; anniverſarium; niſi ſi Genio nimium indulgendo, vel alio aliquo in *Sex non Naturalibus* errato, ſæpius acceſſeret. *Illum* autem oſtendebat Gingivarum Tumor, & Papulæ, Cubitos ſummopere fædantes, cum Prurigine & Apicibus innumeris, acutis, conſertim oriundis. Materia nunc Ulcuſcula formavit; paulò pòſt ſiccata in Sqammas abire ſolita eſt ſubalbicantes; quæ ut deciderunt, Locus apparuit Ruber, à fricando ſtatim Flammeus.

Ut utriq; Malo pro virili parte occurram, tum ea, quæ Materiam aptè exprimant peccantem, tum quæ potenter Alterent, adhibeo. Principiò *Calomelane* (Catharſi, nè deorſum illud elabatur, priùs peractâ) Salivam moveo: Eoq; quoties

quoties Saliva parcior exigebat iterato, ad ſex Hebdomadas Ptyaliſmum profero. Poſteaq; *Cinnab. & Ceruſſæ Antimon. aã* ℈ß, *Pul. Rad. Ari Comp.* ℈i, *Syr. Meliſſoph. qs. ut f. Bolus, horis tribus medicinalibus ſumenda, impero, cum Infuſi ſeq. coch. v.*

℞ *Summit. Trifol. paluд. Siccat.* Mi, *Aq. Lactis Alex.* ℔ii, *Sp. Junip.* ℥iv *miſce, & ad Alterationem idoneam Infunde: Colaturæ adde Tinct. Aurant.* ʒii, *f. Infuſum. Perſtet autem menſes binos, interpoſito ſeptimâ quâq; die Eccoprotico.* Efferam hanc Materiam ut ultrà ſubigam, Aqvas æſtate ſequenti *Diureticas*, hortatu noſtro ſeſquimenſem haurit; cum *Salis Martis & Nitri purificati Præparatis*, Quantitate, Vehiculis, & Methodo convenienti.

Hac Medendi Arte, Morbi materia, non parum mitigata, diu ſanè conticet: cùm verò, annis aliquot pòſt, ſævire iterum, ὀργιᾶν, & de novo Tumultus inchoare cæperat; Conſilio jam mutato (quoniam Pedes jam tumebant, veſperi præcipuè, Digitum admittentes, & Seniori & Compotori Hydropa minitari videbantur; Tumores autem aliquâ ex parte *Scorbuticos* eſſe tum Inflammatio, tum etiam Maculæ comprobarunt;) *per Calom. & Pil. Euſtach. ãa* ℈i, *è Duobus* ℈ß, *Purgationem*

 inſtituo;

instituo; & deinceps, alterâ vel tertiâ quâq; pòst die, per Solutionem Catharticam; sicq; vicissim repeto.

Hisce Medicamentorum ordinibus, non sine aliquâ Formularum mutatione, Vere & Autumno, sæpius renovatis; addito insuper, ad Alterandam in Potum ordinium Cerevisiam (è *Rad. Oxylap. Summit. Trifol. palud. Sem. Bardan. Bacc. Junip. Flaved. Aurant.) Sacculo, & Martis Sale cum Conf. Trif. &c.* repetito; Ægrum *Arthritide Scorbuticâ* graviter oppressum (levibus subinde Hujus Paroxysmis, veluti ad Salutis rem facientibus, ex industriâ provocatis) ad Senectutem, & quidem lætam perduxi.

Hist. 3. Morbus Articularis, Scorbuti Alumnus, cum Vomitu Bilioso, Δυσπεψία, *& Volarum Ariditate.*

QUinquaginta Vir annorum, gracilis, tener, acri & bilioso Sanguine donatus, *Scorbuto*, & ei supernatâ *Arthritide* diu conflictatus est, cum Ανορεξία, Nauseâ, Ventriculi Inflatione, Ructu sæpe acido, Vomitu frequenti & Cholerico, Capitis Dolore

lore, & à Paſtu Somnolentiâ, Cute aridâ, denſâ, nec ad Διαπνοὴν idoneâ, Squammulis hic illic catervatim obſitâ, in Manuum Volis durâ calloſâq;. Pollicis Pedis ſiniſtri majorem, dextriq; Brachii Articulum infeſtare ſolita eſt *Arthritis*; ſed neq; Tumore, neq; Dolore vehementi; quin levi potiùs, in tempus diutinum projecto, inæquali, & creberrimè interciſo. Diuturnitate penſata Levitas. Paroxyſmos omnium certiſſimè Pomaceum accerſivit, idq; vel parcè ſumptum; ſic, ut ex Poculo communi ſemel iterumq; ſiccato Pes doleret. Plures Ille Methodos, eaſq; probabiles, à Medicis Celebb. præſcriptas expertus, hanc commodiſſimè, & idcircò ſæpiſſimè, proſecutus eſt.

In Paroxyſmo, *Braſſicæ Folium* Tumori impoſitum acre Serum elicuit, Dolorem mitigavit. Extra Paroxyſmum, ad Prophylaxin, præmiſſâ per Aqq. *Alfordenſes* (Alvum hæ ſubducunt) ter quatervè Catharſi, *Bathonienſium*, omni mane ℔ii; decimâ ſeq. *Infuſi amari Alterantis* Hauſtum uſurpavit: Quintâ pom. *Bolum è Chal. Nutrito, &c. deglutiit*, ſuperbibendo Julapii Perlati coch. aliquot; interponendo identidem lene quoddam Emolliens; & Alterantium

uſum

usum ad Hebdomadas sex vel octo quotannis proferendo.

Hâc, inquam, Methodo anniversariâ, ad Artus, ad Ventriculum, præcipuè ad Vomitum quod attinet, maximè levatus, à Malo tam *Scorbutico*, quàm *Arthritico*, graviori, se jam multos annos immunem præstitit: hodieq; illam ad Senectutis principia perductus, non impune negligit. Usq; verò mansit ista, quam modò dixi, Volarum Ariditas, Callositas; ut opinor, usq; mansura.

Hist.

Hist. 4. Scorbuto suborta, & ejus Eruptionibus adjuncta, Arthritis.

DUM in hisce versor, Fullo me appellat *Exoniensis*; Vir robustus, Athleticus, Ætate mediâ, Constitutione Sanguineâ. Frontem Illi, Tempora, atq; Faciem propemodum omnem fædarunt, turpiter infecerunt Pustulæ, sobrio certe & temperanti, (tanquam Ebrioso) magnæ rubicundæq; cum intervallo Coccineo, Flammeo. Æstus & Pruritus erat universalis, maximè verò Partium obsessarum; noctu per Stragulas ingravescens. Turgebant Venæ, & Sanguinem plus solitò ζυμεῖν, & ebullire, commonstrabant.

Hæc cùm acceperam, Virus in Sanguine *Scorbuticum* efferri, & Cælo (quamvis instabant tum temporis Saturnalia mitissimo, & Effervescentiæ provehendæ apto) favente proscribi, sum Opinatus: Neq; enim alio de Affectu vel Somniare erat. Sanguinem mitti jubeo, deinde Alvum molliri, alia deinceps suo quæq; loco Præcepturus.

cepturus. Sanguini Cremor impurus, Sebaceus, in Cyathis quiescenti, post aliquod tempus innatavit. Ex *Res: Jalapii, Extracto Eustach: deglutiuntur Pil:* quibus inanitur Alvus. A Cathartico, Sanguine commoto concitatoq;, *Ægrotans* Ποδαγρίᾳ. Adeò nempe Naturæ perinde erat, Humorum Vitiosorum Δυνάμεις καὶ Ἀκρότητας, per Articulos, atq; per Cutim, exterminare; & tam levi de Causâ, ad illam ab hac Evacuatione, discedit Illa digrediturq;. Catharsin, quam quidem ampliùs destinaveram, ad εὐκαιρίαν prorogo; nè videlicet, Nimium subtrahendo, intercidatur res Articularis, & prorsus abscindatur. Ad Eam è diverso confirmandam augendamq; lenem interdum Ambulationem, Cothurnos Laneos, quibus in Pedes Humor demittatur, invitetur, impero; Repellentibus interdico.

Extra Paroxysmum, ad *Arthritidos* hujus puræ putæ *Scorbuticæ* Prophylaxin, ut Sanguis corrigatur, ea præcipio, quæ sequuntur.

℞ *Succi, è Nasturtii Aquat: Summitatibus expressi Partes* iiij. *Succi Limonum* p. I. *per Digestionem fiat Clarificatio.*

℞ *Cons:*

℞ *Conſ: Fr. Cynosbat:* ℨi, *Salis Martis Riverian: gr.* iiij, *Syr. de Corall: ſ. qs. f. Bolus.*

℞ *Aq: Ulmariæ, Meliſſæ, è Succis aā* ℥iiij, *Limac: Lumbr: Mag: aā* ℥ij, *Marg: pp.* ℨß, *Sacch. qs. f. Julapium.*

Præmiſſâ Venæſectione, & per Vinum & Oxymel: Scillit: Vomitione; perque Salem Cathart: Manna, & Tartarum lax: Juſculo Avenaceo ſolutum, Purgatione; & deinde ſeptimo quoq; die repetitâ; ſumat, diebus otioſis, horis duabus medicinalibus, Bolum cum Jul: Hauſtu; biſq; indies Succi Clarificati coch: 1; *cum Seri Lactis, vel Poſſeti Hauſtu, idq; per menſem unum alterumq;, cavendo Alvi Tarditatem.*

Hiſt.

Hist. 5. *Pedum Tumor Scorbuticus, Arthriticus, cum Pruritu* ferino.

DOminus E. Generosus, Agricola *Devoniensis*, ætatis Flore *Scorbuto*, & deinceps *Arthritide*, tentabatur : Illius Flexu Dolores *Arthriticos* sensim mitescere, sed & eodem tempore Pedes tumescere, percepit. Ingruente Senectute, Corpulentus & Obesus, Pedem utrumq; tumefactum molestè tulit. Cutis admodum distenta est, rubicunda, gravatè Pruriens, post levem aliquam Digitorum injuriam Flammea, Ichorem salsum & acrem ad dies aliquot exudans. Ob Pedes æquo grandiores & extensos Sollicitum, *Hydropis* Timor cruciavit ; sed de *Hydrope* tanquam instanti, aut præ foribus, (cùm Urinam satis copiosam, probèq; coloratam excerni ; neq; Sitim intendi ; sed è contrario Appetitum à Tumoris initio magis latrare, deprehenderim) non esse quòd se tantopere afflictum haberet, pronuntiavi.

Quò auxilium adhiberem medicum, in eo laboravi, ut Humoris Acrimoniam, indesinenter acerbam, Evacuantibus Alterantibusq; quàm celerrime reprimerem. Hunc in scopum, rebus usquequaq; collineatis, conceptis hisce verbis præcepi.

℞ *Calom. quinquies sub. gr.* xv, *Spec. Conf. de Hyacinth. Cons. Ros. r. aã* ℈i, *Syr. de Symph. qs. f. Bolus, serâ nocte sumendus; mane seq. Pilulas è Rudii* ʒß, *Res. Jal. gr.* v, *Ol. Junip. ch. gtt.* i, *Bals. Per. qs. deglutiat, cum custodiâ. Quarto vel quinto quoq; die, ad quinq; vel sex vices, utrumq; repetat. Diebus otiosis, horis duabus medicinalibus, Bolum è Cinnab. & Cerussæ Antim. aã* ℈ß, *Cort. Citreor. Cond.* ℈i, *Syr. Garyoph. qs. Horâ somni Pil. ex Æthiopis Min. (cum Mercurii crudi, & Flor. Sulf. aã p. æ. sine igne facti)* ℈i *Syr. Melissoph. qs. assumat, cum Jul. Haustu. Potui verò sit Infusum seq:*

℞ *Calcis vivæ* Devoniensis, *(id est, fortissimæ)* ℔ß, *solve in Aq. pluviæ* ℔xxiiij, *ad* xij *coquendo evaporatis. Post Clarificationem leniter detrahe liquorem; eiq; adde Rad. Sarsæ, Chinæ, L. Sassafr. ras. aã* ℥iij, *Cort. ejusdem, Baccar. Junip. aã* ℥iß, *Milleped. siccat.* N° 200, *Coccinell.* ʒij, *V-*

var.

var. passar. exacin. ℥vi, *Infunde clausa, Balneo Arenæ, per noctem; Colaturæ adde Tinct. Aurant.* ℥iss, *f. Infusum, per se, vel cum exiguo Canarini, loco Cerevisiæ usurpandum. Externè verò, Desiccantibus Repellentibusq; Cane pejùs & Angue vitatis, Fotum adhiberi jubeo.*

℞ *Summit. Malvæ, Althææ, Lauri vulg. aã* Mi, *Flor. Chamæm. Sambuci aã* Mss, *coq; in aq. font.* ℔iiij, *ad* ij; *sub finem adde Lactis Vaccin.* ℔ij. *Immergantur Lanea, Pedibus, quoties Pruritus instigaverit, applicanda. Vtroq; deniq; Brachio Fonticulus aperiatur.*

His obtemperando Æger multùm profecit; Pruritum hunc *ferinum* mitigavit; ad diutinum tempus delevit; & quoties reverteretur, hisce præsentissimis Auxiliis, Perfugio, & Præsidio Salutis certissimo, creberrimè pro pulsavit.

CAP.

C A P. VII.

De Arthritide Lui Venereæ Succedenti.

ARTIC. I.

QUòd immoderata Venus ad *Arthritidem* inclinet, eamq; crebrò introducat, ab antiquo poſitum eſt, ab omni Seculo decantatum; ſic, ut in Ejus Προηγουμέναις haud injuriâ cum primis habeatur. Similiter Notandum, quòd poſtremis his temporibus, cùm Iſti Luem (forſan ad Humanum Genus monendum deterrendumq;) adjiceré, Rerum Auctori, Rectori, placuit; ab Illâ utiq; in *Arthritida*, tam facilis Migratio, ut Ætate Noſtrâ, quæ Luis Imperium longè latèq; dilatavit, frequenti Populo ſtabilivit, Tyrannida confirmavit, ab Affectu, quem reſciverim, nullo, facilior quæquam aut uſitatior.

II.

Istam rem inspicienti, & ejus Rationem perpendenti extra controversiam videtur, Primùm, quòd hoc commune cum *Arthritide* (ut taceam alios Affectus) habeat *Patursa*; Nempe invictum * & ἀνεπιτήδειόν τι, Massam inquinans ac corrumpens Sanguineam, utriusq; Morbi Causam esse Proximam & Continentem: Deinde, quòd *Patursæ* etiam Miasma, non minùs quàm *Arthriticum* illud, cùm extollit se & ingravescit, è Sinu suo ejicere, è Sanguine expellere, Vim Operamq; det Natura: Adhæc, quòd Virus *Venereum*, è Sanguinis Flumine jam expulsum, solidisq; Partibus inhærens, non pauca faciat Symptomata, cum *Podagrâ Patursæ* communia; Membranis scil. Dolores; Ossibus Cariem; Cuti, Ulcera: Unde deniq; conjectari licet, Istorum Affectuum Miasma simile, & alterum alteri tanquam germanum, existere. Eccui verò Novum videatur, quòd, in Materiâ simili tractandâ ejiciendâq;, Natura (quæ nihil

---

* Vide φυσικώτατον *Listerum*, Colleg. Doctissimum, de *Lue Ven.*

temerè, nihil oſcitanter, ſed Normâ & Conſilio ſemper agit,) Evacuatione utatur ſimili, Portâ eâdem; id eſt, Articulis?

Has ob Cauſas & hujuſmodi alias, quæ eſt hodiè *Arthriticorum* Pars haud exigua, ab *Lue* incipientes, ad *Arthritida* perducuntur; nec Grallatorem uſquam Veterem, aut decrepitum quempiam, & admutilatum obtuemur *Arthriticum*, quin apud Vulgus Suſpicio de infauſtâ olim Militiâ confeſtim oriatur.

III.

Nemo autem Hominum (quantum auribus, vel oculis, accepi) à recenti *Lue* & nuper contractâ, natam unquam *Arthritidem* detexit; neq; naſci poſſe facilè concedam: Motu Sanguinis non minùs inteſtino, quàm periodico, cum Eo commiſceri intimè; Corpuſculorum Illius variè figuratorum Appulſu frequenti, mutari egregiè; atq; ita tanquam maturari & evehi diutius, Miaſma *Venereum* priùs oportebit, quàm Articulis illidi, & ad *Podagram* inducendam impingi potuerit.

Hâc de Cauſâ raró niſi Grandiores, & Ætate procedentes, (ſeriùs ſcil. quàm

Primigenia) invadit hæc *Arthritis*, id eſt, ex ſolâ *Lue* derivata; Juniores vix quidem, at nullo modo Adoleſcentes; quippe quibus evehendo Miaſmati nondum tempus ſit idoneum.

IV.

Sed è diverſo, nec à Veteri *Paturſâ*, tetrâ, horridâ, Carie & Ulceribus ſpurcatâ, *Arthritidem* generari vel ſolere, vel etiam poſſe, cogitandum eſt: Id quod minimè ex Iſtius defectu, quin potiùs Naturæ; quæ debilitata, fracta, enervata, Hoſti fugando, *Arthritidi* moliendæ, impar reperiatur.

Hiſce medii generis *Paturſa*, *Arthritidos* Genetrix, Cauſam habet, Sanguini per minima inſinuatam; ac quaſi Municipem, potiùs quàm Hoſpitem; ob affectatas Res novas exulantem, & præfractè & cum Luctâ, licet ex Naturæ Mandato, per Articulos abeuntem.

V.

Lui Venereæ ſuâ Naturâ ad *Arthritidem* inclinanti & tendenti, Manus affert adjutrices, Calcar addit, Empiricorum Mos ille

ille perniciosissimus; quo, in curandâ Gonorrhœâ, Puris suppressioni properè nimis insistunt hi Ardeliones; neglectâ interim vel remissè factâ, quæ maximopere, quæ studiosissimè præmitti debuerat, Purgatione Ita enim intus Hostis retentus, Sanguinem integrior, & fortior subintrat, partesq; primùm *Patursæ* agit Principes, demum ævo labente *Arthritidos* speciem præ se fert: Et ab hâc Istorum Περιεργίᾳ potissimùm, ex *Lue* tot ubiq; *Arthriticos* esse, jure meritò suspicemur.

VI.

Illis de *Affectu Primario* præmissis, de ipsius Ægri Corpore jam proximè dicendum est; quod utrum *Arthritidem* (secundariò) adsciverit, an secus, ex Illius ad Eam propensione pendet quàm plurimum: Quò major erga *Arthritidem* à Naturà Corporis proclivitas, eò citius *Paturfa* in *Arthritidem* migrat; eò planius ab eâ (mendaci) absorbetur.

Porrò intelligendum est, quòd etsi ista *Luis* in *Arthritidem* μετάβασις sæpissimè fit in eodem Corpore, tamen nonnunquam diversa complectatur: Quum, à Mariti *Lue*, *Arthritis* in Uxore per Concubitum

accendatur, & Illam Iſte inceſtet. Hujus rei, utut Nova credatur, Hiſtorias omninò luculentas, & exceptione quâlibet majores, quando plures in Adverſaria retulimus, unam itemq; alteram huic Capiti ſubjicere non gravabor.

Nec quidem hanc *Arthritidem* impropriè *Lui* ſecundariam, tametſi Corpus aliud exerceat, appellari poſſe exiſtimo; quandoquidem ex *Lue* γνησιωτάτως oriatur, illiuſq; Naturam, εἶδος καὶ ἦθος, nihilo certè minùs quàm ſi in eodem Corpore ſit, participet. Neq; magis Novum aut perigrinum hoc habendum, quàm quòd, in Gnatos aut Alumnos, Oculorum *Epiphora*, ſeu quid aliud Morbi à Parentis aut Nutricis *Lue*, derivetur: quo quidem nihil magis in Vulgus notum, aut pervagatum.

VII.

Qui hâc *Arthritide* conflictantur, ſæpe macilenti ſunt, tenues, Vultu quodammodo ſubſidenti, &, ipſius præſertim margine, lurido; Oculis retractis, quodq; eorum Album eſſe debuerat, interdum ſubluteo; Voce fuſcâ, & cum Roncho editâ: Verùm non Naturæ, ſed Morborum

rum operâ. Nimirum duram Hi Homunciones Servitutem ſerviêre; primùm *Deæ Blandæ* obſecuti; deinde *Lue*, poſtremò *Arthritide*, laborantes.

VIII.

Morbi hujus Dolores vagi & erratici (ſive præcurrentes, ſive Ejus Acceſſionibus interpoſiti,) à *Rheumatiſmi* Doloribus eò diſtinguantur, quòd Hi poſteriores à Frigore tum ordiri, tum reverti, ſoleant; à Vagæ *Arthritidos*, ut & à *Rheumatiſmi*, iſtis; quòd Illi, Origine nati *Venereâ*, Nocturni magis ſint: Deinde quòd, Ipſius Paroxyſmi, hâc in *Arthritide*, Dolores, quàm aliâ quâvis, *cæteris paribus*, (ob acriorem Cauſam Continentem) atrociores ſentiantur: Raro enim videas immaniùs Vociferantes, quàm à *Paturſâ* qui Dolent Articulis. Hoc, inquam, *cæteris paribus*, quatenus ad Sanguinem, ad Animales Spiritus, & ea univerſa quibuſcunq; Doloris ſumus plus minus patibiles, reſpiciamus. Quinetiam (præmiſſo, è *Primigeniæ* Doctrinâ, quòd Dolor quò vehementior, eò Paroxyſmus Regularis brevior, eò plerumq; rarior) nulla unquam *Arthritis* Paroxyſmos habet

adeò acri Dolore ſtipatos, tam citò reverſuros, tam ſimul longùm duraturos.

Hæ ſunt hujuſce Affectûs certæ quædam Conditiones, in eo illuſtrando ſignandoq; Uſûs & Momenti haud exigui; quas ſi fides optima deficiat, neq; ſemper illæ Morbum oculis ex voto ſubjiciant, quicquid in Diagnoſi deſideratum eſt, ex *Lue* præcurrenti & ejus Veſtigiis percunctando adimplendum.

IX.

Quouſq; ſe laudabiles oſtentant Paroxyſmi, ſuum habent Commodum, ſuas Utilitates; quàm autem primùm intercidun-tur, aut multùm illi remittuntur (ut in aliis *Arthritidos* Speciebus) non hoc nihil periculi. Si interciſis hiſce nulla fuerit Eruptio Cuticularis, nulla Aurium ſuborta Humiditas, nullum uſpiam Ulcus, Hæmorrhagia nulla, *Congeſtio* nulla; ſed è contrario, in Muliebri Sexu ſiſtantur etiam Menſes, & Partus omninò ceſſet; Diis hoc iratis accidit. Portâ jam obturatâ omni, & occluſâ Fugæ Viâ, in Caput transferri ſolet hoc Caſu Materia νοσηρὴ; & vel Apoplexiam, vel Motus Convulſivos, Ægro ferè fatales, excitare. Cujus quidem

dem Eventi, iterum & sæpius à Nobis observati, mentionem idcircò feci; quòd ex eo Prognosticum haud inutile, tametsi mæstum, identidem eliciatur.

X.

In hujus *Symptomaticæ* Paroxysmo, ad Doloris impetus solitò majores quodammodo sedandos, & ex aliquâ parte permulcendos, Hypnotica dari prodest, pro rei Necessitudine (cautè tamen, nè Illorum abusu Materia Morbi Nervis impingatur) Dimetienda. Reliqua, quæ ad Paroxysmi Therapiam pertinent, ex alio Fonte (*Primigeniâ* scil. *Arthritide*) ducta, ad hoc negotii facillimè accommodentur.

XI.

Quæ verò Pars Curationis *Prophylaxin* habet, & in Accessionum Intervallis exercenda est, à *Lue Venereâ* mutuatur Indicationem. Nam *Antisiphylicis* (cùm Evacuantibus, tum Alterantibus) à Miasmate, Causâ Morbi Conjunctâ, Sanguis tuendus. Heic loci è *Lignis*, *ex Antimo-*

nio,

nio, è Mercurio, comparata, præquàm aliâ quâvis *Arthritide*, in Series ac Methodos artificiosè digesta, commodissimè proponantur: Certè *Mayernus*, (*a*) Experimentis & Usu longè Nobilissimus, *Mercurio* (*penitissima Corporis subeunte, instar Viverræ, jugulum Morborum petente, Fermenta eorum adorto*) *Arthritidem Veneream certò curari*, non dubitavit asserere. Si per Vires liceat, & nihil adversetur, Usûs hic eximii *Salivatio*; quæ tametsi in *Arthritide Primigeniâ* & Ægroti & Medici votis sæpe excidat, in *hâc Arthritide Symptomaticâ*, ab ipsâ *Luis* ipsissimâ profluente Causâ, magnarum esse virium, virtute singulari, æstimanda est. Quæ verò *Salivæ* optima movendæ ratio, quis modus obeundus; utrùm Spissus ille, paucis aliquot Hebdomadis, sed jugi rivo, qui absolvitur; an potius Rarus, sed ad tempus diutinum qui excurrit; Utrùm continuus, an intercisus eligendus; id, ex Ægri rebus omninò decernendum est.

De tempore *Ptyalismum* instituendi maximè opportuno, ut Verbum addam; Æstas à nonnullis præfertur, eo forsan nomine

(*a*) In *Prolegomenis* ad Tractatum de *Lue Venereâ.*

nomine, quòd durante illâ Sanguis (ſcilicet!) evectus huic Operi paratior habeatur; tum quod à Frigore minus eâ Tempeſtate Periculi: Contrà facit Spirituum Languor & Impotentia, Æſtati propria, quâ ad Ptyaliſmum inhabilis redditur Ægrotans; & Mediâ profectò Hyeme, quâ firmiores ſunt ὁρμῶντες, & longè vegetiores, quàm Æſtate, quâ fatiſcunt, expeditiùs ſtadium hoc percurri conſtat. Ver autem ego malim, & hoc incipiens; quo Æger per ſe ad hoc officii promptus, & tempore, ut ad Salivam protrahendam, ſic ad vires exinde reſarciendas, diutino fortunatus.

Qui *Sputum* horret, *Calomelana* per Anum exturbari patiatur. Dentur idcircò *gr.* ejus v, cum *Aſtringentibus*, bis die, per triduum, vel quatriduum. Poſteà *Catharticum*, quo *Mercurius*, cum pravis ab eo ſubactis & devictis Humoribus, expellatur. Huic autem muneri *Catharticum*, quod Ventrem leniter, at certò, vacuet, Sanguinem minùs agitet (nè videlicet *Arthritis* irritetur) imprimis ſeligendum: Conducunt *Aquæ Purgantes* cum *Manna* hauſtæ, poſt *Extracti ſeq;* ʒß, *ad* ℈ij, horas ante aliquot deglutitas.

℞ *Agarici*

℞ *Agarici, Hermodact. Helleb. N. Epithymi, Turpeti, Mechoac. aã partes* ij. *Salis Tart. p.* 1. *cum Spiritu Vini Digerendo ; Exprimendo ; tum Scammon. pul. partem unam addendo; dein evaporando, f. Extractum.* Repetenda verò hujusmodi Purgatio, cum præmisso *Calom.* quarto vel quinto quoq; die, tantisper dum Materia νοσηρὴ, vel tota prorsus expelli, vel evacuando enervari, jure merito credatur. Sin ex Ulceribus, & Salivâ, Os affectare *Mercurium* advertas ; ad eum subtrahendum, veluti frequentiùs, sic etiam copiosiùs, adhibenda *Catharsis* : Et quidem hisce *per Salivam, per Sedem,* excrementis, optimè omnium perfectissimèq; Miasma hoc eliminari posse cogitandum est.

In Sanguinis Crasi redimendâ, & Veneno (si quod intus delituerit) cicurando, nusquam quidem non oportet *Decoct. L. Sti. Sassafr. cum utriusq; Cortice,* forte & efficax, pro Anni tempestate, per Hebdomadas aliquot, ne dicam Menses, affatim quotidiè, post usum *Mercurii,* miscere.

Aquæ porrò *Diureticæ,* quales sunt *Bathonienses* , *Bamptonenses* , (Valentissimum potentissimumq; Sanguinis Καθάρσιον) rectè diuq; perpotæ, ad eluendam Morbi hujus

hujus Materiam non parum promittunt. Cujus quidem Rei amplam & luculentam Hiſtoriam, huic Capiti ſubjectam licet perlegere.

XII.

Quinetiam poſthæc, ad majorem Cautelam, aut *Aquæ* (ſi conveniat) omni Æſtate repetendæ, aut omni Vere, & Autumno per *Merc. d. & Aq. Purgantes*, primùm Purgare corpus; deinde, per *Alterantia* (qualia ſunt *Cin. & Ceruſſa Antimonii, Æthiops Min. Panacæa Hartmanni*) Humores ejus corrigere juvabit. Imò quidem Iis, qui, vel Conſtitutione infirmiori, vel annoſiores, Salivam, Ventrem, & Urinam, moveri reſpuunt, *Antiſiphylica* prædicta, cum è *Lignis Decocto*, ſummi erunt Adjumenti.

Hiſt.

Hist. 1. *De Arthritide impurâ, Aquis Diureticis subactâ.*

FÆmina quædam è *Brigantio* integerrima, Viro dissimili juncta, post annos aliquot Dolores sensit, per Musculos & Membranas exteriores ferè omnes, erraticos, rodentes. Caro inter hæc Tabescit; Vultus Pallet; Vires enervantur. Currente mediâ ætate (id quod auspicatò incidit) sæpius enixa est. A quo desierat ἐν γαστρὶ ἔχειν, *Rheumatismus* (quod dicitur) ingravescit; Doloribus nocturnis, iisq; peracutis stipatus: Præter quos, externarum Partium Internodia lacessentes, per septimum & octavum ætatis Lustrum & quod excurrit, Artuum Alii Juncturarum erant pæne omnium, fixi, & permanentes; cum earundem Tumore, Rubore, Ardore, cæterisq; quod est Paroxysmi *Arthritici* Παθογνωμονικόν. Verùm, in Muliere Sanguinis parum calidi, temperante, morboq; fatigatâ, Tumores nec in eam Molem efferuntur, nec æquè Rubent, nec pariter Dolent, nec quæ alia Symptomata sunt, similiter urgent, ac in *Arthritide* Calidâ maximèq; rectâ; imò ad *Frigidam* propius

propiùs accedunt, tempus in diutinum procurrunt, & citò revertentia *Arthritidem* quasi continuam, & perpetuò Παροξύνουσαν, indicant. Quo tempore mulctantur Artus, Viscera, & quæ intus, sunt tuta omnia: Cùm ad tempus, etsi pauxillum, isti liberantur, (quod utiq; non sine summo Discrimine plus semel obtigit) illa statim afficiuntur. Tumoribus, Gelatinâ turgidis, Ætate fugiente, succedunt Tofi, numero complures; granum nunc Hordeaceum, nunc Fabaceum æquantes. *Antimonii Mercuriiq; Præparatis* longùm utebatur; at ab *Aquis Diureticis* (quas, ad libram unam alteramq; omni mane, plerumq; per dimidium Anni, aliàsq; in Potum ordinarium perpetuò ferè adbibit) omnium maximè profecit. Jam Quadragenariâ major, & (quod dictu necessarium) Matrimonio paucis annis soluta, Faciem sic satis coloratam, *Rheumatismum* (ita loqui amat Humanitas) mitiorem, Robur adauctum, aliaq; Naturæ revirescentis Signa, lætè gloriatur. Ob Partus aliquammultos, & Menses ordinatè juges; ob Materiam per Articulos pulsam, & *Arthritida*, si non rectissimam, tamen utilem; ob Medicinam opportunè & diligenter adhibitam, Vitam hæc Matrona

Piissima

Piiſſima, Venerabilis, etiamnum agit vitalem, actura (quantum hâc in re conjicere datum eſt) diuturnam.

Probat Hiſtoria, ex *Lue*, alio Corpore exiſtente, poſſe alio, per Concubitum, ſuboriri *Arthritida*; tum etiam *Aquis* præſertim *Diureticis*, poſſe permulceri.

Hiſt. 2. De Arthritide, Luis Subole, à Δυσπέπτοις *irritatâ, Febrim excitante; Caput aggreſſâ.*

PAturſâ quidam Adoleſcentiâ tactus (cujus perperam tractatæ, quà Sanguine, quà Vultu, ad Senium uſq; paſſus eſt reliquias,) vertente nono & decimo Vitæ Luſtris, ex Macie priſtinâ Corpulentus & Habitior factus, Ποδαγριᾷ. Plures Ille Paroxyſmorum vices ſubierat, triſtes ſanè & calamitoſos, (ſed rectos & idoneos) cùm, ex Crapulâ cibo difficili & inepto avidè ingeſto factâ, ἄνω καὶ κάτω affatim ejecit: Capitis Hebetudine, & Vertigine, correptus: Pulſu celeri; Æſtu univerſali. Quando in Febres iſtius Tempeſtatis (erant enim alîus planè Indolis) Affectionem iſtam πυρετὸν referre neutiquam valuerim, & *Arthritidos* Inſultus cùm

mul-

multiformes, tum etiam (tanquam Lupi in Fabulâ) semper huic Ægro, minima quavis ex Causâ evidenti, paratos, esse recoluerim; ex eâ, sed ἀνωμάλως se fundente, illam optimè derivari posse, unà cum Ægro, & qui astabant aliis harum rerum haud ignaris, judicavi: Eiq; Fundamento firmiter innixus, hunc in modum (profectò, quàm in Febre *Essentiali*, vel Capitis morbo quovis Idiopathico oporteret, longè diversum; imò in horum plerisq; contrarium) Curationem ordinavi.

Ut *Arthritidis* Materiam, Capiti impactam, illinc excitem, & in Artus partim expellam, partim invitem, Pulverem primùm *è Chel. C. C. & Purp. quartâ quâq; horâ, cum Jul. Haustu, exhibeo. Deinde Phænigmos (è Sem. Sinapios, Summit. Rutæ, Ras. Radiculæ, Halecis fumo indurati aā part.* 1, *Fermenti vet. p.* iv, *cum Aceto Vini Albi, ad Consistentiam Cataplasmatis) Componi & applicari jubeo.* A *Pulvere* suscitantur *Spiritus*, oritur Diaphoresis; à *Phænigmo* Malleolis (ea solebant, in hoc Corpore, *Arthritidos* Stativa esse) admoto, & quoties refrixit, quoad Tumor hinc inde oriatur, renovato, Caput omninò sanum & incolume redditur, idq; præsentissimè. Tumoribus,

ad majorem cautelam, (ut nè in Sanguinem, quod evocatum eſt, relabatur) Epiſpaſtica ſuperaddi jubeo; unde Ichoris *Arthritici* Fluxus ad dies aliquot jugis, ad aliquot annos ſalutaris: Mitior enim aliquandiu pòſt *Arthritis*, quod Affectionem hanc *Arthriticam* eſſe ab Evento comprobavit. Cùm jam Ulcuſcula per ſe exſiccarentur (nec quidem anteà, nè Fluxum tam felicem, tam blandum, tam ex omni parte benignum beatumq; quodammodo abſcindere videatur,) Ventriculum, me hortante, movit: Diebuſq; poſthæc otioſis *Trifolii Paludoſi Infuſum, horis medicinalibus, Menſes binos, bono cum fructu quotidie potavit.*

Hiſtoria Confirmat *Arthritidem, Luis Venereæ* Progeniem, poſſe Δυσπέπτοις irritari; poſſe Caput invadere.

Hiſt.

Hist. 3. Lui Venereæ succrescens, Caput impetens, Arthritis.

SUB hujus Seculi initium, Fæmina quædam, ortu incolumis, piissima, lectissima, nec uno nomine Spectabilis, Marito jam olim Paturfâ, nuper *Arthritide*, diro Morborum Pari, mulctato, & miserrime cruciato, annos circiter viginti nupta, semel bis pepererat; exinde diu Catameniis rectè est potita. Posteà *Scabiem* habuit, aliam in Cubiti summitate, siccam, subfuscam, multiplicem, cum Interstitiis & Ambitu purpureo; aliam in Capite subalbidam, squammatim decidentem: in Femore, & Latere, Impetigines, & mali moris Maculas: His adde Capitis, in totâ parte sinistrâ, & Colli posterioris, Dolorem Nocturnum. Ad hæc Hallucis Articuli majoris primùm Teneritudo, deinde Dolor, acutus & pungens; Tumor item, & Rubor supervenit; quæ quidem ita sunt Accidentia, ut *Arthritidem* ostendant. Certè Dolor ad integrum usq; mensem aliquoties mansit, alios atq; alios Digitorum Articulos, Pedum etiam Plantas, identidem tor-

quens, & à Cathartico improvidè ingeſto exacerbatus; ſic, ut de *Arthritide Lui* ſuccreſcente minimè dubitandum.

Ut Eruptiones tolleret, ex Refrigerantibus neſcio quid temperatum clam oblinivit; unde brevi Caput Tremere, Manus & Pedes παραλύεσθαι cæpêre; nec erecto Corpore ſtare, nedum ambulare, potuit. Hiſce circiter diebus Menſes ſupprimuntur, quæq; Vitia nota & manifeſta erant, ab eorum unâ Suppreſſione naſci putabantur. Caput inde plus ſolito afficitur; magis enim magiſq; tremit, vel ex Imbecillitate antrorſum inclinat. Cùm Oculi Somno conniverant, Horror ingruit univerſalis, & ex improviſo totius ſubita Corporis Exultantia. Fugiente ſomno, brevis Stupor, & Motus ſæpe Convulſivi, tum Labii ſuperioris, tum Oculi ſiniſtri, tum etiam totius Capitis. Oculi porrò Dolor, Viſûs obſcuritas, & Caligo. Sub hæc Utriuſq; Genu, ſed Occipitii maximè Frigus intolerabile : Faciei Rubor erat : Alvo ſolutâ Refectio : Cùm ingraveſcerent Symptomata, nec, quo illis occurreretur, à quoquam unquam, quod ſciam, quicquam adhibitum, (ex primâ enim morbi Origine, rem ejus totam pertinaciſſimè occultavit) tandem, fallente lin-

guâ

guâ & tertiatis verbis, summam enarrat, & implorat (heu! post Bellum) Auxilium. Nam Insultu gravissimo, Motibus Convulsivis, & Ἀναισθησίᾳ comitato, brevi tempore morbus absumit Ægram, meliori Fato (si Deo visum esset,) dignissimam.

Hoc Casu Miasma *Venereum*, quod & *Podagricum*, intra Sanguinem aliquandiu retentum, neq; Partu frequenti, neq; Medicamentis, aut diminutum, aut satis cicuratum, Naturam aggravare cæpit; cum Inimico Ista colluctatur, & eius eliminandi satagens, *Arthritidem* molitur. Quum autem (ob Sanguinem forte Δυσμεταβλητον, vel aliâ aliquâ de Causâ) ad *Arthritidem* Ægra minus sit proclivis; quumq; per Cutim, Virus parcè expellatur, & jam Menses suppressi sint, adeòq; fugæ via omnis occlusa; Caput illud aggreditur, & Genus Nervinum, itaq; Laborantem opprimit.

Monet Historia, *Paturſæ Podagram* æmulatæ Materiam, in aliud Corpus aliquando per Concubitum infundi; in illo, veteri sævitiâ procedere; Caput deniq; obstructis exeundi Viis, adoriri.

Hist. 4. Arthritis Lui ἐπιγενομένη, *Victa, Digestivis, & Equitatione moderata; tandem Intestina invadens, Sanguinis* ἄνω καὶ κάτω *Missionem pariens.*

C*Upidinis* in Castris, à primâ Juventute versatus, Miles quidam, *Mollior*, (quod ajunt) *Anseris Medullâ*; ejusq; Præliis haud parum contusus, circa mediam ætatem *Arthritide* corripitur; quæ, omni ferè anno, suâpte sponte, Accessiones iteravit; à malis autem Moribus sæpius, supra modum invitata. Cùm annos Æger nondum habuit quadraginta, in *Asciten* incidit, durum (Jupiter!) & ancipitem; quem demum eluctatus, Curæ meæ, aliquantò posthæc occurrentis, se commisit; ut adversus *Podagram* (Ipso confitente Reo) minimè *Primigeniam*, item adversus *Hydropa*, Prophylaxin obsecrans. Claudum aspicio, Emaciatum, Vultu, præsertim Ipsius Margine, lurido; sed Oculo flagranti, sed Animo alacri vividoque.

Et

Et Medicinæ, & Aquis Mineralibus Hostem internecinum hortor, quod illis tentare non liceret, Diætâ & Exercitatione, quoad ejus fieri possit, conficere conetur: Ideòq; Equo, sæpe, & multùm, se oblectet; de Victu maximè sollicitus, non nisi εὐπέπτοις nutriatur; &, à Prandio semper Rubellum (quod Vini genus Ventriculo erat gratissimum, & Usu diutino probatum) hauriat: Maturè se in lectum det, parcè, vel non cænatus. Nec quid adhibui Medicamentorum, præter *Infusum Gentianæ, Zedoariæ, & Cubebarum*, eodem Vino paratum, omni mane usurpandum; & *Pil. Stom. cum G.* omni Mense, ad tuendam servandamq; Coctionem, *Arthritide* permittente, assumendas.

Horum Adjumento (vitatis simul iis, quæ obessent) diu vixit Ille, *Arthritide* non nisi rectâ, quantumvis *Symptomaticâ*, sed acri, (forsan ob peculiarem ejus Materiam, magis) sed acerbo Dolore comitatâ prægravatus.

Verùm ad Senectutis principia perductus, *Febre* cum *Diarrhœâ* laboravit, & Alvo restrictâ Abdominis secuta est Inflatio, Ventriculi & Intestinorum Dolor; Austeræ postmodum Materiæ, deinde San-

guineæ per Os, brevi verò Nigræ (pariter Sanguineæ) per Anum missio. Ab ingruente *Dysenteriâ Arthritis* ἐν τοῖς ἔξωθεν nulla. Ut his opitularer, per Literas rogatus, primò *Leniens præcepi, Sennæ & Rhab. Xerano infusorum. Tum Bolum astringentem & Cardiacum, (eò nempe, quò in Artus expelleretur Arthritis) ter die cum Infusi amari Haustu deglutiendum.*

Istius Hominis initiò *Lue*, mox *Arthritide*, tum *Hydrope*, iterum *Arthritide*, quà rectâ, quâ reflexâ & *Dysenteriam* inferente, iisq; suo genere gravissimis, affecti, Robur & Patientiam sæpe demiratus sum: Hæc enim universa Animo præsenti, forti, & illis omnibus majori toleravit: Spiritu nempe Animali firmo, alacri, & Elastico donatus; Equitando summopere levatus; nam, ex Podagrâ fractum, imbecillem, languidum, eo solo certissimè citissimèq; frequenter restitutum, observavi. Si Flatus postulaverit, nec *Arthritidis* vetuerit Paroxysmus, bis terve Hebdomadâ injiciatur Enema.

℞ *Flor. Chamæm. Mi. Sem. Fænic. d. Carui aā* ℥ii, *Coq. in Aq. font.* ℔i *ad* ß, *Colaturæ adde Canarini* ℔ß, *Ther. Androm.* ℥ß, *Sac. rubri* ℥iii, *f. Enema.*

Et

Et in Tormina *Decoct.* è *Carminantibus*, Vesicâ inclusum, & Ventri admotum; aliàsq; Pannus *Wallicus* Abdomini imponendus.

Diu Illum *Dysenteriæ* superfuisse audio, & tandem emaciatum, Morbis & Ætate confectum, diem supremum obiisse.

Historia significat *Arthritidem Lue Venereâ* procreatam, Victu idoneo, Digestivis, sed præsertim Equitatione, non parum sublevari, *Dysenteriæ Productricem* auferri.

Hist. 5. Arthritis, Lui Venereæ superveniens, Melancholiam, Caliginem, Vertiginem, Convulsionem universalem, & demum Mortem, inducens.

OCcurrit è Plebe Viri cujusdam Historia, natu integri, *Lue*, dum adhuc Adolesceret, corrupti: Huic Affectui, multùm ope Medicâ retuso, nequaquam extirpato, constanti jam Ætate, supernata est *Arthritis*; quæ, Lustris minimùm tribus, rectè agens, & omni Anno semel iterumq; redux, tandem in *Anomalam* degeneravit: sesquiannum nulla fuit. Exinde Æger Melancholiâ, Gravedine, Caligine, sensim est afflictus; uti etiam Vertigine, eâq; gravi adeo, ut in Notos & Familiares sæpe inscius irrueret. Quum iter aliquando intempestivè faceret, ex Frigore, primùm Visu, deinde Sensibus internis omnibus, ipsoq; Judicio læso, per dies aliquot Deliravit. Arthriticos hos Errores esse, quando Mihi persuasissimum erat, (&, tribus ab incursu Mali primo Mensibus,

Menſibus, eum recurrere immaniorem, cum, Auditûs Gravitate præmiſſâ, Vultûs Pallore, Flatibus ἄνω ϗ κάτω creberrimis, Urinâ limpidâ copioſâq;, Spiritu difficili, & demum Ἀναισθησίᾳ, accedentibus deprehenderam) quæ Medendi ratio plurimùm profecit ita ſe habuit: Ut Capiti ſuccurratur, Sanguinem mitti jubeo; Ventremq; per Enema, per Catharticum, ſubduci; &, ad Hoſtem in Artus evocandum, utriq; Malleolo (ſolebat Æger illis Dolere) *Phænigmum* applicari, Tumoribuſq; hinc inde ortis *Epiſpaſtica.* Humor effluxit Ichoroſus copioſè; magis verò, quòd *Cardiaca,* (*Pul. Gaſcon. Vinum Hiſpanicum rubrum, Sp. vol. oleos.*) prompta in auxilium, & quotidiè exhibita, ad τὰ ἔξωθεν Materiam expulêre. Porrò, in *Prophylaxin* crebra fit *per Pil. Ruffi,* ſed lenior, *Purgatio*: Et, utroq; latere Spinæ, inter Homoplatas, Fonticulus, ſex Piſorum capax.

Atq; hiſce Artibus, Laborantem, & tanquam Animam agentem, ab ipſò Orco eripui. Verùm Materia, propter Naturam refragantem, nevè ſatis evocata, nevè Paroxyſmum, utut tentatum, faciens Regularem, Caput, dudum enervatum, iterum aliquandiu pòſt adorta, Ægrum

mediâ nocte post Somnum placidissimum, *Spasmo* universali correptum, brevi temporis spatio, interemit; & indicio fuit, Eam, quæ *Arthritidos* est à *Patursâ* natæ, jam non ampliùs expulsam, interdum παλινδρομεῖν, Cerebrum adoriri, Convulsionem universalem, eamq; lethalem, Ægro afferre.

CAP.

C A P. VIII.

De Arthritide Asthmatica.

ARTIC. I.

Asthmati succrescit *Podagra* creberrimè Pituitoso, sive ei, quod à Phlegmate Pulmoni inhærente, & Bronchia infarciente, sicq; Spiritûs meatum obstruente, factum est: Hoc in Causâ Morbi hujus Idiopathici, Proximâ & Conjunctâ, ponitur; dum in Primis Viis stabulans Saburra, & Sanguis in Canaliculis ad Plethoram auctus, sociam aliquando operam adjungit, & ad hunc Affectum confert Sympathicè.

Spiritu hâc de Causâ difficili Laborantes, interdum per se, aliâs ex Medicinâ, nono & decimo plerumq; Ætatis lustro, raró quidem maturiùs, Ποδαλγῦσι. Si, per Victum inordinatum, Δυσπεψίαν, ali-asvè

asvè Causas Antecedentes Vitium, copiosè alitur, & in Sanguine congeritur Materia, *Podagræ* effectrix, proprio Illa Marte potest, & per se, in Paroxysmum erumpere; verùm multò faciliùs paratiùsq;, si Medicinâ fuerit extimulata.

II.

Sunt autem stimulo, huic *Arthritidi*, uti aliis planè permultis, cujuscunq; fuerint generis, *Cathartica*: Quando eorum beneficio, ad amoliendum Hostem, eumq; in Articulos extrudendum, Natura promptiùs & habiliùs operatur: Tum, ad hoc operis, è Catharticis Δραστικώτερα, præcipuè faciunt; quando Sanguinem exagitando, (quod antè dixi) novum afferunt Orgasmum; quem e Vestigio sequitur Alieni ἐξαγωγὴ.

Valent hâc in parte *Alterantia*, ad debellandum *Asthma* vulgò adhibita, quotquot uspiam â Naturæ Partibus stant Cardiaca, & in fugando Hoste ei opitulantur: Quæ quidem Alterantia, *Antiasthmaticorum* maxima, vel saltem immensa, portio putanda est.

De

III.

De *Arthritidos* hujus Materiâ, minimè recentem illam esse, sed in Corpore quòd diu ante Paroxysmum exstiterat, in eo se occultans, vel hâc de Causâ meritò suspicari licet, Quia Nemo repente Ποδαγρίᾳ. Imò quidem verisimile est, quòd in Corpore Phlegmatico, Tussi agitato, Pituitâ involvatur; simulq; cum eâ, Pulmoni commissa, per Sputum Illa κατ' Επίκρασιν excernatur.

Quod ad amplectendam hanc Sententiam me impellit, eiq; confirmandæ stabiliendæq; unum sufficere videatur, non leve Pondus Argumenti, hoc est, (hujusce *Arthritidis*, prout observavi, Χαρακτηριστικὸν) Nempe, quòd, aliis omnibus *Arthritidis* quà Veræ, quà Symptomaticæ Speciebus, eo nomine dispar, Æstate Lætetur. Cùm *Arthritis* reliqua omnis suâ Naturâ Hyeme, vel minimùm Sole infra Æquinoctium vergente; hæc Nostra, eo supra, imò ipsum circa Cancri Tropicum aliquando evecto, suâpte sponte, neq; ex Causâ ullâ evidenti Παροξυώσται.

Illud

IV.

Illud tamen nequaquàm ita capiendum, ac si hæc *Arthritis* omni omninò Hyeme prorsùs obdormire, neq; per illam Tempestatem quicquam unquam moliri soleat. Contrà, Φαινομένε hujus Ætiologiam, in eo locari censendum est, Quòd Hyeme, quo quidem profectò tempore Cutis densatur, fallit Διαπνοὴ, & in Pulmonem mittitur Pituita, cum eâdem in eum Miasma etiam *Arthriticum* abripiatur : Æstate verò, cùm in superficiem & ambitum Corporis Humidum evocetur, extrà idem tendat & Artus appellatur. Ut Hyeme ab *Asthmate* vincatur, sub ejusq; Vultu & Personâ delitescat; Æstate, propriâ eluceat.

V.

Propterea quòd *Arthritidis* hujus Materia frequenti expuitione magnam partem eliminatur, profluere autumo, quòd Illius Paroxysmi, (utut Dolore, Tumore, Rubore, aliisq; Symptomatis, satis ad Diagnosin signati) rarò utiq; infestissimi cernantur; aut ex eorum numero, qui

Tofis

Tosis, qui Ulceribus, qui Ossium Carie, cæterisq; Fructibus istiusmodi acerbissimis, vel etiam Nodis, Doloribus diutinis, & id genus mitioribus, affligunt Ægros; sed tolerabiles, & æquo animo ferendi sunt.

Cùm autem istud sive Paroxysmorum Tempus, sive eorum Clementia, non eò usq; huic *Arthritidi* propria est, ut ex eorum alterutro, vel utroq; possit illa internosci; quò aliquod Δηλωτικὸν, in medium promam, Quotiescunq; *Asthmati Pituitoso*, præsertim gravi & diuturno; maximè verò omnium, quoties usitatè, & ex more subjicitur *Arthritis*; Hæc ipsa est, quam ego *Asthmaticam* appello; Primigeniæ, si Paroxysmos, eorumq; Symptomata circumspiciamus, certè persimilem, Successione luculentiùs, & ferè solâ agnoscendam.

VI.

Ex dictis sequitur, quòd *Arthritis* hæc *Asthmatica*, tametsi puram Materiam & putam *Arthriticam* habere, per seq; omninò Veram esse concedamus; (quod tamen itane sit, an secus, haud definitu facile) quando quidem *Asthmati* submissa

 est,

eſt, ipſâq; ejus Materiâ gaudet, in *Symptomaticis* cenſenda eſt; habitâ, videlicet, Morborum Succeſſionis, & tam Primarii, ſive genuini, ſive ſpurii [*Aſthmatis*] quàm Secundarii [*Arthritidis*] ratione.

Ex eoq; patet, quàm ſit ea ſui Generis ἐν τῷ πράττειν æſtimanda, quàm modo peculiari expugnanda; à Verâ *Arthritide* ſeparata, quoniam nullam Hæc Succeſſionem præ ſe fert, nullum agnoſcit morbum Primarium; à cæteris verò *Symptomaticis* quibuſcunq;, quoniam *Aſthmate* ſubnata, ab eo Pectoris, Spiritûs, Tuſſis, Sputi, Conſiderationem deducit, neceſſariòq; comprehendit.

VII.

Ut hæc apertiùs exponantur, quoties de Epicœnæ hujus *Arthritidis*, nunc Pulmonem, nunc Artus infeſtantis ὑπάρξει, conſtiterit, & Curationem meditabimur, haud dubiè prodeſt in priori Statu (tametſi *Pituitoſum* exiſtimetur *Aſthma*) rem *Arthriticam* non negligere; quin ad *Aſthma*, quoties ingraveſcat, depellendum, in externis, ſimul atq; fieri poteſt, Dolorem excitare; quò nempe factâ Materiæ ad Articulos Διαδοχῇ, levetur Pulmo. In

eo

eo certè Operam locari commodissimam; in eo Intentionem utilissimam, non inani Conjecturâ, sed Experimentis ex medio usu depromptis, & (ut opinor) Ratione fretus, habeo persvasissimum. Hoc igitur spectans, *Venæsectione* vel prorsus abstineo; vel, quàm in simplici Pituitoso *Asthmate*, Sanguinem minori quantitate detraho: Nè scil. Natura, Missione nimiâ & improvidâ debilitetur, enervetur, & *Arthritidi* protrudendæ impar reddatur.

VIII.

Catharsin per *Aloetica*, sivè quævis alia, quæ tum Alvum moveant, tum etiam Sanguinem exagitent, & in Orgasmum adigant, instituo. Novi quendam *Asthmaticum*, *Arthriticum*; qui *Spiritu Cochleariæ Aureo Purgante*, (cum *Scammonio, Jalapio, vel fortasse Gambogiâ* comparato) ad guttas circiter triginta, ex Vehiculo convenienti, felicissime creberrimèq; utebatur: Satis enim hinc Dejecit, nec ita diu pòst optatò Doluit. Potionem Ego sequentem, hujusce Classis, sed magnarum Virium *Arthritico*, secundis Avibus, semel iterumq; propinavi.

℞ *Fol. Sennæ* ℥ß, *Fibrarum Helleb. nigri, Turpeti aã* ʒi, *Coq. in Aq. font. qs. ad* ℥iii, *Colaturæ adde Syr. è Spinâ, Elix. Salutis aã* ℥ß, *f. Potio.*

Catharseos ea quidem *Asthmaticis* Utilitas, ut, præterquam Alvum, etiam Pulmonem exonerent; quandoquidem Pituitam ab eâ tenuari, discutiq;, Sputum abundantiùs Exantlari vulgatissimum est. Atqui, Purgatione jam semel institutâ, non opus erit, ut de Illius Repetitione (quæ, à Pituitâ simplici *Asthmaticis*, neq; per *Podagram* medendis, sæpe necessaria) nisi ex intervallo quodam, & urgente novâ intus Saburrâ, simus solliciti: Nè scil. nimium exhauriendo, Naturam, *Arthritidem* rectam & Regularem impensè desiderantem, aliò infaustè divertamus.

IX.

Ad ea potiùs progredior, quæ, ut debelletur *Asthma* & (illius gratiâ) commoveatur *Arthritis*, validiùs connituntur: Ideòq; omni Mane, Haustum *Infusi amari Chalybeati* misceo: *Bechicis*, nè Ventriculo, per se nimiùm languenti & obtuso, officiant, ad Tempus Pomeridianum relegatis. Tum verò, quartâ circiter Horâ, iterumq; nonâ

nâ Vespertinâ *Balſ. Peruani*, vel *Chilienſis*, vel *Sulf. Aniſati*, vel *Tinct. Sulf.* Doſin majuſculam, (*Tincturæ putà gtt xv, ad xx, & de Balſamis ſimili proportione*) ex *Syr. Balſamici*, vel è *Succo Eryſimi*, *Coch.* i, cum Allæ fortioris, vel Decocti Pectoralis clarificati, Hauſtu præcipio.

Poſt Dies aliquot hiſce Medicamentis collocatos, quàmprimùm iis efferetur Sanguis, & Pulſus digitum fortiùs repellet, ſtatim, extrà, loco ſæpiſſimè dolenti, admoveatur *Ceratum Viride*, vel *Emplaſtrum Cephalicum, cum Picis Navalis pari quantitate*; vel, (ſi placuerit) *Phænigmus*: Tumori demum facto, ſi locus erit; vel, ſi in Digitis ſit Tumor, Carpo, vel Malleolo vicino *Epiſpaſticum*, ut evocetur *Arthritidis* Materia, nec in Sanguinem repelli permittatur.

Altero verò Statu, quo propriâ Perſonâ agit, & Artus invadit *Arthritis*, ei ſtudioſiùs inſiſtendum, per *Amara*, per *Chalybeata*, per idonea cujuſcunq; generis *Cardiaca*, ſi Flaccuerit, excitandæ; per Involucra, per Crepidam, cæterumq; Mundum Articularem, ſi Viguerit, tuendæ ſervandæq;. Rata enim eſto, & indubitatæ Fidei Norma, Naturam *Aſthmati* deſcripto per *Arthritida* occurrere, medi-

cari, & in ejus Paroxyſmo, conciliando præſtandoq; oportere Illam adjutari.

X.

Interea verò temporis, ſi iſtius ordinis ſit *Aſthmaticus*, qui Sputo carere nequit, tametſi dolet Articulis ; ad illud ſive retinendum, ſive revocandum, *Bechica* vel è Præſcriptis in minori quantitate, vel leniora quædam, ut *Balſamum Gileadenſe*, ſeu *Lucatelli*, veſpere præſertim, ex Vehiculo jam ſcripto, aſſumantur: quorum beneficio, mane ſequenti Sputum egregiè projicitur, nec ad Meridiem uſq; (quod ab iiſdem, Mane demiſſis, ſolet evenire) obtundetur Appetitus.

Etſi Dolor & Vigilia, Comites *Arthritidis* importuni, premant Ægrotantem; Hypnotica tamen, quæ in *Aſthmatis* Speciebus aliis pleriſq; omnibus, tum etiam in *Arthritide*, nonnunquam Ope ſunt eximiâ, Virium pæne Divinarum, in hoc Affectu, Doſi aliquâ notabili non ſunt temerè largienda ; quippe quæ, cùm multùm *Aſthmati* Pituitoſo, tum etiam non parum *Arthritidi*, ſuâ Naturâ vix ſatis aſperæ, repugnent. Ad invitandum Somnum, Artes exerceantur, ut minus

certæ

certæ, ita minùs nocivæ ; quales ſunt *Lectio*, *Frictio*, *Palpitatio*, & ejuſmodi alia.

XI.

Simulac Caſtra in externis Partibus metata eſt *Arthritis*, ibiq; fixit ; aboleſcit Corporis univerſi Gravitas ; Spirituum Hebetudo ; Reſpiratio anguſta : Tuſſis magnâ ex parte diſcutitur ; Pituitæ quod Veſiculis inhæſit Pulmoneis, ejicitur ; perq; *Arthritida*, jam demum Regularem, cautum eſt, nè quid ſupra modum in eas infundatur : verùm in iis, quibus *Pituitoſis* ex conſvetudine opus eſt Sputatio, perſiſtit ea uſq; ſed diminutè.

Solet hujus *Symptomaticæ* Paroxyſmo adjungi (qui, cùm *Aſthmati Pituitoſo*, tum item *Arthritidi* Veræ interdum à Satellitio) *Pedum Tumor ſeroſus*, digitum accipiens, Ægro ſæpe metum Hydropis incutiens ; qui tamen brevi temporis ſpatio, Ambulatione, & Motu Corporis leni & idoneo aufertur. Hujus item pellendi ergô, Frictio, bis die peracta, cum Linteo craſſiori, adhibeatur.

XII.

Qui nuper hâc *Arthritide* defederunt, in Regionemeos apertam,&ventilatam quàm primùm migrare, Equitatione crebrâ exerceri, convenit: Movetur enim inde, quod in Pulmone reliquum eſt Pituitæ; & ſimul is ſanatur, & Tono reſtituitur: Quinimò Spiritus eò reficiuntur Animales, redintegratur Appetitus, inſtauratur Oeconomia. Et quidem hunc in modum tractatos, ex hoc Affectu vegetiores, & quàm ante Aggreſſionem longè tutiores obſervavi: Donec Otio, Satietate, Victu dapſili & opiparo, eidem iterum tradantur.

Cui quidem Malo ut quodammodo occurrerem, è re futurum arbitror, Cibi Potûſq; rationem aptam accuratè proſequi; Ventriculum Digeſtivis roborare; Ἀπεψίας Fæces & Reliquias Eccoproticis identidem ſubducere; itaq; tum *Aſthma*, tum *Arthritidem* opportunè præcavere.

Sicco

XIII.

Sicco nonnunquam *Asthmati*, Exquisito, dicam, an Notho? certè Idiopathico, nec Inflationibus nato, subnectitur *Arthritis*. Spirandi premuntur Organa, per Humores quantitate nimiâ illis commissos, neq; verò in Vesiculis Pulmoneis simul depositos; & Spiritus pro Causæ hujus Magnitudine plus minus est difficilis: Tussicula est, Anhelatio, & Pectus interdum maximè gravatum. Nullos hoc *Asthma* (quantum ego rescivi) aggreditur, nisi Partium insigni Conformatione, vel Inclinatione Hæreditariâ, ei qui proclives sunt; & Autumno Illos, & Euro increbrescente (pro more Pituitosi) maximopere infestat.

Cùm aliquandiu sæviit, interdum Ei se adjungit *Arthritis*, tam citò secuta, & eâ Spiritûs levatione, quæ Humorum Μετάστασιν in Externas Partes; eoq; Harum Dolore, qui *Arthritidem*, aut genuinam, aut eam probè simulantem, abundè monstret.

XIIII.

In *Arthritide* hâc *Asthmaticâ* per Venæsectionem & Purgationem Materia Pectore detrahenda: Tum iis, Spiritus Animales quæ diffundant; quæ per Fibras longè projiciant; quæ Motus eorum regant; maximè verò omnium, quæ in Artus materiam pellant, ibiq; figant, omninò insistendum est. Neq; enim inhibeatur hæc *Arthritis*, multò minus supprimatur repellaturq; atq; adeò intendatur, in Ægri salutem augeatur: Minimè verò dubitandum, quin Ægri Vita & Incolumitas per *Arthritida* rectè moderatam conservetur, sanciatur.

Arthritidis Asthmate, quà sicco, quà Pituitoso natæ, Exemplum mox subjiciam. *Asthmati* ab Inflatione (per Nobilissimum *Floyerum*, Graphicè depicto) nulla unquam, quod meminerim, est subnata.

Hist.

Historia I. *De Asthmate Pituitoso, per Arthritida mitigato.*

VEtus quidam è Proximo, triginta annos Δυσπνοϊκὸς, Labori olim assvetus, nuper ob ætatem emeritus, ideòq; Crassior & Obesior factus, difficiliùs spiravit. Hyeme, Anni 1696, (quo quidem tempore, propter Autumnum humidiorem, & Frigus inde impensissimum, grassabantur *Catarrhi*) multùm lacessebatur eâ *Asthmatis* Specie, quæ (à Materiâ) *Pituitosa* nuncupetur. Pectoris enim Oppressione, Spiritu sublimi laboravit, & deinde Tussi, primùm aridâ, postea Pituitam exantlante, crassam & tenacem. Neq; Spiritum sine Anhelatione traxit, neq; Cervice nisi noctu erectâ; eò verò faciliùs, quo Pituitæ plus emissum.

Ut Opem feram, ex Curatione *Asthmatis* familiari, Ventrem ter quater, diebus semper quatuor interpositis, subduco, majoriq; deinceps intervallo. *Anacatharsin* ad augendam, *Massæ Pilularis* ℈i, ex *Linct* ûs

Linctûs, *Cochleari*, quartâ pomeridianâ & horâ somni, deglutiit, cum Vini medicati Haustu : Omni verò mane, quæ Ventriculum tueantur, *Infusi amari Alterantis*, *Xerano comparati*, *Coch. aliquot.*

℞ *Bals. Lucat.* ʒiss, *Flor. Benzoin* ʒi, *Bals. Sulf. Anisati* ʒss, *Succi Glycyr.* ʒi, *cum Pice liq. f. Massa Pilularis.*

℞ *Syr. è Succo Erysim. Ol. Amygd. d. r.* aã *p. æ. cum Sacch. Cryst. probè temperando, f. Linctus.*

℞ *Allii incisi* ℥ss, *Sem. Anisi*, *Croci* aã ℈ss, *Infunde in Xerani* ℔i, *post debitam Alterationem coletur Infusum.*

Post aliquod tempus (ut mutatione Medicamentorum à Nauseâ caveretur) Tinct. Sulf. gtt. xii, ex Syr. Bals. Coch. i. *Pilularum loco assumpsit.*

Ægro hisce sublevato, sic, ut Προφύλαξιν *aggredi jam liceret, ad eam præstandam, Xerani Rad. Gent. Summit. Abs. R. Cent. M. Marrhub. albi, & Fr. Cubeb. alterati, Haustum, omni mane Senex potavit, idq; per menses aliquàmmultos.*

Horum ideò Remediorum mentio à Nobis facta, quoniam Iis prosperè utebatur, tum eâ Hyeme, tum pòst sæpissimè. Nam cùm *Asthma*, per reliquum Vitæ, sub brumale Solstitium, semper recurreret,

ad

ad hæc Ille, certiſſima Præſidia, recurrere ſolebat.

Anno 1698, Vertente Vere, cùm Inſultum *Aſthma*, vice jam tertiâ, triſtem & ſeverum renovaſſet, Ægro in hunc uſq; diem *Arthritide* (quod putavit) immuni, neq; de illâ ſomnianti quidem, Dolet Halli Pedis ſiniſtri Articulus major: Inflammatur, Rubet, Ardet, more pertinaci & planè *Podagrico*. Gratulor Vicino, de morbi tam commodi, tam ſalutaris, adventu. Contrà Ille obmurmurare, Doloriſq; impatiens, ex Dolore Periculum metiri. Ego verò exhortor; Pulmonem eo liberari, Anhelationem minui, contendo; & *Aſthma* per *Arthritidem* oportere Vinci.

Hyemem Anni 1700 tolerabilem habuit, Ver inſequens periculoſum, Sole enim ſupra Æquinoctium evecto, Spiritus admodum gravis, imò quàm per anteactum ſeſquiannum gravior: Ægritudo univerſalis: Appetitus proſtratus: Nauſea & Sitis erat permoleſta. Cùm ita diu Valitudine quâdam obſcurâ teneretur, Solſtitio inſtante Æſtivo, tempeſtate fervidiſſimâ, Paroxyſmorum, quos unquam perpeſſus erat, omnium graviſſimo, correptus eſt *Arthritico*. Per univerſum Pedis

Con-

Convexum extensa est Inflammatio, elata, ardens; ad Calcem, ad Tibiæ medium Tumor; Pulmo ab incipiente eo tutior, expeditior; Ventriculus avidior. Placuit novam rerum faciem obtueri; perjucundam Humorum Μετάστασιν contemplari; ad eamq; promovendam *Tinct. M. & Elix. Propriet. d. aã gtt. xx, cum Xerani Amaris alterati Haustu, bis in die, sumendas imperavi.* Porrò Vini istius (quando jam Ætate grandiori Delicium erat, neq; Ventriculo ingratum) ℔ß, quotidie bibendam, quò nempe, Miasmate *Arthritico* in Pedem exulante, Sanguis purgaretur; defenderetur Pulmo.

Menses circiter binos duravit Paroxysmus, & Ægrum usquequàq; beatiorem fecit; Vegetum nempe, acutum, alacrem, Ventriculo præter modum avido & latranti, ut decennio novissimo nunquam magis. Unus Illum Pedis Tumor gravatum habuit; qui tamen Commodum suum & Utilitatem Tædio longè majorem attulit; cùm, à Materiâ Pedi affixâ Pulmoni meliùs cessisse, minimè indubitandum est.

De

De hujus Ægri *Arthritide* nequaquam prætereundum, quòd aliis *Speciebus*, quæ Anni dimidio Hyemali ſuâ Naturâ Παροξύνονται ad unam omnes, hâc ex parte multùm abſimilis, Æſtatem amat; Hyeme nè ſemel quidem in externis Partibus; Sole citra Æquinoctium verſato, jam ter emicuit, & Paroxyſmos totidem perfectiſſimos exegit.

Paroxyſmi, modo tam memorabili, tam præter morem Reduces, iſtius *Aſthmatis* Naturam indigitant, exponunt; & in *Arthritidem* illud ex facili migraturum eſſe; &, diebus ſaltem hiſce poſtremis, à Puro *Aſthmate* Pituitoſo non multùm abhorrere monſtrant.

Hist. 2. De Arthritide, Asthmati ex Plethorâ, feliciter adjunctâ.

VIR Nobilis, Crassus, Plethoricus, Decennio labente sexto, *Asthmate*, cui ex Thoracis brevitate, Abdominis prominentiâ, Præcordiorum distensione, pronus erat, afficiebatur. Quo me tempore primùm accersivit, efflictim ægrotavit; pæne suffocatus: Spiritum traxit sublimem, & ob Organa constricta laboriose: Tussiendo nihil excrevit.

Spiritûs Impedimenta, per Catharsin & Venæsectionem Sympathica, deduco. Deinde, quibus Coctio perficiatur, itàq; Flatus prævertatur; quibus roborentur Ὁρμῶντες, dilatentur, expandantur, adeòq; modo omni augeatur Respirandi Spatium, ea præcipio quæ sequuntur.

℞ *Conf. Abs. R. Pul. Rad. Ari C.* āā ℈i, *Chal. Nutrit.* ℈ß, *Syr. Melissoph. qs. f. Bolus.*

℞ G.

℞ *G. Ammon. Bdellii aā* ℥iss, *Flor. Benzoin, Extr. Croci aā* ʒß, *Balf. Lucat. q. s. f. Pil.*

℞ *Aq. Rutæ, Hyssopi aā* ℥xii, *Pæon. C. Bryon. C. aā* ℥iv, *Marg. pp.* ʒß, *Sacch. Cryst. qs. f. Jul.*

Sumat Bolum omni mane, Pil. quinq; omni nocte cum Jul. Haustu, eiq; instillentur Tinct. Cast. gt. xx.

Quòd liberiùs Spiravit, id *Evacuantia*; quòd adhuc multò magis, id ex proposito fecerunt *Alterantia*, sed diutius usurpata. Isti verò Libertati par, novum exoritur Malum, si modò ita possit appellari, quod in Vitæ tutelam, quodq; Ægro auspicatissimum evenit. Quippe Compositionum jam dictarum & istiusmodi aliarum operâ factum est, quòd Humeri Dolor, Tumor, Rubor, nè plura, quòd *Arthritis* emicuit; quòd per Artus, ex eo tempore quàm plurimos peragravit: quòd frequentem in Eos crudelitatem exercuit: quòd exinde Pectori pari mensurâ longè meliùs. Constat enim, & omni majus est exceptione, quòd ab *Arthritidis* exortu Spiritui Pulmoniq; longè feliciùs cessit:

ut Ægro jam ferè unicum reſtet, tempori tam *Arthritidos*, quàm *Aſthmatis*, Cauſas remotiores prævenire; aut deinceps *Aſthma* per *Arthritidem* Curare.

CAP. IX.

De Arthritide Febri Succedanea.

ARTIC. I.

ARthritides Chronicis oriundas hucusq; dedimus; de illis *Febre*, quà *Continuâ*, quà *Intermittente*, Morbo Acuto, quæ Nascuntur hodie Sermonem faciemus.

A *Febriculâ* quâdam *Arthritidis* Paroxysmum fermè omnem exordiri, manifestum est: Differt autem illa, brevis scil. parva, Symptomatica, quæq; ad Tribum, aut *Febrium* perfectarum Classem ullam referri nequit, ab eâ, quæ à Nobis hoc tempore dicenda, Exquisita, & in genere suo Consummata est.

II.

Quum *Febris* nonnullius Speciei Ratio & Essentia in eo poni videatur, quòd Effervescentia sit, ob ἑτερογλωὲς, & indomitum aliquid, in Sanguine contentum, eumq; perturbans, (illius nempe expellendi ergô) concitata: Aliæ verò *Febres*, (quod ab * Auctore nupero argutè propositum) ex obstructis Glandulis, & inæquali, quæ deinde sequitur, enormiq;, Fermentatione, oriri censeantur: Imò quidem omnes, cujuscunq; generis sint, hoc inter se commune habeant, & in quo conveniant, Quòd Sanguinis motum & Orgasmum Ægrotanti talem faciant, qui supra Naturæ tenorem, (mitis ille & benignus esse reperitur) immodicus, vehemens, & Morbosus est: Palam esse reor, quicquid horum respicias, quemcunq; Fontem adeas, *Febris* in *Arthritidem* Abitum, & Παρέκβασιν, ut Naturæ, sic Rationi consentaneam, deduci posse perfacilè.

---

* Vide *Synochorum Theoriam Novam*, addam etiam Ἀλιολογωτάτlω; impressam *Londini* Anno 1701.

III.

III.

Ut enim hisce singulis parumper insistam, quoties à Miasmate, (quod prius dixi) *Febris* occœpit; nec incomprehensibile, nec explicatu difficile est, ab Eodem primùm concito,& Debacchanti, *Febrem*; ab Ipso postea lenito, subactoq;, *Arthritidem* accersiri; sic, ut eadem sit Utriusq; Causa (quæ dicitur) Conjuncta, sed diverso modo longèq; dissimili agens; nunc iracundè Omnia, Supera & Infera, conturbando; pacatè nunc, & leniter, rem gerendo.

Cui quidem Opinioni favet id quod sequitur, cum Experientiâ maximè conveniens, Esse nempe Virus *Arthriticum* Sanguini movendo,*Febri* concitandæ valdè per se appositum; quòdq; rarò ut Paroxysmus (integrum volo, & numeris absolutum,) sit ἀπύρετος, committat. His autem addere proclive est, quòd Idem, quoties exulare arduum est,Orgias in Sanguine pertinaces, id est, *Febrim* accendat, quòq; magis arduum, eo magis pertinaces. Itaq; Materia, sive *Febrilis*, sive etiam *Arthritica*,utrumq;potest Affectum,tam videlicet *Febrim*,quàm *Arthritida* progignere.

IV.

Sin à Glandulis Obstructis, (quod altero loco confirmavi) *Febris* oriatur, Miasma tamen *Arthriticum*, in Sanguine quiescens & obscurum, sive per hanc, sive per aliam quamcunq; *Febrilem* effervescentiam, in Paroxysmum adigi posse & impelli, nihil utiq; vetat; quinetiam verisimile est: Quando per Æstum Ambulando, Equitando, aliove quovis Exercitationis genere, adscitum, sive etiam Diaphoreticis, internè sumptis, Sanguinem exagitantibus, Paroxysmum effici posse certissimum est, & frequenti constat Experimento.

V.

Arthritidos hujus à *Febre* descendentis Ortum & Natales, quàm quæ maximè, illustrant ea, quæ à Nobis de *Anginâ Arthriticâ* in *Anomaliis* sunt perscripta. Quanquam enim *Angina* illa videatur, at manifesto sit *Arthritis Anomala*, (quod suo loco divulgabitur) ideòq; infrà debeat exquiri, tamen in præsentiâ notari potest, Hanc *Arthritidem* non nisi *Febre*, eâq; magnâ, & gravi præcedente, esse.

Ratum

Ratum igitur esto, & persvasissimum, *Febri*, id est, Morbo Acuto, non minùs certò, quàm Hydropi, quàm Lui Venereæ, quàm Scorbuto, quàm Morbo Hypochondriaco, quàm alii cuivis Affectui Chronico & Diuturno, *Arthritidem*, tametsi fortè rariùs, supervenire.

VI.

Ratione Paroxysmorum, una est *Arthritis* ex *Febre* nata; quandoquidem Illi (ut istam rem video) & inter se, & ab *Arthritidis Primigeniæ* Paroxysmis haud multùm discrepant. Ratione verò Ortûs, non uno nomine diversa est, & à se dissentiens. Alia enim *Arthritis* ex Materiâ *Febrili* παρεξωνέσῃ; alia ex tranquillâ, & dormiente: Alia ex ipsâ *Febris* Materiâ; alia ex diversâ & à Febrili distinctâ, sed per *Febrim* in Paroxysmum casu & fortuitò evectâ, procreatur: Alia Habitudini πυρεκτικῇ in *Febrem* crebrò erumpenti, sed tandem intercisæ; alia *Febris* Insultui subjicitur: Alia *Febri* Continuæ; alia Intermittenti: Alia deniq; usitatè, & ordinis quâdam perpetuitate; alia semel tantùm, & quasi casu. Harum Ego Exempla, statim expromam, & ea quæ dicuntur confirmabo Experimentis.

VII.

De Curatione monendum, quòd, quæ Febri, sive Συνόχῳ, (cujus Exemplum est insigne) sive Συνεχεῖ, subjiciatur *Arthritis*, sic,ut eâ gliscente & Ferociam exercentis Conspectum se det, omni diligentiâ, summo, quo possumus, studio promovenda est; quò nempè per Illius augmentum minuatur *Febris*. Et quidem omne illud, quod, in curandâ hujusmodi Symptomaticâ, notatu dignum & diligentiùs perse-quendum invenitur, in Eâ provehendâ collocatur. Cujus quidem rei, quâ perfici possit, Methodus, quando toties hoc Scripto enarratur, non est, hoc loco quòd de illâ speciatim agam.

Verùm in hujusce *Arthritidis* Prophylaxi navanda est opera, ut *Febris* illius, cujus ea Symptomatica Fætus est & Germen, habeatur ratio. Si Habitudine, uti dixi, Πυρεκτικῇ *Arthritis* oriatur; in eo laborandum, ut istam tum Habitudinem, tum *Arthritidem*, efficiens Materia, *Venæsectione*, *Catharticis*, (*lenientibus*, & *blandis*,) *Aquis Diureticis*, *Diætâ Lacteâ*, & istiusmodi aliis, in *Arthritide Calidâ* præscribi solitis, exterminetur, corrigatur, prævertatur.

Si

Si *Febri* Ερυσιπελατώδει ſupervenire, eiq; crebrò (in Conſtitutione Cholericâ, quod aliquando exploratum) ſubeſſe, geſtiat *Arthritis*; cùm utrumq; Morbum, Naturæ (ſui Defenſionem molientis, & alienum nunc per Ambitum corporis, nunc per Articulos expellentis) opus eſſe cogitandum eſt, eniti oportebit, ut, dum Inſultus ſit, utriq; faveatur; *Febri* ſcil. per Diaphoretica; *Arthritidi*, per Cardiaca; Cauſam utriuſq; Continentem expellendo: & dum Vacatio fuerit, Cauſa Utriuſq; Antecedens *Aquis Diureticis* eluenda; *Lacte Aſinino*, & Mediæ Materiæ Diætâ, permulcenda.

Simili ferè modo procedendum, ſi ab ullâ aliâ *Febre* ortum habet *Arthritis*; Illius ſcilicet Prophylaxis, ſecundum Morbum Antecedentem omninò inſtituenda, & in Affectos ſtudioſè derivanda.

Hiſt

Hist. 1. *Arthritis Synocho Secundaria.*

MErcator *Exonienſis*, ſuaviſſimis Moribus & leni Vir Ingenio, Vultu florido & Conſtitutione Sanguineâ donatus, Cereri & Baccho (quod quidem illius Temperamenti Hominibus familiare) per Ætatem mediam indulgendo, favente etiam Corporis ad *Arthritidem* Inclinatione Hæreditariâ, ſeptimum vel octavum agens Ætatis luſtrum, illâ corripiebatur.

Dolor, hujus Affectionis Signum primâ Acie luculentum, per Annos plures πλανητικὸς, hos illos Artus pervagatus eſt; Rheumaticus eſſe viſus; neq; prius, quàm Articulis eſt affixus, Arthriticus cenſebatur. Hic autem Dolor, hæc *Arthritis* ita obfirmata eſt, ut Æger, Annos habens vix quinquaginta, Membra permoleſtè traheret, gravia ſcilicet, δυσκίνητα.

Catarrhis item, Autumno & Hyeme Fauces uſitatè obſidentibus, infeſtabatur; qui Materiam forſitan *Arthriticam* ex aliquâ parte dimitterent, & imminuerent.

Sexagenarius Prædium petiit ſuburbanum, ubi ob Aerem apricum & benè ventilatum, Victu pleniori ſe implevit.

Exinde

Exinde per Biennium, Articulis parum doluit: ſed Coloratior, ſed Habitior factus eſt: At, Væ Arthriticis Craſſeſcentibus! Dum ita res erat, & ad Morbum aliquem magnum & gravem Corpus paratum, ex Frigore, Menſe Octobri 1701, Febricitavit, & quidem paulò poſt hæc infeſtiſſimè. Algor erat, Sopor, Lingua ſubfuſca, Tuſſis, Dolor Lateris, qui Sanguinis Miſſionem ſvadere videretur: Febrium Mos, per illam tempeſtatem Epidemicarum malus, Diſſvaſit: Pulſus Ægri languidus & inæqualis, cum Voce tremulâ, Suſpirio frequenti, Spirituum Inconſtantiâ repugnarunt.

Ego certè rem mecum volvens, Materiam νοσηρὰν, ſeu *Febrilem*, ſeu *Arthriticam*, in Ambitum Corporis oportere, & quidem commodiſſimè per Cardiaca & Diaphoretica poſſe, Extrudi, Febremq; ità optimè *Judicari* opinatus, ſic præcepi.

℞ *Pul. Lapid. Contray.* ℈i, *Conſ. Lujulæ* ℈ß, *Syr. Meliſſoph. q. s. f. Bolus, quartâ, 5tâ, vel 6tâ quâq; horâ (eâ ſcil. frequentiâ, quæ ad excitandam Diaphoreſin ſuffecerit) aſſumendus, cum Jul. Hauſtu.*

℞ *Aq. Meliſſæ, Lactis Alex* aã ℥vi, *Theriac. Epidem.* aã ℥iii, *Marg. pp.* ʒß, *Sacch. qs. f. Jul.*

℞

℞ *Rad Petasit.* ℥ii, *Scorzon. Cond.* ℥i, *Hord. mundat.* ℥ß, *Coq. in Aq. Font.* ℔iv, *ad* ii, *Colaturæ adde Sacch. Crystal. q.s.f. Decoctum, Nycthemeri spatio ebibendum.*

Ex horum usu Sudor exstillavit, emanavit; & inter hæc emicuit Dolor Pedis Articularis. Partium mearum esse duxi Naturæ obsecundare, & pro virili Dolorem intendere, Tumorem excitare, Materiam Artubus infigere. Quocirca *Phænigmum ex Ras. Radiculæ, Sem. Sinapios, &c.* Pedi affecto applicavi. Hinc Paroxysmus *Arthritidos* absolutus; Dolore vehementi, Tumore, Ardore, &c. Notabili Signorum Globo stipatus. Progrediente Paroxysmo, & quidem pro ejus Progressu, Declinavit Febris. Factâ denuò ἀπυρεξία, propter Animales Spiritus, quà *Febre* quà *Arthritide*, debilitatos & pessum datos; propter Appetitum debilem, & prostratum, instaurandum, *Infusi amari alterantis* Haustum bis quotidiè potavit.

Tametsi omnis *Arthritidos* Paroxysmus *Febrim* habeat, in primâ Acie Flammas excitantem, & quidem in Plethoricis & Sanguineis simili ferè modo, & utriusq; mensurâ, ut qui multùm doliturus sit, multùm antè Febricitet, & contrariò; non adeò tamen accendi solet evehiq; nec

ita

ità perseverare, Febris ista *Arthritidis* Paroxysmo præludens, ac quæ modò à Nobis declarata est. Ideòq; Febrim istam *Essentialem* esse, tandem in *Arthritida* desinentem, pro certissimo habendum.

Tanti esse Judico isthæc commemorare, primùm, ut ostendam *Arthritida*, non semper ratione totius Morbi, sed & unius ratione Paroxysmi, posse esse aliquando Secundariam.

Deinde, hujus nostræ Symptomaticæ Paroxysmum, quàm maximè possumus, esse promovendum, augendumq;, ut Illius Augmento de Morbi primarii, de *Febris* acrimoniâ & viribus derogetur.

Hist. 2. *De Arthritide Habitudini* πυρεκτικῇ *Subjunctâ.*

VIXIT jampridem apud Nos spectabilis & illustris Fæmina, Vultu vitali, Temperamento post hominum memoriam maxime Sanguineo, Patre prognata *Arthritico*; quæ, dum media Ætas ageretur, *Febre*, eâq; magnâ, creberrimè revertenti, & rarò annum ampliùs absenti, lacessita est. Quicquid inidonei & Naturæ proposito alieni, in Sanguine coactum, per illam magnopere, temporibus statis, deturbatum est; Sanguis expurgatus; atq; adeò res Salutis sarta tecta, & ad tempus aliquod immunis. Cùm verò, progressu ætatis, Sanguis imbecillior, & efferri minùs proclivis erat; *Febris* intercidit; ex eoq; tempore (quamvis Ægra sæpissimè enixa est, nec adhuc fefellêre, quinetiam more prorsus salutari fluxêre, Catamenia) desubitò prosilit *Arthritis*; non Ea quidem Frigida, segnis, ignava, lento gradu prorepens, Paroxysmum habens

bens languentem, at diffusum, & ad temporis spatium excurrentem, (qualis solet esse Fæminarum:) sed è diverso Vegeta, sed Acuta; quæ Calorem habuit universalem intensum, Partis affectæ inflammatum; quæ Ruborem planè igneum; quæ Tumorem insigniter protuberantem; quæ Dolorem acriter mordentem; quæ Paroxysmi cujusq; Symptomata difficilia, gravia, rapidiori gyro exacta; quæ deniq; Paroxysmum brevi circuitu redeuntem, &, Animi Alacritatem, Articulorum Nodos Tofaceos, ceteraq; *Arthritidis* Calidissimæ consummatissimæq; Vestigia relinquentem est amplexa. At (quod hoc Capite præsertim observandum,) à *Febre* ad *Arthritidem* tam properè, transituq; tam exiguo, abripiebatur Ægra, ab incunabilis affecta; ut Materiam in Sanguine latentem, primùm per *Febrem*, Eâ verò cessante per *Arthritidem* ejici, sine ullâ dubitatione statuendum: Sic, ut *Arthritis* superveniat *Febri*, & (quod in præsentiâ discutiendum) ex istius quasi Cineribus exoriatur.

Hist.

Hist. 3. De Arthritide, cum Febre Ερυσιπελατώδει *vices exercente.*

NObilissimus Senex, Hypochondriacus, *Arthriticus*, Paroxysmos habuit olim frequentes; per biennium antè quàm hæc scriberem, nullum. Delinquente verùm *Arthritide* Regulari, simili proportione ingruit Vertigo; & interdum Αναισθησία; ut, his Affectibus procedendo longiùs, Æger in humum persæpe caderet; &, nè cum damno præcipitaret, summum erat periculum. Quinetiam, Membranæ, & Ligamenta Cervicis, per acceptum Miasma *Arthriticum*, Dolore multùm affecta, Spasmo identidem riguêre. Nuper item Ventriculus ægrotavit, acidum, ærosum, Cholericum ejiciens. Hoc Ego tempore accersitus, & hosce Capitis Affectus, meras esse *Arthritidis* nupèr occultatæ Anomalias advertens, quæ ad Materiam ex Capite ducendam, &, vel è Corpore, vel in Artus, solicitandam, per Venæsectionem, & Catharsin, erant necessaria, persequi destinaveram;

cùm (eccam!) ultrò se Transfert *Arthritis*: Ejus verò, tanquam Clavo trabali, sistendæ figendæq; gratiâ, *Phœnigmum* in Præscriptis dedi.

℞ *Fermenti Veteris Partes* iii, *Ras. Raph. Sylvestris, Sem. Sinapios, Fimi Columbini aã P.* i. *cum Aceto Vini albi ad Cataplasmatis Consistentiam temperentur. Linteo duplicatò Pars calida extendatur, totis utrisq; Pedibus applicanda; Laneis cingenda; cùm refrixerit repetenda, donec usq; Tumor augeatur.*

Si ex Doloribus Syncope suboriatur, Sp. C. C. gtt. aliquot cum Jul. Cardiaci Coch. quatuor vel quinque assumantur.

Horas post duas tumuit utrinq; Malleolus; ex eoq; Caput, suprà quàm dici potest, allevatum. Diù manebat Inflammatio; Oculi Vigor restitutus: Capitis Tutela est. Istam autem Historiam, (alîus certè Inscriptionis, si modò dicta perpendamus,) huc loci retulimus, quòd, de hoc Affectu, cum Ægroti Medico Familiari & Domestico, quo tempore Nobis Sermo intercederet, Nuntiavit Vir præclarus, Omnem hanc *Arthritidem* ex *Febriculâ* Pendere; quæ, Eruptionibus quibusdam in Cute Miliaribus sociata, commodè, & cum Sanguinis Depuratione, Vigere, & Insultus anniversarios agere

ſoleret ; nuper autem intermitteret: Eâ carere cùm nequiret Æger, ſic, ut dictum eſt, *Arthritide* laboravit.

Hiſt. 4. *Quartanam, Cortice ſuppreſſam, Arthritis ſequitur cum Arenulis.*

NEC Continuæ tantummodò, *Febri* etiam *Intermittenti*, Pediſequa eſt *Arthritis*: Cujus rei Hiſtoriam, luculentam (Hercules!) & Notabilem, ad hæc admiſcere non gravabor. Etiamnum in Vivis eſt ob præclarè acta Vir Inſignis; qui, ante Decennium & quod excurrit, de Valitudine, tum præteritâ, tum eo tempore præſenti, certiorem me Sermone fecit. Fuit Illi, Robuſto à Naturâ & Athletico, nec Adoleſcentiam prætergreſſo, ob Labem fortè Veneream, (hoc enim ſubolebat) Corpus ſummè fædatum, Κακοχυμίᾳ mirè inquinatum: Sub quâ Προηγουμένῃ *Febre* primùm *Quartanâ* correptus, eâq; tum gravi, tum diutinâ, conflictatus eſt: Donec Cortice (quem ἄνω ϗ κάτω præceſſit Catharſis) Peruano levaretur. Nondum

dum Hebdomadam Quartana ſiluit, cùm inopinatò Doluit, Tumuitque, & quidem tum temporis primùm, Pedis Digiti majoris Articulus: *Podagra* erat, Signis ſuis Diacriticis ſatis ſuperq; manifeſta. Ut Morbus non tam perimi & deleri, quàm ſopiri; non tam extirpari, & de medio pelli, quàm Vultum mutare videatur. Hoc autem caſu fieri nè quis exiſtimet, urgente, non ità diu pòſt, eâdem neceſſitate, *Quartanâ* ſcilicet recidivâ; *Febrifugum* idem cùm repetere neceſſum erat; idem iterum evenit. Præcluſâ etenim per *Quartanam* exturbandi Hoſtem Methodo, Natura ejus exilium molitur, & quidem derepente, (ſic, ut priùs,) per *Arthritidem.*

Cùm *Arthritis* Ægrum deſeruit, depravato Sanguine & Humorum εὐκρασία penitus everſâ, ſubſtituit ſibi alterum in Ægro exercendo quaſi Collegam, *Calculum.* Materia per Renes partim expulſa, & eò loci in Arenulas coacta, & concreta, Vomitum, Στραγγουρίαν, Dolores acerbiſſimos, Cruciatus intolerabiles, induxit; eoſq; tam frequentes, ut rara ſex menſium ab his Vacatio; quin Affectûs hujus vel illius eſſet Inſultus; et eorum ferè alternatim. Longè hinc agentem (quando

ità voluit) per Literas ſvaſi, ut debitâ Præparatione, per Venæ Sectionem, per utramq; Catharſin, præmiſſâ, Aquis Diureticis Sanguinem purgaret. Vino, quoniam ei inimicum erat, & perrarò impunè Hauſtum, penitus abſtineret. Quid horum factum ſit, quâvè Utilitate, mihi per diſtantiam omninò latet.

Hiſt.

Hist. 5. *De Quartanâ in Arthritidem mutatâ.*

IN Morborum Successionibus & Derivationibus explicandis, nonnullius momenti videatur id, quod de *Quartanâ* in *Arthritidem* mutatâ, altero jam Exemplo, proferetur. Vitam hoc tempore apud Nos Urbanam sequitur, insigni Probitate, nec quo melior est, Homo; qui, cùm mediâ circiter ætate esset, per Autumnos septem ex aliis alios, ut ab Ipso audivi, laboraverat *Quartanâ*; exeunte Anno 1696, miserè torquebatur. Ut Ægro Naturâ imbecillo debiliq; primo quoq; tempore Medicus subveniret, per *Decoctum Corticis*, & *Opiata*, Morbum sufflaminavit, *Paroxysmos* ejus suppressit: Quæ ad auferendam, & expellendam, Morbi Materiam opus essent, iis ad tempus opportunum & magis idoneum necessariò dilatis. Non defuerunt, qui Paroxysmis liberato, et immuni, ut à Reliquiis *Febrilibus* eum tuerentur, certissimum probatissimumq; hâc in re Auxilium, *Acidulas* proponebant, & tantùm Inducias, non autem Pacem, inire Morbum, acriter urge-

bant. Hisce verò posthabitis, Vitæ genus quietum, neq; laboriosum satis agens, ab *Arthritide*, quam anteà parvam & mediocrem tulit, gravi nunc & molestâ non ita pòst desedit. Recurrit *Arthritis Quartanæ* Copiis adjuta, tum multò fortior, tum item frequentior: Variis posteà Symptomatis signata, Morem Varium assecuta: Donec Æger *Arthritide*, *Quartanæ* Viribus adauctâ, depressus, nec ab Imbecillitate ei vel tolerandæ vel carendæ par, è Vivis excessit.

CAP. X.

De Arthritide ex Colica.

ARTIC. I.

AFfectio *Colica*, sic à Veteribus ab Intestino *Colo* nominata (quàmvis *Cæcum*, & *Tenue* quodq; Intestinum, imò *Ventriculum* eodem affici certissimum est) hisce Regionibus adeò grassatur, ut in Chronicis hujus Populi pervagatissimis, tanquam Vernaculus, habeatur.

Prætermissâ verò *Colicâ*, cùm fortuitâ, tum Symptomaticâ, tum Hystericâ purè dictâ, aliisq; ejus Speciebus, quæ ad Dionysum nostrum nequaquam pertinent; ut de illâ tantùm, quæ *Arthritidem* præcurrere, in Eamq; (Falsam & Mendacem) mutari solet, faciam sermonem, est Illa diuturna, Alvo plerumq; durâ, creberrimis interdum

Dejectiunculis solutâ, Dolore potiùs constanti & obtuso, quàm acri & acuto signata; necnon Eos potissimùm invadit, qüibus *Intestinalis* Fistula Muco parùm oblita, vel quibus Illius Fibræ tenuiores, vel Spiritus hasce incolentes sunt teneriores, citòq; irritabiles. Quiq; ad hoc morbi Homines à Naturâ proni sunt, ex pravo Victu, Frigore, vel Δυσπεψία, Caussis hâc in re Procatarcticis, in eum præcipitant.

II.

Quoniam verò *Colica*, quæ *Arthritidem* antecedit, Naturâ multiplex & diversa est; ut de hâc apertè & luculenter dicam, de variis Illius Membris omninò aliquid differendum.

Alia igitur, à Materiâ peccante, *Biliosa* dicitur; & ei qui proclives sunt, Ætate adultâ, maximè verò si Naturâ δύσπλαγχνοι sunt, & Cæli Æstus, aut iniqua Victûs ratio præcessit, Torminibns primùm, deinde Nauseâ, Sapore ingrato, amaro, & Vomitione postmodùm *Cholericâ*, premuntur. Alvus his diebus astricta, at incommodè. Urina russa; Faciei, sed Oculorum præcipuè, quod Album esse debuerat,

debuerat, ſit Luteum. In Bilis per Os ejectione peculiare aliquid Notandum, quod in ſcrupulis poſitum nonnunquam Ægrum malè habet: A ſumpto quippe Emetico, Niſus & Conatus inter robuſtiſſimos, Bilis ſæpe nè hilum ejicitur, quæ tamen prompta aliàs & abſq; ſtimulo liberè ſolet exterminari. Bilis hæc incerta per Os Emiſſio, ejus in Duodenum vel ſaltem in Ventriculum impulſo Flumini ſimiliter incerto, videtur reſpondere. Quum Inteſtinis inhærendo ea diu laceſſivit, ab Alvi duritie ſuppreſſa & retenta, Sanguinem redux per Lacteas ſubintrat, Eumq; tam incendit, ut hoc tempore Febriculam, Æſtu Sitique immodicâ, Urinâ Ictericâ ex luteo rubenti, Cute aridâ & denſâ, Pulſu frequenti & elato, manifeſtam, liceat obſervare. Per Sanguinem Materia ad Caput uſitatè fertur, & ἀθρόον atrociſſimè impetens, aut Ægrum Apoplexiâ perculſum derepente interimit, aut in Nervos ſe inſinuans Eos reſolvit.

III.

Hoc, inquam, Morbi hujus εἶδος καὶ ἦθος ordinarium eſt: verùm aliquoties, certè plus ſemel Notavi, poſt iſtiuſmodi, quam

modò

modò dixi, dierum aliquot Febriculam, Dolere, Tumereq;, interdum etiam Ardere, Partium extremarum Articulos; idq;, Signorum ſive Complexum ponderibus ſuis, ſive Ordinem examinemus, more prorſus *Arthritico*.

Quâ vero proportione fulget efferturq; hæc *Athritis*, ſe ad Rectæ *Arthritidos* Normam per Artus & Articulos extollens, eâdem planè Caput defenditur: Ut Ea quàm fauſtè quantâq; Ægri cum Utilitate oriatur, illis ſolum innoteſcit, qui ex hâc parte *Arthritidis* Mala, tametſi gravia, tolerabilia tamen; ex illâ verò Bilis Caput invadentis Sævitiam; ab eâq; hujus periculum, intimè perſpectum habeant; qui, inquam, hæc cum illis oppoſita conferant, æquâq; lance perpendant.

Quinetiam de Capite conſervato quæ à Nobis traduntur, de Inteſtinis item proponi poterunt; eatenus certè, ut, quemadmodum Materiam peccantem Artus ſuſcipiant, ad eundem modum ea liberentur Inteſtina; & ex eâdem tranſlatâ, & pro ejus Menſura levetur *Colica*; quoq; plùs Ægri dolent Articulis, eò minùs Interaneis.

IV.

IV.

Colicæ Biliosæ cum ἐπιφύεται *Arthritis*, in eo Medicam locari decet operam, eam præferri Indicationem, quâ Externis quibuscunq; Materia foràs electetur. Quæ ad hanc rem Auxilia, nostris Hominibus explorata profuêre, per ea, toties hoc Scripto passim memorata, non est hoc tempore ut percurram: Sed, quæ hujus Curationis quædam Proprietas est, Cardiaca Interna, ut ut aliis Curationibus ad Paroxysmum conciliandum idonea, hic loci vel prorsus omitti, vel cautè admodum usurpari par est; nè, incitatâ Febre & mutatâ simul Inclinatione Materiæ, confertim ea in Cerebrum impellatur. Quem utiq; Impulsum eò magis perhorrescas, quod huic Affectui Primario (*Colicæ* nempe *Biliosæ*) jure quodam avito proprius esse reperiatur; tum quòd istius Materiæ in Artus expressio non ità familiaris sit, aut Morborum Ordini tam conveniens, imò potiùs fortuitu facta & facillimè abscindenda.

V.

Alia verò *Colica*, apud *Damnonium*, ex Pomaceo immiti & acido, nimis uſurpato, derivatur ; id quod ex eo liquet, ſiquidem Illos ſolùm infeſtat, qui Potioni iſti aſſuevère, eâdemq; ratione quâ ſunt aſſueti ; ſic, ut iis Tempeſtatibus, quæ Pomaceo abundant, creſcat & in vulgus Ea graſſetur : Contrà verò, Pomonâ copiam negante, rariùs obverſetur.

Septimo & Octavo Ætatis luſtro ſæpe *Colicâ* tentantur Ii, qui Vinum hoc Indigena potare ſoleant, itaq; Pergræcari : Et, ubi Illa confirmatur et jam inveteraſcit, non rarò *Colicæ* ſuppullulat *Arthritis*, cum Articulorum ἐν τοῖς ἔξωθεν Dolore, Tumore, cæteroq; Apparatu, ad puræ & genuinæ *Arthritidis* faciem ordinato.

VI.

Iſtam Metamorphôſin, in iis Corporibus, quæ *Arthritidi* parata jam olim habuit, Natura per ſe nonnunquam molitur ; ſæpe verò numero per Cauſam aliquam evidentem & Procatarcticam, Virus irritantem & extrà propellentem. Hujus

jus autem generis esse solet per Drastica, & supra modum Elateria, Purgatio: Illa enim Corpori inimica, non tam peccantem & pravum expellunt Humorem, quàm universum Sanguinem exagitant, & perturbant: Cui demum Motui & Perturbationi (pari propemodum more, atq; de *Asthmaticâ*, de *Hydropicâ*, aliisq; pluribus Symptomaticis, suprà declaratum est) creberrimè substituitur *Arthritis*. Et ab hisce Pharmacis ἀτέχνως sumptis, aliquammulti *Colici* Ποδαγριῶσι.

Nonnunquam usu venit, ut ex Cardiacis (*Aquâ* putà *Mirabili*, *Usquebach*, *Theriacâ Andromachi*, *Zinzibere*, *Chalybe*, *aliisq; id genus*) *actu* vel *potentiâ* Calidis, adversus *Colicam*, vel præsentem permulcendam, vel quiescentem abigendam, adhibitis, ex Ventriculo & Intestinis in Artus amandetur aliena Sanguini Materia, & in iis munus & officium colat usquequaq; *Arthriticum*,

VII.

Habet hæc *Arthritis* Dolorem, præ quod in aliis plerisq; *Symptomaticis*, acutum; sed ab *Arthritide* rectâ & genuinâ, tum item omnibus *Symptomaticis* eò primùm distinguitur, quòd, in *Colicam* ex facili revertatur; iterumq; *Arthritidos* personam capiat, iterumq; deponat. (Enimverò Materia νοσηρὴ, Intestina & Artus vicissim premens, Morbos hosce, *Colicam* & *Arthritida*, mutuò se excipere facit & alternare:) Deinde Articulorum Oppilationes, Steatomata, Abscessus, Tosi, Ulcera, quæ Exquisitæ *Arthritidi* crebrò, *Secundariæ* huic nostræ rarò accedunt: quod, ex Materiâ partim per Anum expulsâ, partim Intestinis dolorem inurente, sicq; Articulis parcente, fieri credibile est.

VIII.

Est & alia, *Podagræ* gignendæ apta, quæ à *Dyspepsiis* emanat, *Colica*. Qui ad tuendam alendamq; Vitam ingeritur Victus, etsi nec qualitate, nec quantitate peccet, propter vitiatam Coctionem, in Massam turpem degenerat; in virosam, &

& inimicam. Deeſt Cibi in Ventriculo ſine Tumultu Concoctio ſive Liquatio, tranquilla, facilis, & perfecta : Deeſt Ejuſdem in Putredinem verſi, Motus per Inteſtina lenis, certus, æquabilis : Deſunt, inter duras & liquidas Dejectiones Figuratæ, horâ conſvetâ excluſæ; nimirum Laudabiles: quæ, Naturæ rectum agentis ſemper Comites, ejus Oeconomiæ monſtrant Integritatem. Sed è contrario adeſt à Cibo Gravitas, Inflatio, Ructus : Maſſæ adeſt inutilis, Spumoſæ, & Cruditatibus plenæ, tum Acrimonia, tum ab eâ στρόφοι, vel Contorſiones Interaneorum ærumnoſæ: Adſunt deniq; Dejectiones vel plures, vel pauciores, nunc liquidæ nimiùm, nunc coactæ, Naturæ modum hâc vel illâc excedentes; cum deſurgendi Cupiditate importunâ, Doloreq; Ani, & aliis Accidentibus, quæ Coctionem depravari, & ejus Officinam à κατορθώματι deſciviſſe, planum faciunt, & magnopere probant.

IX.

Qui ſunt hujuſmodi Κακοστόμαχοι, provectâ ætate, aliquando tandem *Arthritide* vexantur eâ, quæ jam delineatam opere quàm maximo repræſentat; ab aliis verò *Symptomaticis* diſtat longiſſimè. Illius inſtar *Colicam* exceptat, quoties Cathartici fortioribus, vel Cardiacis, ad Exteriora Mali Materia protruditur; tum à *Colicâ* excipitur, quoties Materia vel ad Inteſtina retrocedit, vel in Primis Viis de novo generatur: quorum alterum ſæpe, & ex facili fit; alterum quotidie.

X.

Si quis autem *Arthritidem*, *Colicæ* hujus vel iſtius Proſapiæ ſupervenientem, non tam *Symptomaticam* et *Secundariam*, quàm *Primigeniam*, eſſe contenderet; ipſamq; *Colicam* (aliter atq; primâ facie videretur) *Arthritidem* eſſe, ſed Anomalam, et demum Regularem; profectò quidem hâc in parte neq; difficilem Me inveniet, neq; vehementer repugnantem; ut neque temerè concedentem. Dubium eſſe fateor vel Apolline dignum, et Nodum Æſculapio Vindice.

Nihil

Nihil habent Symptomata, quod λόγοις ἀναγκαστικοῖς alterutrinq; fidem hâc in re conciliet: Atq; adeò, dum iſta ſilent, præciſè aliquid ſtatuere temerarium habeatur. Utcunq; ſit, haud minori jure *Symptomatica* eſſe confirmetur hæc *Arthritis*, ac contra negetur; imò quidem majori; propterea quoniam *Colicam* manifeſtè inſequitur, eamq; ſæpe Veterem, & (quantum hâc in re perſpicere datum eſt) genuinam & exquiſitam: Verùm utut res ſe habeat, in Arte factitandâ eôdem ferè recidit; Nam dubiæ hujus *Arthritidos*, nunc Inteſtina, nunc Artus infeſtantis, pro duabus iſtis Sedibus & ab alterâ ad alteram illius Migrationibus, Curatio propria ac peculiaris excogitanda eſt; nec in hâc *Arthritide* ſanandâ depellendâq; Medicinam, uti decet, quis exercuerit, niſi *Colicam*, cui ea ſubjicitur, ob Oculos poſuerit, & ex Hujus conſideratione Illam Vincere tentaverit.

XI.

Hanc ad normam agenti conſentaneum videtur, ſive à Pomaceo, Vino ſubacido, Cereviſiâ veteri, vel à Dyſpepſiâ proficiſcenti *Colicæ Arthritis* ſubnaſcatur,

quòd Paroxyſmi fermè eadem, ac in *Arthritide* Exquiſitâ, Medendi ratio: Prophylaxeos autem alia atq; alia eſt, pro Cauſæ remotioris diverſitate; verùm, ac in *Colicâ Arthriticâ*, nequaquam alia. Ubi in Poculis Erratum, Mos ille perniciosiſſimus primo quoq; tempore abrumpendus: tum quod intus alieni, iteratâ Catharſi deducendum. Hunc in finem Aquæ Purgantes, per ſe, vel, cum δυσλυσία poſtulaverit, per Salem Catharticum adjutæ, conducunt egregiè. Quotieſcunq; verò *Colicam* à Dyſpepſiâ ſequitur *Arthritis*, Coctionis Εργαστήριον benè & frequenter Purgari, Coctionem Digeſtivis ſtabiliri, pari ferè ritu atq; in *Arthritidos Exquiſitæ* Prophylaxi, oportebit.

XII.

Noviſſimè, Corollarii loco addam, hujus Tribûs *Symptomaticis*, præter cæteras ſui generis quaſcunq;, præter *Arthritidem* Exquiſitam, omnibus hoc commune eſſe; quòd iſtarum Paroxyſmi per Eccoprotica ſubin iterata maximè vel præcaventur, vel ſaltem minuuntur.

Hiſt.

Hist. 1. *Arthritis Colicæ Biliosæ Secundaria.*

FÆmina quædam, Conſtitutione poſt hominum memoriam maximè *Cholericâ*, nunquam ἐν τῷ γαστεὶ ἔχουσα, ſub Ætatis flexum, *Colicâ* pertinaci *Bilioſâ*, cum ingrato Sapore, Δυσορεξία, Vomitu Bilis frequenti, Dejectionibus raris & parum coloratis, Urinâ ruffâ, Ore luteo, & lentâ quâdam Febriculâ premebatur. Horum autem Malorum Procatarcticam habuit Errorem in Victu aſſiduum, utputa craſſorum & δυσπέπτων Eſtrix. Ubi Alvum inanientibus (præſentiſſimo illi remedio) plus ſemel levaretur *Colicâ*, ex Bilis incremento, conſtantiâq; & acrimoniâ, menſes poſt aliquot, iterum & ſæpius recidiva eſt. Fugiente Seculo ſuperiori, cùm Affectui gravi tollendo tempus aliquod apud nos impenderet, præter *Colicam* memoratam, pedum item orta eſt debilitas; quæ primo aſpectu Paralyſin, hujuſmodi *Colicæ* ἐπιγέννημα familiariſſimum,

prædicere videretur. Quò per Anum Bilis exularet, neq; se in Nervos insinuare permitteretur, Catharticum adhibui. Iteratum insecutus est utriusque (sed potissimè dextri) Pedis Tumor, Malleolum, & Pedis Convexum, Hallucem autem præcipuè, distendens; quem comitabatur hujus majoris Articuli Teneritudo mirifica, Dolor pungens, Rubor, Ardor reverà *Arthriticus*. Per-æquâ verò proportione increscit *Arthritis*, quâ minuitur *Colica*. Cùm de suis exinde interponerem, Matre admodum *Cholericâ*, & demum *Arthriticâ*, fuisse prognatam; veteriq; *Arthritico* diutius junctam accepi; sic, ut Vitium partim Hæreditarium, partim Contagiosum esse suspicari liceat. Rectè se habent Muliebria, & cum περιῤῥοίᾳ.

Ad Medicinam morbi genio accommodandam, in eo fui, ut Materiam, quo possim artificio, extrà dimoveam; ideoq; Internis eam protrudentibus, Externis eam invitantibus, diversis scilicet diverso modo idem operantibus, insisto; ut et toti Malleolo, & dextri Pedis Summitati, *Epispasticum* imponi, sinistrum pedem Laneis involvi, calideq; vestiri: Et paulò postea Soccos, ex Cerato illo viridi quo fiunt Peta-

tasothecæ, perpetuò gestari juebo. Unde exsudavit Humor, nec inutiliter; quamdiu enim perduravit iste Fluxus, recessit usq; *Colica* & visa est declinare.

Erat autem ista, per Articulos, Crisis imperfecta; quod reliquum erat Materiæ, finitâ re *Arthriticâ*, & ejus spe fallente omni, avitos intra limites se recepit, moreq; proprio agens Caput est adortum: Ideòq; de hujus Ægrotæ malo non est quod amplius addam: Unum istud volui, ex *Colicâ Biliosâ* posse *Arthritidem* exoriri.

Hist. 2. *Arthritis Colicæ ex Pomaceo* ἐπιγιγνομένη.

VIR Amplissimus, Animi & Fortunæ Dotibus Insignis, Natu integerrimus, Ætate constanti, Venatione aliisq; Exercitationibus otiosè & rarò se fatigans, Poculis plus solito indulgere cœpit. Ex temperamento Sanguinis præfervido, in Deliciis habuit Pomaceum, Vinum indigena; propterea quòd, (defæcatum modò & tenue,) absq; Sanguinis immodico fervore, pro illius naturâ Potionis, hilaritate Animum perfudit. Nondum ita diu indulsit, cum, Dolore *Colico*, & annos aliquot deinde pòst *Arthritico*, teneretur; utroq; interdum magno, sed tolerabili. Sic se habuerunt hi Affectus, ut nè semel quidem unquam concurrerent; ut nec vices, aut periodos remeandi certos unquam exercerent; contrà, nullo ordine (pro Materiâ vel Intestinis, vel in Sanguine ex Causâ evidenti congestâ, & ad ἀκμὴν evectâ,) Ægrotum alter & alter occuparet.

paret. Interea temporis notatu erat facillimum, *Arthritidem* hanc, ab ipſiſſimâ *Colicæ* Materiâ, in Artus tranſlatâ, haud dubiè fieri. Itaq; ſe rem habere in propatulo fuit, tam ex eo quòd *Arthritis* ſæpenumero *Colicam* exciperet, eamq; (ſic, ut Duratio Paroxyſmi erat) mitigaret; quàm etiam, ab eâdem Ægrotum quòd ad tempus aliquod defendere cerneretur.

De vitandâ Morbi hujus utriuſq; προφάσει Vir Nobilis non nimis ſollicitus, ſolito ex more egit. Prophylaxin autem utilem, efficacem, ſimplicemq; Deus Illi fortunavit. Quoties enim Dolor Inteſtinorum ingrueret, inter ipſa ejus initia ut occurrat, *Syrupi Domeſtici* præter-propter Unciam idoneo vehiculo temperatam, hauriendo, Morbum ἐν καιρῷ præcidit, contudit, fregit. Quid? quòd eo ipſo Cauſam *Arthritidis* προηγουμένην Primis Viis avulſit. Ceterùm, Vere & Autumno, aliàſq; quoties Inteſtinorum Inflatio, Æſtus Corporis univerſalis, & Plethora (quæ Materiam recrudeſcere & gliſcere indicavit) exigere videretur, Aquas *Alfordenſes* in ſe ingurgitando, Fiſtulæ Inteſtinalis proluendæ ſatagebat: adeòq; *Colicæ* Cauſam Conjunctam, *Arthritidos* Remotam, amovendo, Utriuſq;

Sævitiam magnâ ex parte antevertit.

Neq; mitti oportebit, quod ex frequenti Materiæ πλεονεξίᾳ & *Arthritidos* Paroxysmis (qui per annos plus viginti creberrimi fuere, ut & Regulares) tametsi Articulos hodiè corruptos, Recrementis *Arthriticis* distentos (neq; temerè) quivis expectare potuisset, Vir hic Egregius aliter multò Pedes, Manus, habiles exercet; eorum usquequaq; Compos impræsentiarum est, &, quantum præsensione possum assequi, futurus.

Hist.

Hist. 3. Colicæ, ex Dyspepsiâ diuturnæ, Gonagra superveniens.

MAtrona quædam *Colico* Dolore, annos pæne viginti conflictata est, ut rarò Mensem immunis ageret; ut indies propemodum gravaretur. Torquebantur Intestina, & post Vermiculationes unius circiter horæ περίττωμα quoddam acre & pungens, non sine Dolore Sphincteris acutissimo, quantitate modicâ dejici solebat: Dejectiones secuta est Spirituum Submissio, sivè Languor, incredibilis; unde in lectum se projicere, quòcunq; Fors permitteret, medio interdum itinere, donec Ægra somno, vel quiete, vires integraret, identidem necesse habuit. Deficienti maximè profuerat Cardiacum, vel *actu* Calidum aliquid pytissare. Post breve Deliquium, Vitæ Munia, sicuti priùs, repetiit. Cibum sic satis sumsit, & quamvis eo, ut dixi, more crebrò lacessita est, Vires & Colorem retinuit. Plures Illi

Illa Medicos (Doctos, Jupiter! et Exercitatos) hâc de re consuluit; quibus, ut Ipsa mihi renuntiavit, communis erat, quæ et maximè probabilis, Sententia, *Colicam* hanc à *Dyspepsiâ* proficisci. Sub finem anni suprà quàm moris erat, urgebat *Colica*, et Hystericâ Affectione sociata Dominam valdè emaciatam, debilem, languentem pæne confecerat. Nihil potiùs Illius causâ volui, quàm Alvum aperientibus expurgare Materiam, Turbas illic concitatas & Inquietem Paregoricis sopire & componere; cumq; restitueram, ut tenerem quem ceperam locum, & Ægram fido tuerer Prophylactico, *Decocti Corticis Martiati* Haustum, bis vel ter in singulos dies propinavi.

Habet illud Decoctum Pul. Patrum & Limaturæ Ferri aā ℥i: *in Aquæ Pluviæ* ℔viii *coquuntur ad* ii; *per Pannum Wallicum fit Colatura*; *Cujus* ℥ii *adduntur Aq. Hystericæ Londinensium* ʒii, *Tinct. Aurant. gtt.* x, *Syr. Garyoph. qs. fit in usum præfinitum Haustus.* Remedium hoc, ad Menses aliquot, ad Congios plures usurpatum, magnum attulit momentum. Meliùs inde perfectiùsq; concoxit Ægrota; rariùs & tolerabiliùs Doluit; Bonis erat Viribus.

Æstate

Æſtate proximâ, majoris utilitatis ſpe allecta, ad Aquas ſe recepit, quas antea commodè adverſus hunc Affectum hauſit, *Tunbrigenſes*: Martiatorum, quà Præparatorum, quà Naturalium, uſu, partim etiam Currûs agitatione Milliaria quadringenta brevi ſpatio metientis (quod Herclè vero proximum) in Artus ſtatim ab itinere, propellitur Materia νοσηρὴ. Erat utrumq; Genu naturâ imbecille, nec ad motum, maximè ad declivem, idoneum ſatis. Utrumq; obtorpebat, nec abſq; Dolore flectebatur: Dolori adjunctus eſt utrinq; Tumor, cum mirâ Debilitate & Motu læſo; Rubor autem nullus, ex Temperamento Corporis (quod opinor) frigido, neq; Ardor ullus apparebat, ſed Tumor, qualis ſolet eſſe Frigidæ *Arthritidis*. Interea temporis τοῖς ἐντέροις adeò prorſus integra eſt, ut nunquam magis.

Ut *Gonagræ*, Morbo *Colico* hunc in modum ἐπιγιγνομένῃ, pro facultate mederer, utriuſque Affectûs habitâ ratione, *Aquam* adhibui *Spadanam*; cujus Ampullam modicè tepefactam, inſtillatis cuilibet ℔ß *Sp.vol. ol.gtt.* aliquot, horas inter ſextam & nonam, omni mane exſiccavit.

Decimâ ſeq. Vini albi Luſitanici Hauſtum, Gentianæ Zedoariæq; Infuſo al-

tera-

teratum: Quartâ pom. Decocti Cort. Martiati Haustum, cum Hibernorum *Usquebach pauxillo. Quinimò, septimâ quâq; die (quoniam illud Tormina, subinde recurrentia, postularunt) Catharticum è Calomel.* ℈ß, *Extr. Eustach.* ℈i, *Scam. pul. Castor. Asæ fœtid. solut. aã gr.* v. *diluculo sumendum. Vesperi Bolum è Ther. Androm.* ʒß, *Zinzib. in Indiis Cond. Cons. Fruct. Cynorrhod. aã* ℈ß, *Syr. Aurant. qs. cum Aquis idoneis & Diacod.* ℥ß.

His Auxiliis, quà per Renes, quà per Anum, emissa est Causa *Gonagræ* Conjuncta; utriusq; Genu Tumor subsidit: *Colicæ* etiam Materia, cum Emolumento Ægrotæ lauto & locupleti, tum ejici, tum ex parte aliquâ præcaveri constat.

Non est autem reticendum, quòd ex Dyspepsiâ brevi tempore recurrente, denuòque Materiam ministrante, *Colica* recruduit; & Femoris dextri Internodium menses inde post aliquot infestavit Dolor, idem ferè acsi *Rheumaticus*; Vagus certè, quippe qui ad Acetabulum Coxendicis sensim ascenderet. Hunc comitabatur ejusdem *Pedis* (latè sumpti) totius Debilitas: Qui tamen Dolor &c. non alius esse jure potiori censeatur, quàm *Arthriticus*,

ex

ex Materiâ recens ortâ Partem nuper affectam, & eo nomine debilitatam, occupante.

Hisce verò diebus, Anno nempe 1702, *Gonagrâ* & omne genus *Arthritidæ* immunis Ægra, Affectionibus interdum *Colicis*, at frequentissimè Hystericis, quibus olim per *Gonagram* utrisq; liberabatur, afflictata, Aquis prædictis usa est, & fructum ex eâ re ingentem retulit.

Hist.

Hist. 4. *Ex Colicâ Paralyticus, Arthriticus, Inunctione trucidatus.*

DOminus R. propter Viam *Apsamensem*, Ætatis flore, *Colicâ*, quam *Pictonicam* appellant, aliquandiu gravatus, ex more & progressu istius Mali ordinario, incidit in *Paralysin*; Artus exinde marcidos, graciles, ἀκινάτους habens; per reliquum vitæ Clinicus. *Paralysi*, sub ejus initium, accesserunt Dolores erratici, incerti, horum illorum Artuum Internodia cruciantes, Autumno & Tempestate pluviâ maximopere sævientes, & tam ad amussim *Rheumatismum* simulantes, ut Æger eo morbi plùs decennium ægrotasse (Medico, nec indocto, nec inexercitato, totâ cum viciniâ consentiente) passim haberetur.

Cum

Cùm Ætas præcipitavit, Dolor iste Vagus in Fixum mutatus est Articulorum juxtà positorum, & novâ Symptomatum Cohorte stipatum; id est, Tumore, Rubore, Lævore, &c. quæ cùm *Arthritidem* eo loci jam esse *Fixam*, cùm à Decennio fuisse Πλανητικὴν, vel luce clariùs ostenderunt. Materiâ in Articulos impulsâ, & *Arthriticos* ibi Paroxysmos faciente, perrarum aliquod, notatuque dignum, observare licuit; Artus scilicet eosdem ex *Paralysi* flaccidos, macerrimos, tantùm non emortuos; ex *Arthritide* floridos, inflammatos, vegetæ & vitalis Vitæ indicia commonstrantes.

Cùm eò loci res erat, perfectæ (videlicet!) consummatæq; Curationis spe deceptus, Circumforaneo cuidam, Hominum impudentissimo, nec quidem Vulgi stupore nobili, Se Vitamq; suam commisit. Hic sartum tectum protinus ut Ægrotum redderet, Memborumq; omnium omninò compotem, *Unguento* illa nescio quo (*Mercuriali*, an secus,) oblinivit. Quid exinde factum est? Qui per Annos aliquam multos, si Vitæ momenta perpendamus, sic satis habuit, (benè enim Appetere,

petere, Concoquere, Dormire, Generare, similiaq; Eum Officia recte obiisse, certò certius est) istâ Inunctione absq; ullâ concurrente Causâ, tanquam *Asthmate*, suffocatus, Animam agere cæpit, & aliquantò posteà expiravit.

CAP.

CAP. XI.

De Arthritide, Morbis quibusdam Cuticularibus subjecta.

ARTIC. I.

QUÆ Suppressioni *Gonorrhææ* Virulentæ subjicitur *Arthritis*, ad Luem Ea pertinet Veneream; cujus quidem Mali ista Suppressio in Causâ est, & cui *Arthritis* illa proximè succedit. Quæ Scabiem *Scorbuti* flammeam, quæ *Patursæ* siccam, quæ *Febris Eruptionem Miliarem* sequitur, ea non tam horum Symptomatum, quàm Ipsorum est Morborum Ἐπιγέννημα: Nec eâ re hujusce loci. Quæ *Achoribus*, quæ *Hæmorrhoïdibus*, quæ *Ulceribus*, aridis & siccatis superest, Illa hoc Capite perstringenda est.

II.

De Affectibus hujus *Symptomaticæ* Primariis generatim acceptis, primùm Observandum est, quòd multâ Naturæ operâ & labore, illi (uti *Arthritidum Symptomaticarum* morbi Primarii plerique omnes) Materiam, quam habent ineptam, inidoneam, & alienam, in Ambitum Corporis expellunt, ibiq; exterminant: Quo quidem nomine, cum *Arthritide Primigeniâ* rectâ, & legitimâ, ad amussim concordant.

Tum, de His notandum, quòd, quoties Eorum Materia, seu Victu pleno & immoderato, sivè Otio adaucta, per Excernicula priora minimè expressa, in Sanguine cumulata fuerit, ex eâ Sanguis Discordiam & Turbas subit, supra Naturæ modum vehementes; atque his succedit alieni per Articulos Expulsio; id est, ipsa, quam dicimus, *Arthritis Symptomatica.*

Deinde advertendum, quòd *Arthritico* durante Paroxysmo Primariæ maximâ ex parte conquiescunt Affectiones; sistuntur Evacuationes istæ Morbosæ; Latices isti exsiccantur: Eo verò ad exitum perducto, scaturiunt denuò; & quidem tantisper,

dum novâ repullulante & urgente Materiâ, Prælium redintegretur, & Λῆψις *Arthritica* revertatur.

III.

Ex eo verò, quòd *Symptomatica* hæc nostra Morbo semper alicui Externo submittatur; pronum est conjicere, eâdem Illam, cum Primario suo, sed auctâ, sed in Orgasmum majorem evectâ, & per Excerniculum insolitum, id est, Articulos expulsâ, gaudere Materiâ: Necnon exinde tum â reliquis *Symptomaticis*, tum ab *Arthritide Primigeniâ*, vel primâ facie distingui.

Sufficiunt enim, ex Instituti nostri ratione, Morbi hujus Derivationes Successionesq;, propter quas in *Symptomaticarum* numero Ille censeatur; tametsi concedamus (quod tamen non concedimus,) Materiam ejus cum purè *Arthriticâ* reverâ *Specie* convenire. Et, quæ res est, ut planè & Latinè dicam, ex hujusce Morbi Ortu & Metamorphosi quàm facillimâ, ex Ejus concordantiâ & similitudine cum *Arthritide Primigeniâ*, vel eandem His utrisq; esse Materiam, alio corpore in Ano, alio in Tibiis, alio in Auribus, ἀνωμάλως; posteà

verò in Artubus, ὀρθῶς, ſe gerentem ; Vel, *Symptomaticæ* huic noſtræ Materiam eſſe, *Arthriticæ* illi longè ſimillimam & germaniſſimam, exiſtimandum eſt. Et quia hæc *Arthritis* vel Ipſa eſt *Primigenia*, vel Ei quàm ſimillima, idcircò de Illâ poſtremo hoc loco diſſeruimus.

IV.

Symptomatica tam peculiaris ſubjicienda eſt Curationi quodammodo peculiari. Etiamſi enim in ejus Paroxyſmis eadem Medendi ratio, & in Eorum Intervallis idem Victus, ac in *Arthritide Primigenia* valebit ; in Iis tamen alia locum merebitur, imò vindicabit, quæ huic Affectioni Propria eſt Medicina, mirum quantum à prædictarum Methodis varianda.

Nihil enim Ægro per Vacationes Paroxyſmorum commodius, aut quod Adjumenti plus contulerit, quàm ut Morbus, quicunq; fuerit Primarius, ſuſtentetur, alatur : Ut e. g. *Ulcus*, ſiquod exſtiterit *Cuticulare*, nè Carne obducatur aut areſiat, per *Cathæretica* ſive Carnem modicè rodentia, eniti. Placet hunc in finem *Aqua Viridis exedens Barbettiana.*

Ad *Achores* revocandos *Epiſpaſtica* propter Aures applicentur; vel lenia quædam *Attrahentia*, quæ Humorem illuc peccantem & vitioſum invitent, eliciant.

Ut *Hæmorrhoïdes* aperiantur uſui eſſe poſſunt *Aloetica* internè adhibita, externè verò *Hirudines.*

Quemadmodum Salutares ſunt Evacuationes, per *Ulcera*, per *Achores*, per *Hæmorrhoïdes*, hæ prædictæ, ideoq; promovendæ; ita quidem, ſi Hydrops, Colica, Tuſſis, Apoplexia, vel ſiquid aliud Mali, ex Earum Suppreſſione oriri videatur, omninò neceſſariæ ſunt, & primo quoque tempore conſciſcendæ.

Atq; iſta volui de *Arthritide Morbis his externis* ſupervenienti, quæ pro eorum numero Multiplex habenda, & diverſa: Hoc autem Capite, propter Eorum Convenientiam & *Arthritidum* iis enatarum Vicinitatem, ac ſi una tantùm eſſet explicatur.

Hist. 1. *De Arthritide Aurium Achoribus subjectâ.*

CUrrente Sæculo priori, *Damnonio* hoc *Orientali* florebat Ordine Equestri Gens, Humanitate, Opibus, & Pietate insignis, illoq; tantùm nomine infælix, quòd Ea tota, tam Feminæ quàm Mares (erant autem Illæ quàm plurimæ) *Podagrâ* miserrimè torquerentur.

Harum Una, Articulos non adeò graviter affectos habens, Dolore, Artus alios aliosq; perreptante, multos annos est afflicta. *Rheumatismi* nomine, pro Vulgi more, Malum isthuc appellatum est, quod tamen potiùs *Arthritis Vaga* æstimandum. Decedente eo Tussis exoriebatur, factâ in Pulmonem Materiæ μεταπτώσει, & Phthisi paulò pòst occubuit Ægra.

Hujus *Arthriticæ* Filius jam quadrimus Aurium Morbo tentabatur; ex omni parte Tumuerunt illæ, præcipuè verò *Helix*. Tumor initiò ruber & φλεγμονώδης, brevi exinde tempore subalbicans. Serum illud acre, quod intus contentum, in Tumorem Cutim extulit; Fibras autem Cuticulares fodiendò, Spiritusq; earum Incolas irritando, Pruritum immanem, perpetuum

tuum& ferè intolerabilem excitavit;inCrustam posthæc albidiorem condensatum est: quæ quidem Crusta,demum exarefacta,& in Squammulas divisa,decidit;relicto loco, tanquam à Variolarum Pustulis, Inflammato. Confertissima erant hujusmodi Excrementa, & quidem adeò crebra, ut propemodum perpetua viderentur. Veteri subitò nova Messis successit; pro Materiæ peccantis abundantiâ, & Cæli Humiditate (quæ ad hujusmodi ῥύσεις contribuere notabatur) Major. Ichor autem, quando largiter profluxit, non sine Fætore erat gravissimo, Naribusq; ingratissimo: Ea Spes Amicorum erat, ut Ætate progrediente sisteretur isteFluxus,& quidem tutò; ex eoq; Annis Puerilibus ita profuso, meliùs & tutiùs ageretur quod vitæ reliquum.

Ineunte quidem Adolescentiâ, forsan ob Exercitationes eo tempore vehementiores, Fluxûs est remissio: At Annorum vix triginta, Vir sobrius,neq; *Veneri*, neq; *Baccho* deditus, *Arthritide* corripitur, post homines natos acerbissimâ. Per idem tempus Aurium illa Affectio major recurrit, sed cum *Arthritidos* Paroxysmis vices habens alternatas. Horum enim Vacationibus scaturiunt Aures; at Naturâ Paroxysmum moliente, ad Eumq; sese, quasi

accingente, ſiccantur Hæ; &, ab His ſiccatis, inſtantis Paroxyſmi non leve ortum eſt Indicium.

Hæc ſunt, quæ de hujus *Arthritidis* Ortu & Derivatione dicenda habui; quæq; ſi rectè judico, illius generis Eam eſſe oſtendunt, cujus Materia partim per *Achores*, partim per *Articulos* expellitur: Eâq; ratione, quòd ordinariò, prior illa ſufficiat Evacuatio, quàmprimum autem ὑπὲρ μέτρον in Sanguine cumulata & congeſta fuerit Materia, itemq; ad Exilium parata, Paroxyſmum illa concitet *Arthriticum*. Sic, ut Materiæ ad hanc vel illam Partem Determinatio, ex ejus Quantitate & Naturæ Niſu fortiori, prorſus pendeat. Si verò ipſam ſpectemus Materiam, eſſe illam, utriq; harum pari ferè menſurâ propenſam, & æqualiter faventem.

Sunt autem Alia, quæ, cum aliis quibuſdam *Arthriticis* huic noſtro communia, Memoratu digna cenſeantur. Primùm, præter Labem Hæreditariam modò dictam, Cauſſam hujus & *Arthritidos* & *Achorum* antecedentem eſſe proculdubiò *Dyſpepſian*: Cibo enim difficiliori (Porcinâ, Bubulâ, & iſtiuſmodi aliis) nimiùm delectabatur; is autem Ventriculo minime confectus, ſimul cum Corpore Morbum

bum alere judicetur. His addendum Ægri genus Vitæ otiosum, neglectis scil. Exercitationibus, quibus Juniores Satietatis Mala seu prævertunt, seu resarciunt. Otio facta est (quod Tertiò notandum) Perspirationis Diminutio; Cuticulæ universæ, Manuum verò præsertim, Ariditas: Unde Humores intus retinentur; unde Malorum Ilias. Urina huic Ægroto in Paroxysmo pro Doloris & Inflammationis ratione rufula, aliàs straminea, semper autem pro quantitate Poculenti larga. Ingruente Pluvio semper Ille Venarum Distensionem, Sanguinis Orgasmum, Corporis Hebetudinem persensit. Complures Ille periclitatus est, per *Aquas Bathonienses*, per *Cathartica*, Sanguinem expurgandi Methodos. Nulla verò profuit. Adeò illi Sanguis intractabilis, & δυσμετάβλητος. In Cibo εὐχύμῳ καὶ εὐπέπτῳ, parcè sumpto, quo Morbi Causa præpediretur, Spes sita erat Prophylactica. Ille verò Cereri indulgens, & quicquid gratum erat, utut difficile coctu, demittens, bis tervè Anno fermè omni desedit *Arthritide*.

Unum

Unum adjiciam, quod huic Ægro Proprium esse videatur; *Arthritida* nempe aliquando Dextram invadere Patellam; Drachmæ occupare spatium; per Dies aliquot durare; Paroxysmum autem insequentem, diuturnum esse, gravem, Genuque labefactare, & valdè imbecillum reddere. Ob Genu imbecille factum est, quòd Gradus scalares multò faciliùs expeditiùsq; sursum, quàm deorsum iret: quando in descendendo necessum, nè Corpus antrorsum rueret, summis illud Viribus cohiberi. Hoc autem Silicerniis, & depontanis ferè omnibus commune.

Hist.

Hist. 2. *De Arthritide Ulceribus subolescenti, Epispasticis allevata.*

ULceribus, quæ Cutim mordent & exedunt, ἐπιγιγνομένης *Arthritidis* varia præstò sunt Exempla; ex quibus uno, quod ob Oculos rem hanc omnem planè & perfectè repræsentabit, contentus ero.

Vivit etiamnum apud Nos, Ætate adhuc constanti Vir; cujus, ut in ipsis *Arthritidos* Paroxysmis, ità non minùs in eorum Originibus, occurrunt plurima notatu longè dignissima.

Ingruente Paroxysmo præmitti solet Fastidium, Symptoma creberrimè prænuncium; tum Urinæ tenuis & pallidæ, tanquam in *Hystericâ Affectione*, Profluvium; nonnunquam etiam Mandibulæ Dolor, quasi propter imminentem Ὀδονταλγίαν: Spinam autem Ischiiq; Ossis inter Aretabulum, usitatè Dolor acutissimus; pariter ac ab Affectu illo molestissimo, quem Idiomate Nostro *a Crick* appellamus: Ab illo verò diversus, eò quod Va-

Vagetur, & Spinam perreptans ad Homoplatarum usq; intercapedinem ascendat. Eò loci quàm diu iste viget, Spiritum Æger difficillimè trahit, ac si *Asthmate* pæne suffocatus. Hoc in statu, Pomaceo liberaliter ingesto, sæpe Ille ad tempus aliquod Paroxysmum protelat: Grallator aliàs, Artuum exinde compos. Hæ verò tantùm Induciæ sunt, eæq; breves & infidæ: Die enim postero, quà Pedibus, quà Manibus, solet universè & quidem acerbissimè Dolere. Cum deferbuit Sanguis, in Carne Musculosâ Tumores facere Materiam νοσηρὴν; durosq; & longos, Restis in modum, excitare; & per Artus alios aliosq; πλανητικὴν Articulos aggravare, constat.

Quemadmodum *Febris* & Dolor accedunt & intenduntur, Urina magis flammea & rubra est: Iste verò Rubor remittit simul cum Dolore, idque ejus proportione. Veteris jam *Arthritici* summitatem Cubiti sinistri Tumor occupat Ὀιδηματώδης, Nuci Juglandi par, Tofos habens intermixtos, duritie & mobilitate distinguendos.

Hæc

Hæc ſunt, ad hujus *Symptomaticæ* Paroxyſmos quæ precipue ſpectant; eorum verò de Origine conſiderandum eſt, quòd Æger hic noſter *Ulcuſculis*, quorum alia minora erant, Piſi majoris ſecti Baſin exæquantia, alia ad Diametrum Thaleri largiora, omnia verò Tibias obſidentia, ante multos annos afflictatus eſt. Quibus cum *Arthritis* ſubjiciebatur, quamprimum hujus Cura mihi demandata eſt, nihil potius habui, quàm ut, Naturæ Methodum imitando, ejuſq; veſtigia reprimendo, Materiam per Cutim elicerem. Ideòque *Veſicatoria*, quibus id Negotii perficiatur, in uſum propoſui; quin et Malleolo, Carpo, cæteriſq; Articulis Dolore cruciatis, vel Eos quàm proximè, nunc plura, nunc pauciora, prout exigere videretur Ægri res, admovi.

Hæc autem eo cum Succeſſu acta ſunt, ut acris Seri fætidiq; admodùm, Uncias ſæpe quatuor, identidem ſex, nonnunquam octo, unum idemq; extraheret *Emplaſtrum*: Unde Vicini Dolor Articuli ſtatim mitigatus, & paulò poſt ſublatus. Artificioſis hiſce Colis adeò delectabatur Æger & profecit, ut, quoties Dolor recruduit, acſi eſſet ἀνάλγητος, Ipſus ſæpe numero *Epiſpaſtica* ſuperponi juberet; ut, eodem

tempore

tempore, sex septem interdum gereret.

Ex eorum Dolore & Fluxione macescit Æger; Caro Illius impendiò absumi; Vires debilitari & pessum dari solent; sed cum Emolumento et Fructu certè amplo locupletiq; Quamprimum enim *Ulcera* exsiccantur, Somno & Fame postliminio restitutis, Cibo multùm Idem reficitur: Vires reparantur. Hisce verò adaugendis non parum conducit Aer apricus, & Pomaceum; quorum alterum mirificè Appetitum acuit; alterum Animales Spiritus fovet recreatq;.

Cùm Miasmate *Arthritico*, sive per Paroxysmum, sive per Epispastica, liberatur Æger; nemo unquam Hominum Vegetior, nemo Hilarior. Ut Coctio recta sit, *Infuso Amaro Chalybeato* me hortante utitur; nonnunquam etiam, ad Sanguinem instaurandum, *Aquis Germanorum Spadanis*; utroq; certè, Eventu non infelici, imò felicissimo. Redit exinde εὐσαρκία Sanitasq; sic, ut horum in Paroxysmorum Intervallis Uxorem quotannis gravidam faciat, Valitudine, si unam excipias Claudicationem, factus integerrimâ: donec Cibi Abundantiâ & Satietate Corpus amplè nutritum, & nimis sit impletum; inq; Artus denuò erumpat Humor, iterumq; Παροξυνῶνται.

Hu-

Hujusmodi Cyclus, Paroxysmum simul cum Vacatione continens, quotannis in Annos singulos ter quater repetitur. Solet autem Paroxysmus nunc unius Mensis esse, nunc duorum, interdum etiam trium, pro Materiâ plus minùs cumulatâ & evectâ.

Ulcera, quæ ab *Emplastris* sunt *Cuticularia*, brevi tempore sanantur; maximè verò quoties *Aquâ Calcis vivæ* abluuntur.

Cùm aliquando Pedes tumefierent, ad detrahendum Miasma *Arthriticum*, unà cum Sero in iis depositum, Amici cujusdam hortatu Catharticum è fortioribus assumens, malo id Eventu fecit; adverso *Æsculapio*. Si Evacuationes spectemus, instar omnium erant, in Paroxysmo, *Epispastica*; in Vacationibus, *Diuretica*. Horum autem Usus uti perrarus fuit; Illorum verò creberrimus; Illis potissimùm deberi agnoscendum est, Quòd, Dolore Æger etiamsi acerrimo subin urgeretur, tamen Ei sustinendo tolerandoq; usq; Par existeret; neq; per Decennium nuper lapsum, etiamsi tot tristissimis Accessionibus comitatum, si præcipuæ notæ Viscera, si Vitæ pondus attendamus, enervaretur aut multùm debilitaretur.

Hist.

Hist. 3. De Arthritide (cum Febre Intermittente) ex Hæmorrhoïdibus occlusis.

HIS affinis illa *Foresti* Observatio, de *Hollandiæ* Præside quinquagenario; qui, cùm *Hæmorrhoïdibus* affici soleret, ex Iis occlusis in *Tertianam* incidit, & paulò pòst in *Podagram* & *Chiragram*, adeò vehementes, ut per Dies viginti lecto affigeretur.

Hujus Mali Causam esse, Vir Clarissimus existimavit, non solùm Phlebotomian ac Catharsin prætermissam, sed (cum aliis quibusdam,) & quidem maximâ exparte *Hæmorrhoïdes suppressas*: Neq; verò perperam; Ratus enim id, quod erat, per Lenientia Ventrem inanivit. Quo subducto, & Dolore Cataplasmatis mitigato, in Excrementis denuò conspicitur ex *Hæmorrhoïdum* apertione Sanguis. Hoc viso Sanitatem Medicus pollicetur, & quidem brevi admodum Æger *Arthritide* liberabatur; neq; Annis pòst sex Dolores *Podagricos*, *Chiragricos*, aut *Articulares*, etiamsi illâ jam Ætate quæ ad hosce prona & proclivis, sensit.

CAP. XII.

Corollaria & Spicilegia quædam, cum Epilogo.

ARTIC. I.

S*Ymptomaticarum* isti, quem protulimus, Censui *Corollaria*, quæ ex his recognitis, sive omnibus, sive pluribus, inter se comparatis oriantur; & *Spicilegia* quædam, quando ad Illas ampliùs illustrandas utraq; nonnihil conferant, jam deniq; superaddam.

Ex omnibus, gregatim sumptis, omninò liquet, quòd ἰδιωτάτων Iis, quæ puræ & germanæ *Arthritidi* sunt vicinæ (id est, *Arthritidi Colicæ*, & *Morbis Cuticularibus* supervenienti) maximè consentire cernuntur illæ, si, missâ Morborum primario-

rum conſideratione, & ab iis *Symptomaticarum* Emanatione omni, illarum *Materiam* tantùm intueamur, quæ *Chloroſi* & *Hydropi* ἐπιγιγνομέναι, *Symptomaticæ minùs propriæ* nominantur. Iſte verò Conſenſus, ex illarum ſimili Materiâ proficiſcitur. Vicinis illis *Speciebus magis propriis* Materia, vel *Arthritidos* genuinæ ipſa, vel (uti ſupra declaravimus) ei quàm ſimillima eſt; (ſicut, è diverſo, *magis Propriis*, ſed remotioribus, pro Diſtantiâ, diſſimilis) Jam verò *Symptomaticis minùs propriis* Materia, (quod item oſtenſum eſt) pura puta eſt *Arthritica*: Unde elucet Dicti Veritas. Et quidem ob iſtam *minùs Propriarum* cum *Exquiſitâ Arthritide* convenientiam, *magis Propriis* poſtponi Illæ poterant, imò (ut Ordinem hâc in parte corrigam) debuerant.

II.

Secundò: De *Symptomaticis magis Propriis* advertendum, quòd nihil me movebit, ſi quis è Perſpicacioribus & nimiò plus ſubtilibus, eâdem Materiâ Morbos oriri poſſe diverſos, eoſq; *Specie* diſtinctos aſſerens, *Luis* e. g. Materiam, non *Arthritida Falſam* & *Mendacem*, ſed *Exquiſitam* & *Genuinam* parere contenderit: Itaq; *Symptomaticas* (aliter quàm

à

a Nobis ſtatutum eſſe videatur) & inter Se, & cum *Arthritide Exquiſitâ* congruere, pro certo habuerit : Nihil, inquam, iſthuc me movebit.

Primùm enim, Morborum *Materiæ*, ſive *Cauſæ Conjunctæ*, reverà ſunt in obſcuro; & quis Atomorum Globus, ſive Σχηματισμὸς e. g. *Peſtem*, quis *Variolas*, quis *Hydrophobian*, & ita Affectum quemcunq; Contagioſum, aut exiguâ Materiâ, quaſi Fermento natum, afferat & producat, Deo ſoli cognitum & perſpectum eſt : Nec quis unquam Mortalium hæc in operto Naturæ fabricata fideliter repræſentaverit, aut palam exhibuerit. Ideòq; de *Symptomaticis* hiſce noſtris, Utrum germana ſunt *Arthritis*; an Ejus tantummodo *Simulachra*; quum in utramq; partem diſputari poteſt, & quidem fruſtrà; *ex Earum Materiâ per ſe conſideratâ*, non eſt temerè decernendum; quin Philoſophis magis oculatis, & λεπτοτάτων λήρων ἱερεῦσι, miſſum illud faciemus.

Tum, de Illarum Materiâ, *ſecundum Phænomena*, ſi ſentire & judicare liceat; certo certius eſt, Primùm, diverſis Illas Primariis Affectibus, iiſq; *Specie* diſtinctis, exoriri. Deinde, Eorum *Materiam*, ſignis ſuis Diacriticis uſq; manifeſtam, pro-

priiſq; Remediis impugnandam, in ſtatu peregrino Illas retinere. Et quoniam Morborum *Specificatio* à nullâ aliâ re ducenda magis, quàm ab illorum Materiâ peculiari, Signis ſuis Diacriticis oſtenſâ; his conſequens videtur, Illas *Symptomaticas*, pro Affectuum diverſitate primariorum, *Specie* diſtingui, propriaſq; poſtulare Medendi Methodos; ut & propria Vocabula.

Neq; enim, Tertiò, ſiquis Eas *Arthritidis* Nomine comprehenderit, Earum mutabit Naturam, aut Curationes; ſed, nimis latâ ſignificatione, Vocem eam, Morbum ſingularem exprimere ſolitam, reddet *Æquivocam*; Morbos longè disjunctos, eoſq; non paucos, complectentem: Quâ quidem re, ἐν τῷ Ονοματοποιεῖν nihil magis fugiendum.

Nos certè Opus Practicum moliri, & hos Affectus eo modo tractare ſtuduimus; qui ad Eos tollendos, aut mitigandos, maximè conducat: Quem in finem, ut in ſuperioribus *Arthritides* alias *Genuinas*, in *Secundariis* & ſenſu laxiori *Symptomaticis* cenſuimus; quòd *Chloroſi*, quòdq; *Hydropi* ſubjiciuntur; ita hîc multò ſatius eſſe duximus, tametſi Veræ ſint omnes hæ

Arthritides

Arthritides (quod tamen ita esse, nec à quoquam unquam probatum, nec à Nobis concessum) ut *Adulterinæ*, interq; Se diversæ, & *magis propriè Symptomaticæ*, habeantur: Quoniam hæc Positio, ad Earum Curationes & aptiùs lucubrandas, & feliciùs exigendas, Usûs est immensi.

Perimetrum Circulare ad suam Diametrum in ratione *Triplâ-sesquiseptimâ*, sive ut 22 ad 7, esse statuunt, & quidem omnium consensu rectè statuunt, *Geodætæ*: Quamvis id non tam ex Rei Veritate, quæ profectò nulla est, quàm ex positæ Commoditate & in Solidis dimetiendis Utilitate, factum est.

III.

Unum adhuc restat, quod quidem me sollicitum habet, quodq; Lectorem moneri par est: Non eam hujus Scripti Mentem esse, quæ *Melancholiâ*, *Scorbuto*, *Lue*, vel alio quovis Morbo è Primariis supradictis Laborantem, *Primigeniâ* simul *Arthritide* laborare posse diffiteatur: Quin è contrario (quantum video) posse ita fieri, [ut, Illorum al-

tero qui ægrotet, *Podagrâ* similiter ægrotet *Primigeniâ*] lubens agnosco. Mihi verò cum hisce solùm Morbis Negotium, qui statum pristinum vel partim vel omninò deserentes, sub falsâ *Arthritidos* Imagine lacessunt Ægros.

IV.

Præter has *Imagines Arthriticas*, quæ suo quæq; genere perfectissimæ, & omnium, quas Ego notavi unquam, maximè sunt elaboratæ; Aliæ cernuntur minùs perfectæ, neque tam examussim ad Exemplar illud ingens, *Arthritida* videlicet *Primigeniam*, formatæ: Sunt Illæ Fætus Naturæ, sed Abortivi; sunt Illæ Conamina, sed langvida, & frequenter vacua. Habent tamen omnes nihilominus Dolorem; aliæque Tumorem; aliæque etiam Ruborem: Breves habent plerumque Paroxysmos, neque ex Stadiis omnibus perfectis conflatos; atque adeò intercisos, interruptos.

Ha-

Harum *Abortionum* Causa, ex Naturæ imbecillitate, & ad *Arthritidem* eluctandam impotentiâ; vel ex Materiæ Defectu peccatricis; vel ex Sanguine δυςμεταβλήτῳ, et ad *Arthritida* subeundam minimè apto & proclivi, ut intelligo, petenda est: Certè tanta Illarum Ἀπορία, Mos ita dubius, ut ad hasce nostras *Symptomaticas* nihil esse censeantur, neq; sermone longiori persequendæ.

Minimè verò tacendum, quòd hæ *Abortiones* nunc, ut aliorum Morborum aliæ non paucæ, (quod jampridem detexit Clariss. *Sydenhamus*,) apud Vulgus *Scorbuti*; nunc etiam *Rheumatismi*, facti, vel imperfecti, Nomine insigniuntur; et passim Curationi, pro hoc vel illo Nomine, (quàm autem auspicatò conjectari facile est,) subjiciuntur.

V.

Postremò addam, quòd *Articulares Glandulæ*, quæ tantopere in statu Corporis secundo & naturali, per secretam

Mucilaginem, (*) Articulorum Motui, imò Vitæ Animali conſervandæ; in ſtatu ejus vitioſo adverſoq; Sanguinis Depurationi & Purgationi, pari modo inſerviunt: quando per Has exprimitur Venenum, in alio Corpore Ποδαγρικὸν; in alio, *Melancholicum*; in alio, *Scorbuticum*; in alio, *Venereum*; in alio, *Febrile*; aliud videlicet aliudq; longè diverſum, ſummè perniciosum: Ut dictæ *Glandulæ*, ex Incerniculis totius Corporis celeberrimis ſint: Neq; per *Catarrhos*, Infantum; neq; per *Rheumatiſmum* Muliebrem, Fæminarum; neq; per *Hæmorrhoïda*, Provectiorum; quàm per Ρύσιν hanc *Articularem*, Seniorum Vita, Salus, et Incolumitas, magis ſuſtentetur.

Epil.

(*) Vide Clariſſimi *Haverii Oſteologiam novam*, Diatribam *De Glandulis Mucilaginoſis.*

Epilogus.

ITA demum abſolvimus *Syſtema Arthritidum Symptomaticarum* ; eas *Species* percurrendo omnes, non quas Imaginatio peperit ; non quas Opinio commentata eſt ; vel Auctores, Scripta ſua compilantibus, ſunt elargiti ; ſed quæ Nobis Uſu & Experimentis ; quæ Obſervatione & Exercitatione Medicâ occupatis, Seſe prodiderunt.

Harum Modos & Proprietates expiſcari fuimus conati, medendiq; rationes & Indicationes ſingulas, quàm poſſimus aptas idoneaſq; , Earum ſingulis accommodare. Nunc *Calcar* adhibendum, & *Arthritidem* in nonnullis omni Induſtriâ promovendam ; nunc contrà *Fræno* opus eſſe, & Morbos artificioſè ſiſti ſufflaminariq; oportere : Materiam nunc per *Locos Muliebres* ; nunc per *Renes* ; nunc per *Ambitum Corporis* ; nunc per *Anum* ; nunc

nunc per *Os*, *Evacuari*; nunc, omiſſâ Evacuatione omni, *Alterari*; nunc, & Alterantibus & Evacuantibus neglectis, tantummodò *Præcaveri*, in ipſoq; Ortu *Supprimi*, debere demonſtravimus.

Si, in ponendis hiſce Indicationibus, iiſq; deſignandis, erraſſe nos conſtiterit; (in Re verò tam multiplici, tamq; intricatâ, nihil errare, pluſquàm Humanum eſt) certè ſuam cuiq; *Symptomaticæ Arthritidi* propriam eſſe, ex Derivatione propriâ, Naturam; tum item Harum ſingulis, pro ſuâ cujuſq; Derivatione & Naturâ, Curationem excogitandam eſſe propriam & peculiarem, omninò comprobatum eſt.

Jacto iſthôc Fundamento, quæ mediocriter (pro Earum Dignitate, ſi quidem mediocriter) à Nobis aperiuntur *Symptomaticæ*; tum Eas ampliùs explicare; tum Eas illuſtrare; tum Earum Numerum explere poterit Obſervatio Poſterorum. Quibus in medio relinquam *Scrofulæ*, *Rachitidos*, *Pſoræ*, *Diabetis*, *Icteri*, *Dyſenteriæ*, aliorumq; complurium Chronicorum erga *Arthritidem* Inclinationes & Demigrationes, ſi quæ ſint, & qualeſ-

cunque

cunque, evolvendas: Eſſe verò plurimorum; Eaſq; longè inter ſe diverſas,& diſcrepantes; ex jam prolatis, quæ à Nobis, ut dabatur Occaſio, perpaucis Annis ſpatii cogerentur, abundè veriſimile eſt.

Animus erat, de *Arthritide Anomalâ* quæ habuimus dicenda, His ſubnectere: ſed, in præſentiâ, Manum hâc de Tabulâ; &, Spatio jam exacto, ſiſtentes (anhelantium more Curſorum) pauliſper reſpiremus.

F I N I S.

Δόξα τῷ ἐν ὑψίστοις Θεῷ.

EPITOME.

CAPUT I.

De Arthritide Symptomatica, *generatim.*

MORBORUM *Migrationes Successionesq; ex* Hippocratis *Præcepto, sunt inspiciendæ.* ARTIC. I.

Arthritis *alia* Primigenia; *alia* Secundaria, *sive* Symptomatica, II.

Quæ vel Materiam, vel in hujusce generis Arthritida *Materiæ* Μετεωρισμὸν, *Morbo alicui Primario, & præcedenti, refert acceptum.* III.

Hujus Regionis Symptomaticæ *recensentur, suntq;* Arthritidos, *generatim sumptæ, quasi Pars dimidiata.* IV.

Symptomaticarum *Ratio Generalis in eo sita est, quòd, cùm Morbi sunt à* Primigeniâ *distantes, Ei tamen gradatim Appropinquant. Modum* Appropinquandi *certissimè commonstrant, simul cum usurpato* Arthritidis Primigeniæ *Vultu,* Primarii *Exuviæ. Conditio Earum specialis.* V.

Symptomaticarum *Differentiæ, si Earum Externa, si Paroxysmos, spectemus: Partûs Facilitas*

CAP.

CAP. II.

De Arthritide *Rheumatiſmo* ſupervenienti, Symptomatica falsò appellata.

T*RANSITIO.* ARTIC. I.
Rheumatiſmo *ſoli Frigore procreato ſuccedit* Arthritis; *Is autem, Sanguinis* Lentore *gravi & repentino Capillaria infarciente, generatur.* II.
Quî fiat ea Γλισχρότης *exquiritur: Non à Chylo aceſcente: (Sanguis injecto Lacte non Coagulatur)* III.
Neq; ſolùm ab Acido. Serum ejus calefactum per Frigus ſubitum condenſatur: Rheumaticorum *Urina minùs ſalſa: Serum, addito Syrupo Violaceo, Vireſcit: Pellicula Sanguinis, per inſtillatam Sublimati Solutionem, Albeſcit. Lentorem vel à Calore Frigoreq; vehementibus & continuis, vel à Sale Alcalico, vel ab Utroq; naſci concluditur.* IV.
Rheumatiſmo *malè tractato ſubjicitur hæc* Symptomatica, & Arthritidem *Frigidam æmulatur.* V.

Illius

Illius Facies & Mos. VI.
A reliquis Symptomaticis *ut distinguitur.* VII.
Adversus Rheumatismum *Valere posse Vomitionem, sed frequentem & cautè præcipiendam.* VIII.
Ad hanc Arthritida *requirit Indicatio, ut tollatur iste Lentor. Quem in finem Antiscorbutica, Spiritus Volatiles, adhibeantur. Quid per Oleum Tereb. Quid per Camphoram agatur, periclitêre.* IX.
Ptyalismus proponitur, *& Emplastra cum Mercurio; ut &, ad Articulos exonerandos, Suctus. Quid per Maturantia fiat, deliberandum.* X.

CAP. III.

De Arthritide ex *Chlorosi*, & ex *Mensium Suppressione.*

ARTHRITIS *à* Chlorosi *Symptomatica est rarissima.* ARTIC. I.
Eas tantùm aggreditur, quæ Stirpe sunt Arthriticâ *prognatæ.* II.
Causam habet Continentem, à Chloroseos *Continenti longè diversam, & ad istum Morbum se fortuitò adjungit.* III.

In-

CAP. IV.

De Arthritide *Hydropi* Superveniente.

HYDROPI Arthritis *etiamsi crebrò superveniat, inter Naturæ* Δυσνόντα *tamen est censenda.* ARTIC. I.

Ab Hepate, sive Viscerum aliquo nobiliori, Labe indomitâ vitiato, quicunq; fit Hydropicus, *rarò Is* Ποδαγριᾷ. *At si in Liquido omne Vitium, ex eo sæpe oritur* Arthritis : II.

Maximè verò post Amara *&* Chalybeata, Hydragogis *summissa, vel (ubi consistunt Vires) statim post* Hydragoga. III.

Spiritus Sero liberati, vel per Se, vel Medicamentis incitati, emergunt deniq;, Materiam è Sanguine pellunt alienam ; IV.

Atq; adeò Seminium, si quod intus latuerit, Arthriticum: V.

Et quidem bono omine. VI.

Nullam postulat hæc Arthritis *Therapiam, nisi quâ servetur, augeatur, ordinetur.* VII.

In hunc finem Singularia *recensentur.* VIII.

Ut ea Componantur, & in Methodos redigantur. IX.

Ad

CAP. V.

De Arthritide *Melancholica.*

EX *Univoci ortûs* Symptomaticis, *Principatum habet* Arthritis *ea, quæ diutinæ succedit* Melancholiæ. ARTIC. I.

Hæc Melancholia *duobus pendet*, 1. *Spirituum Animalium à Naturâ Teneritudine; quæ Causis Evidentibus sæpe augetur*: 2. *Rebus Eos Afficientibus.* II.

Natura id, quod Melancholiam *peperit, aliquando in Articulos trudit; itaq;* Symptomaticam *hanc* Arthritida *progignit.* III.

Clementer Ea ferè se gerit. IV.

Ideòq; Melancholiâ, *brevi recurrente, excipitur. Ut* Arthritis *Ea Dignoscatur.* V.

In Arthritide *Morbo* Hypochondriaco *subnatâ, juvat id, quod primis Viis includitur alieni, per Alvum amoliri; Coctionemq; instaurare;* VI;

Præcipuè verò Aquis Purgantibus, Tartaro Laxanti & Mannâ adjutis, *quæ blandè Alvum subducant. His superaddi possunt* Aquæ Diureticæ, *vel* Infusum Teæ, *cum è* Ferro *præparatis; vel etiam* Decoctum Corticis simplex,

aut

aut Chalybeatum. *Prodest aliquando, loco Cerevisiæ,* Decoctum Chinæ, Sarsæ, *&c.* VII.

Hist. 1. *De* Arthritide Melancholiæ *Diuturnæ succrescenti.*
Hist. 2. *De Morione,* Melancholiâ Hypochondriacâ *&* Arthritide *interempto.*
Hist. 3. *De* Arthritide Hypochondriacâ *Purgantibus præoccupatâ.*
Hist. 4. *De* Morbo Hypochondriaco *cum agnatâ* Arthritide, Aquis Astropentibus *subacto.*
Hist. 5. *De* Gonagrâ *miti* Hystericâ, Chalybe *concitatâ.*
Hist. 6. *De* Arthritide Hystericâ.
Hist. 7. *De* Arthritide Melancholicâ *cum Ventriculi &c. Affectione, per* Paroxysmum *regularem allevatâ.*

CAP. VI.

De Arthritide Fixâ *Scorbutica.*

MElancholicæ *proxima est* Arthritis Scorbutica, *sed longo proxima intervallo.* ARTIC. I.

Scorbutus *apud* Damnonium *paulò antè frequentissimus; sed vicini* Belgii Scorbuto, *hoc est, Genuino dissimilis.* II.

Ejus Symptomata celebriora recensentur. III.

Utrùm Scorbuti Calidi *sit ubiq; sui generis Materia? Ambigitur.* IV.

Lepra *jam pridem in* Damnonio *Endemia; cujus gratiâ Nosocomia passim quàm plurima.* V.

Partim Illa Salis Communis, *partim etiam* Tabaci *Usu cicurata, maximè verò* Pomacei, *in* Scorbutum *hunc Calidum degeneravit.* VI.

Scorbutus *hic Noster* Arthritida *Fixam imitari gestit.* VII.

Scorbuti *hujus cum* Arthritide *Convenientia.* VIII.

Mites habet Paroxysmos hæc Symptomatica, *sed diuturnos. Præter cæteras, Morbi sui primarii retinet Symptomata,* Scorbuti *præcipuè veteris & confirmati:* IX.

Est semper Calida. X.

In Paroxysmo, Materia Articulis impacta blandè foras elicienda. In pravo Repellentium usu quid illi fiet. XI.

Extra

CAP. VII.

De Arthritide *Lui Venereæ* succedenti.

A*B antiquo* Venus *immoderata, dudum autem,* Lue *ad Eam se adjungente,* Arthritidem *maximè creberrimèq; introducit.* ART. I.

Horum Morborum Convenientia, & inter se Consensus; unde ad Hanc ab Illâ tam facilis Migratio. II.

Nemo à recenti Lue Ποδαγρίᾳ. *Miasma* Venereum *evehi priùs & maturari oportebit, quàm Articulis impingi potuerit. Ideòq; rarò nisi Grandiores invadit hæc* Arthritis, *scil. à* Lue *derivata.* III.

Sed nec à Veteri Paturſa *procreatur; ubi* Arthritidi *moliendæ Natura impar reperitur.* IV.

Paturſam Arthritida *parientem adjuvat Mos Empiricorum ille, quo in curandâ* Gonorrhœâ *præproperè, & neglectâ vel remissè factâ Purgatione, Puris excretio supprimitur.* V.

Luis *in* Arthritidem *Mutatio, ex Ægroti Corpore ad Eam recipiendam idoneo, vel secus, pendet quàm plurimùm.* Arthritis *ista nunc in eodem Corpore cum* Lue *generatur, nunc per Concubitum in diverso. Uti à Nutricis* Lue *in Alumnum derivetur Oculorum* Epiphora, *&c.* VI.

CAP. VIII.

De Arthritide *Asthmatica*.

POdagra *succrescit* Asthmati *creberrimè* Pituitoso; *quo Affectu laborantes, nono & decimo ætatis Lustro, raro maturius, dolent* Articulis; *maximè si præcesserit Medicina*: I.
Quæ, ceu Cathartica, præcipuè verò Δραστικώτερα, *ceu ex Alterantibus* Anti-Asthmatica, *gignendæ* Arthritidi *cum primis confert.* II.
Arthritidis *hujus Materia minimè recens æstimanda. Quià* Nemo repente Ποδαγρία: *Quin potiùs in Corpore diu Illam latuisse, Pituitâq; forsan involvi, & cum eâ per Sputum κατ' ἐπίκρασιν excerni, credibile est. Æstate hæc* Arthritis *lætatur; quod quidem ejus χαρακτηριστικόν.* III.
Ita hæc Arthritis, *Hyeme minimè obdormiscens, ab* Asthmate *superatur; sub ejus Personâ delitescit: Æstate verò, cùm ad Ambitum Corporis Sanguis liberiùs effertur, propriâ elucet.* IV.
Ex istâ hujusce Materiæ frequenti Expuitione, fieri videtur, quòd Arthritis *hæc omninò blanda, minimèq; Dolore vehementi; multò minùs Tosis, &c. est signata. Indicium Ejus optimum in eo locatur, quòd* Asthmati *usitatè & ex more submittatur; cætera* Arthritidi Primigeniæ *persimilis est.* V.

Ex

Ex istâ Successione in Symptomaticis *habenda est, & Pectoris, Spiritûs, Tussis, Sputi considerationem comprehendit.* VI.

Neq; enim hunc in modum Asthmaticos, Arthritidem *negligere juvabit; quin simul atq; fieri potest in* Articulis *Dolorem excitare, quo levetur Pulmo. Hâc de Causâ, Sanguinis missio, vel parca admodum, vel nulla, nè* Arthritidi *protrudendæ Natura impar reddatur, admittenda.* VII.

Per Δραστικώτερα *Catharsis instituenda, quibus Sanguis in Orgasmum excitetur. Catharsis etiam Pulmonem exonerat, Spiritumq; liberat: Sed, quoties in Simplici* Asthmate *Pituitoso, non toties hoc in* Asthmate *repetenda, nè rectæ* Arthritis *impediatur.* VIII.

Ad depellendum Asthma, *& concitandam* Arthritida, *mane* Inf. am. Chalyb. *exhibeatur: Quartâ pom. & nonâ vespertinâ* Balsami *alicujus, vel* Tinct. Sulf. *Dosis majuscula. Diebus aliquot interpositis, extrà loco sæpissimè dolenti* Attrahens *admonendum; Tumori, vel quàm proxime illum,* Epispasticum. *Quando Artus per se invadit hæc* Arthritis, *omninò promovenda est. Natura enim,* Asthmati *occurrit per* Arthritida. IX.

Si Bechicis *Opus usq; fuerit, Iis, sed lenioribus, Vespere utendum: Hinc mane seq. Sputum, nec ad Meridiem obtundetur Appetitus.* Narcotica *his* Asthmaticis *parum tuta. Ad invitandum Somnum, si defuerit, adhibeatur* Lectio, Frictio, *&c.* X.

Minuitur

CAP.

CAP. IX.

De Arthritide *Febri* Succedanea.

FEBRI *nonnunquam Exquisita,& perfecta, succedit* Arthritis. ARTIC. I.

Quæ quidem Successio, sive ob aliquid ἑτερογενὲς *in Sanguine contentum, sive ob Glandulas obstructas oriatur* Febris, *persacilè capiatur.* II.

Ab eodem Miasmate (quod priùs dixi) concito & Debacchanti, Febris; *ab ipso leniùs moto, sed exulante,* Arthritis *accersiri solet. His addendum, quòd Virus* Arthriticum *concitandæ* Febri *valdè appositum est.* III.

Secundò, si Febris *à Glandulis obstructis sit, illa obstructio Sanguinis Orgasmum parere potest; ut & ille Orgasmus, (sic ut Æstus Exercitatione quâvis adscitus)* Arthritidis *Paroxysmum.*IV.

Hujus Symptomaticæ *Natales optimè illustrat* Angina Arthritica; *quæ quidem manifestò* Arthritis *est* Anomala, *cum* Febre *magnâ & gravi præcedente. Morbo tamen acuto, rariùs forsan quàm diutino,* ἐπιγίγνεται *Arthritis.* V.

Ratione Paroxysmorum, una est Arthritis *ex* Febre *nata; eaq;* Arthritidi Primigeniæ *persimilis: Ratione Ortûs, multiplex est, et longè à se diversa; quod particulatim exponitur.* VI.

Quæ Febrim *comitatur* Arthritis *omninò provehenda est, et promovenda; quæ præcipua, &*

unica

unica hujus medendæ Indicatio Therapeutica. Verùm in hujusce Symptomaticæ *Prophylaxi, Febris illius, cujus* Symptomatica *Fœtus et Germen est, habenda ratio. Si Habitudini* Πυρεκτικῇ *subolescat* Arthritis, *Habitudinem istam efficiens Materia exterminanda, corrigenda, prævertenda. Si* Febri Ερυσιπελατώδει *submittatur, durante Insultu, per* Cardiaca *et* Diaphoretica *utriusq; Materia dimittenda est: In Vacatione, Causa Antecedens* Aquis Diureticis *auferenda,* Lacte Asinino, *&c. permulcenda: Et sic in aliis hujus generis* Symptomaticis. VII.

Hist. 1. Arthritis Synocho *secundaria.*

Hist. 2. *De* Arthritide Habitudini Πυρεκτικῇ *subjunctâ.*

Hist. 3. *De* Arthritide *cum* Febre Ερυσιπελατώδει *vices exercente.*

Hist. 4. Quartanam, Cortice *suppressam,* Arthritis *sequitur, cum Arenulis.*

Hist. 5. *De* Quartanâ *in* Arthritidem *mutatâ.*

CAP.

CAP. X.

De Arthritide ex *Colica.*

COLICA *in Chronicis hujus Populi pervagatissimis est; ejus, quæ* Arthritidem *præcurrit, Descriptio generalis.* ART. I.

Est autem Ea nonnunquam Biliosa; *quæ breviter depingitur.* II.

Ejus in Arthritidem *Metamorphosis: Istiusq; Commoditas; sive Caput, sive Intestina spectemus.* III.

In hâc Arthritide *Materia foras elicienda, idq; Remediis potissimùm externis. Cardiaca interna (quæ hujus Curationis Proprietas esse videatur) admodùm cautè usurpanda, nè in Caput arietent.* IV.

Alia verò Colica *est* (Arthritidis *productrix) à Pomaceo immiti acidoq; : Et est Ejus proportione. Quo tempore nostros Homines invadat: Confirmatæ illi, et inveteratæ supervenit* Arthritis, *genuinæ persimilis.* V.

Natura istam Mutationem per se nonnunquam molitur, sæpe verò numero per Purgationem Drasticam & Elateriam; nonnunquam etiam Cardiacis internis excitata. VI.

Habet

Epitome.

Habet hæc Arthritis *Dolorem acutissimum ; in* Colicam *ex facili revertitur ; iterumq; Ar*thritidos *Personam induit, iterumq; deponit ; rarò Tofis &c. signata est.* VII.

Alia Podagram *progignit* Colica, *quæ à* Dyspepsiis *oritur : Hujus Descriptio.* VIII.

Qui sunt hujusmodi Κακοςόμαχοι, *Ætatis flexu aliquando* Arthritide *laborant ; quæ* Colicam *tum exceptat, tum ab Eâ sæpe excipitur.* IX.

Utrùm hæc Arthritis *à* Colicâ *derivetur ; an potiùs* Arthritis *sit, dudum in Intestinis Anomala, jam verò in Externis Partibus rectè se habens, etsi in dubiis ponatur, in Arte facitandâ eôdem ferè recidit : Neq; depelletur hæc* Arthritis, *nisi* Colicam, *cui subjicitur, intuemur.* X.

In Paroxysmo fermè eadem, ac in Arthritide *Exquisitâ, Medendi ratio : Prophylaxeos alia atq; alia est, pro Causæ remotioris diversitate.* XI.

Hujus Tribûs Symptomaticarum *Paroxysmi omnium maximè per Eccoprotica, vel præcaventur, vel minuuntur.* XII.

Hist. 1. Arthritis Colicæ Biliosæ *secundaria.*

Hist. 2. Arthritis, Colicâ *ex Pomaceo* ἐπιγιγνομένη.

Hist. 3. Colicæ *ex* Dyspepsiâ *diuturnæ,* Gonagra *superveniens.*

Hist. 4. *Ex* Colicâ *Paralyticus,* Arthriticus, *Inunctione trucidatus.*

CAP.

CAP. XI.

De Arthritide *Morbis* quibusdam *Cuticularibus* subjecta.

QUÆ Achoribus, Hæmorrhoïdibus, & Ulceribus *superest* Arthritis, *hoc Capite tractatur.* ARTIC. I.

Morbi Ejus Primarii *alienum aliquid expellunt; adaucta eorum Materia Turbas ciet in Sanguine, quas sequitur* Arthritis. Arthritico *durante Paroxysmo, conquiescunt* Affectiones Primariæ. II.

Hujus Symptomaticæ *Diagnosis: Est Ea* Primigeniæ Arthritidi *conjunctissima: ideoq; postremo hoc loco discutitur.* III.

Morbus quicunq; fuerit Primarius *omnino promovendus:* Ulcus, *per* Cathæretica; Achores, *per* Epispastica, *vel leniter* Attrahentia; Hæmorrhoïdes, *per* Aloetica *interne data*; *per* Hirudines *externè adhibitas.* IV.

Hist. 1. *De* Arthritide *Aurium* Achoribus *subjectâ.*

Hist. 2. *De* Arthritide Ulceribus *subolescenti*, Epispasticis *allevatâ.*

Hist. 3. *De* Arthritide (*cum* Febre Intermittente) *ex* Hæmorrhoïdibus *occlusis.*

CAP. XII.

Corollaria & *Spicilegia* quædam habet, cum *Epilogo.*

EX *prædictis sequitur, quod* Symptomaticis *quæ genuinæ* Arthritidi *sunt vicinæ, (id est,* Colicæ, *&* Morbis Cuticularibus *submissæ) maximè consentiunt Illæ, si tantum Materiam Earum intueamur, quæ sunt* minus propriæ; Chlorosi *nempe, &* Hydropi ἐπιγιγνομέναι; *ideoq;* magis propriis *postponi poterant, imò quidem debuerant.* ARTIC. I.

Si quis Materiam, v. g Luis, *non* Arthritida Falsam, *verum* Exquisitam *parere; itaq;* Symptomaticas *hasce, & inter Se, & cum* Arthritide *Exquisitâ congruere argumentetur: Nihil isthuc Auctorem movebit: quando* Symptomaticarum *à Morbis* Specie *differentibus Successio, Eas etiam, (quoniam Morborum* Primariorum *Materiam, unde ducenda Earum* Specificatio, *manifestè retinent)* Specie *differre monstrat; proprias postulare Curationes; ut & propria Vocabula. Si quis autem Eas* Arthritidis *Vocabulo includi voluerit; Quanta quæso hæc* Æquivocatio τῦ [Arthritis] *singularem Morbum exprimere soliti, jam verò quam plurimos, eosq;* Specie *discrepantes Morbos Exprimentis? Dato verò hasce* Symptomaticas *convenire*

nire (quod tamen nec probatum, nec concessum) ad Earum Curationes *tum explicandas, tum exigendas, ex usu erit Eas haberi differentes & discordantes.* II.

Scorbuto, *aliove quovis è* Primariis *Affectibus supradictis Laborantem*, Primigeniâ *simul* Arthritide *posse laborare, non diffitetur Auctor; cui cum hisce tantum Morbis Negotium, qui* Arthritidos *induunt personam.* III.

Aliæ sunt Imagines Arthriticæ *minus perfectæ; quæ sæpe* Scorbuti, *vel* Rheumatismi *nomine appellantur.* IV.

Glandulæ Articulares *sunt ex celeberrimis totius corporis Excerniculis.* V.

Epilogus.

Observationes

Obſervationes Anatomicæ *&c.* *in* Actis Philoſophicis *Londinenſibus*, *ab Auctore divulgatæ.*

Numero 151.

INteſtinum Canis *Cæcum* feliciter exectum.

N°. 162.

Inſtrumentum *Coctionis* Primarium eſſe *Spiritum Alcalici* generis *Volatilem*, & de *Glandulâ* in Ventriculo Lucii Piſcis *Tubulata*.

N°. 166.

De Liquorum in Lacteas *Ingreſſu ſubito*, *Coloreq*; in iis *non ſemper Albo*. Contra *Walæum*, &c.

N°.

No. 167.

Molis immensæ *Glandula* Cor Bubulum, præter naturam, comprehendens.

No. 240.

Primarius *Respirationis* Usus Experimento illustratus. Pro Do. *Thrustono.*

No. 240.

Pectoris *Hydrops* Artificialis.

No. 242.

Aphonia *Periodica.*

No. 247.

Magni Regis *Arthuri* Cimeliarchum; in Reverendi Viri Di. *Geo. Hickes* S. T. P. *Thesauro Linguarum Vett. Septentrionalium Grammatico-Critico,* brevi edendo, planius & accuratius describendum.

No.

No. 258.

Bronchotome promota.

No. 266.

De *Polypo* raræ Magnitudinis in Cane reperto.

No. 271.

Menstrua Viri cujusdam *Hæmorrhagia*, temerè suppressa.

No. 275.

Venæ Lacteæ (post Clarissimum *Listerum*) *Coloratæ.*

ERRATA.

PAG: 9, Lin: 11, & P: 15, L: ult. pro *Cutaneis*, lege *Cuticularibus*. P: 18, L: 17, l. *Exercitationibus*: Sicq; P: 37, L: 24. P: 19, L: 21, l. *Neq; de*. P: 22, L: 14, l. *notabam*. P: 23, L: 11, l. *Declinatio ſimiliter propera, ac in*. P: 26, L: 18, l. *medio*. P: 29, L: 22, l. *interdiu, in his Ægrotis*: L: 23, pro *conſtat*, l. *veriſimile eſt*. P: 34, L: 19, l. *ex eo*. P: 41, L: penult. l. *Aſæ*. P: 42, L: 18, pro *evacuet*, l. *emittat*: L: penult. pro *exerceatur*, l. *obſervetur*. P: 46, L: 26, l. *paluſtris*: Sic & in ſeqq. P: 56, L: 7, l. *αῦ ϑi*. P: 57, L: 17, l. *ad Arthritida invocandam*. P: 58, L: 15, l. *& in Prandium*. P: 63, L: 25, l. *Allâ*. P: 76, L: 12, l. *illâ*. P: 83, L: 16, pro *Summi*, l. *Magni*. P: 98, L: 15, pro *ut*, l. *ac*. P: 100, L: 12, l. *ullo*. P: 103, L: 3, l. *Tubo*. P: 104, L: 13, l. *ſolet*. P: 106, L: 23, pro *ſtatim*, l. *poſthæc*. P: 112, L: 7, 8, l. *ordinarium*. P: 113, L: 19, l. *conticuit*. P: 116, L: 12, 13, l. *plurimis*: L: 21, l. *in utroq;*. P: 118, L: 12, l. *accerſeret*. P: 137, L: 22, l. *Antiſyphil*: Sicq; in ſeqq. P: 139, L: ult. l. *deglutitos*. P: 157, L: 14, pro *Sympathice*, l. κατὰ Συμπάθειαν. P: 176, L: 13, dele *Sympathica*. P: 199, L: 8, pro *Chronicis*, l. *Morbis*. P: 213, L: 1, l. *jubeo*. P: 220, L: 15, l. *Colicæ item Materiam*. P: 150, L: 16, dele *hæc*. P: 193, L: 8, l. *ſuper linteo*. P: 218, L: 13, l. *reſtituiſſem*. P: 219, L: 4, l. *hauſerat*. P: 235, L: 21, l. *Acetabulum*. P: 239, L: 24, l. *elapſum*.

Epitome. P: 13, L: 25, l. ἐπιγιγνομένη. P: 14, L: 7, l. Δραστικωτέρα. P: 17, L: 5, l. ἑτερογενὲς.

Leviora verò, quæ ſenſum non perturbant, Errata prætermitto.

